

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 29 september 2009 kl. 16.00

§ 3 Interpellation om konsekvenserna av försämrade anslag till äldreomsorgen och av förslaget till nya köregler till äldreboende vilket tvingar äldre att flytta från sina stadsdelar (nr 2008:16)

Anförande nr 1

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

J a n V a l e s k o g (s): Jag får tacka för svaret, även om det tillhör gruppen interpellationssvar som är orimligt senfärdiga. Det tog nästan sex månader, vilket jag faktiskt inte tycker är tidsmässigt acceptabelt.

När det gäller frågan om underskottens storlek i stadsdelarna verkar det ännu inte finnas någon klarare bild än att ungefär hälften av stadsdelarna kommer att få betydande underskott på beställarsidan. Dessa stadsdelar hade tidigare en mer effektiv ägarregiverksamhet än vad de privata upphandlingarna nu ger, och därför förlorar man också en hel del pengar utan att vården blir bättre. På Norrmalm till exempel innebär privatiseringen cirka 14 miljoner kronor i högre kostnader än vad egenregin kostade. Mellanskillnaden går bland annat till direktavkastning till vårdbolagen.

Jag kan också konstatera att ni inte täcker ambitionshöjningen som de nya biståndsreglerna borde kosta med de nya trygghetsaspekter som finns i biståndsbedömningen. Tidigare har förvaltningen räknat ut att det för stadens del skulle kosta omkring 90 miljoner kronor, men som borgarrådet säger i sitt svar har man lagt 47 miljoner kronor detta år. Det innebär att många stadsdelar kan tvingas spara in på biståndsbedömningen. Det innebär en hårdare biståndsbedömning vilket nu sker. Det kan vi bland annat konstatera på antalet överklaganden där staden förlorar i länsrätten, vilka ökar för flera stadsdelar. Förra året var det nästan 50 fall, och det är risk att det blir betydligt fler 2008.

Slutligen ser vi, menar jag, bara lugnet före stormen. Vi har massor av äldre i många stadsdelar som från och med den här hösten och framåt kommer att nekas att bo i den stadsdel där de kanske har bott i hela sitt liv. Ni har infört ett rakt kösystem, och det kommer att väcka mycket upprördhet när de äldre får flytta runt i Stockholm framöver.

Jag undrar om äldreborgarrådet verkligen inte tycker att man som gammal bör ha rätt att bo i närområdet där man kanske har bott i hela sitt liv.

Anförande nr 3

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag tror, oavsett majoritet, att man alltid kommer att kunna diskutera storleken på budgeten till äldreomsorgen. Jag har ju själv erfarenhet av att ha suttit ute i stadsdelsnämnder, och jag vet att äldreomsorgen ett år kan ha gått med förlust; medan äldreomsorgen ett annat år har fått vara med och betala till andra verksamheter inom stadsdelsnämndens ram. Det är en av de stora svårigheterna att beräkna. Vi vet att en enda plats på ett vård- och omsorgsboende för en person som kommer direkt från hemtjänsten till vård- och omsorgsboende kostar 500 000 kronor. Det är klart att det kan vara svårt att exakt beräkna ute i verksamheten.

Icke desto mindre ökar budgeten i år med 280 miljoner kronor i stadens egen budget. Där utöver har vi fått 86 miljoner kronor i stimulansmedel från staten. När det gäller äldreomsorgen har alltså ekonomin förbättras med närmare 380 miljoner i år jämfört med tidigare år.

Stockholm skiljer sig dock lite grann från övriga riket. Andelen äldre personer över 80 år minskar något i Stockholms stad, och det kan naturligtvis påverka planeringen ute i stadsdelsnämnderna. Man kan behöva göra justeringar i verksamheten och hinner kanske inte med den personalförändring man eventuellt behöver göra på grund av de här förändringarna.

Om vi tittar framåt kommer vi i den budget vi ska diskutera här om en knapp månad att lägga ytterligare 256 miljoner på äldreomsorgen. Vi ser naturligtvis till att den indexuppräknings som vi har beslutat om i fullmäktige blir av. Det innebär nästan 5 procent ytterligare till dessa boenden. Vi ser till att hemtjänstpengen utökas med 5 procent. Då har vi på tre år ökat den med 12 procentenheter. Under nästa år handlar det om 121 miljoner.

Om jag jämför med den perioden under vilken du tillhörde majoriteten, Jan, ökade ni hemtjänstpengen med 5 procent totalt under fyra år. Vi är nu inne på 12 procent det tredje året, och vi har inte sett slutet ännu.

När det gäller köhanteringen möjliggör valfriheten att den äldre som gärna vill flytta till en annan stadsdel, för att man kanske har sina nära och kära där, kan göra det. Du försöker i stället måla upp att den äldre som vill bo kvar i sin stadsdel inte skulle ha den möjligheten, men det har vi inte sett ännu. Det kommer att finnas platser att välja mellan, och inom de regioner staden är indelad i ser jag inte att det ska vara några problem att tillgodose de äldres önskemål om var i staden de vill bo. Innan vi har hunnit se eller kunnat göra en utvärdering tycker jag inte att man ska måla svart på väggen.

Anförande nr 4

J a n V a l e s k o g (s): Nu ska vi inte ha någon budgetdebatt, men jag kan konstatera att de anslag som borgarrådet pratar om inte innebär någon ambitionshöjning i praktiken, för vi måste, särskilt när vi räknar ihop alla de åren som borgarrådet gjorde, ta hänsyn till de ökade lönekostnaderna. Som de flesta av oss här vet hade Kommunal bland annat väldigt höga avtal i löneökningar som innebär att man i bästa fall klarar lönekostnaderna.

Problemet är dock inte bara lönekostnaderna i sig, utan det är just ambitionsökningen som finns uttryckt i de nya biståndsbedömningsreglerna, där en äldre som känner sig otrygg och uttalat vill ha ett boende av det skälet faktiskt också ska ha rätt att få det. Har man då inte anslagit pengar som räcker för att ge så många fler människor ett boende som önskar det enligt de nya biståndsbedömningsreglerna – som vi tycker är bra – kan stadsdelsnämnderna i dag, med de anslagssystem som vi har, endast spara på att ha hårdare biståndsbedömning. Förr när vi hade borgerliga tider med hårda nedskärningar sparade man på den verksamhet man själv bedrev. Men det kan man inte göra nu, för den är privatiserad rätt av till höga kostnader. Det enda man kan använda är biståndsbedömningen, och vi ser det på antalet rättsfall. Vi kommer att se en ökning – det är åtminstone de signaler jag har hört från stadsdelsnämnderna – under 2008. Vi får få anledning att komma tillbaka till detta, men det tycker jag är bevis nog på att ni inte har anslagit medel som motsvarar den ökade ambitionsnivån som biståndsbedömningsreglerna säger.

När det gäller tvångsflyttningen av de äldre stämmer det att vi inte har sett det ännu – för detta har ju just satts i gång! Men eftersom det är ett rakt kösystem innebär det helt klart att äldre på Norrmalm och andra stadsdelar som kanske vill bo kvar i sin stadsdel inte kommer att kunna få göra det i samma utsträckning och på samma sätt som man i praktiken varit garanterad förr. Betydligt många fler äldre kommer att få flytta till andra stadsdelar än där de själva har bott i hela sitt liv – men det ser borgarrådet inte som något problem. Det tycker jag är mycket märkligt.

Slutligen: Man ser nu på beställarsidan – och jag tycker att ni borde ringa runt till stadsdelarna och höra efter – att det är stora underskott därför att man numera får ta högre kostnader för den privatiserade vården. Det finns exempel på motsatsen också, men en stor del av stadsdelsnämnderna har fått försämrad ekonomi. Detta visar bara att en rent ideologiskt betingad privatisering som ska ske till varje pris blir helt missriktad, i stället för att möjliggöra egenregianbud i stadsdelarna så att man tar det billigaste och bästa även när det är kommunalt. Nu utesluter man de kommunala och möjliggör enbart för privata, vilket gör att kostnaderna drar i väg med stora underskott i stadsdelarna. Inte blir det bättre kvalitet, utan pengarna hamnar i fickorna på privata vårdgivare i stället för att användas till vård i dessa fall.

Anförande nr 5

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Precis som du säger, Jan, var vi överens om att vi skulle förbättra riktlinjerna för de äldre, att det till exempel skulle vara lättare att få ett servicehusboende och att de äldres oro och otrygghet men också ålder skulle beaktas. När man på äldreförvaltningen hade uppdraget att se över riktlinjerna ingick det också att man skulle se på eventuella ekonomiska följder av det. Det var på det sättet man kom fram till att i budgetökningen på 280 miljoner kostar de förändrade riktlinjerna ungefär 47,5 miljoner. Det ligger alltså inom ramen, och då har man tänkt sig en nivåhöjning, alltså att fler som efterfrågar till exempel ett boende får ett erbjudande. Men det handlade också om att de äldre skulle ha rätt till utevistelse – ja, riktlinjerna innehåller många delar. Men i de här pengarna finns beräkningar från underlag som kompetenta tjänstemän har tagit fram.

Det som också sker från den 1 juli i år är att vi ger lika ersättning i tre olika vårdtyngdsnivåer. Det blir alltså inte olika om det är privata utförare eller egen regiutförare, utan alla kommer att kunna jämföra sig, och det blir kvaliteten som vi jämför i stället för, som det tidigare var, att se vem som kan erbjuda vården till lägsta pris. Det senare var vi alla emot i diskussionerna här.

Jag blir lite fundersam när du är så väldigt negativ till detta med kösystem. Det är ju inte så att vi hör talas om äldre som inte får en plats i ett boende nära sina hem, utan det stora problemet har varit att de inte får flytta till en annan stadsdel. Nu ser vi staden som en enhet. Vi har visserligen ett antal regioner, och inom de regionerna kommer de äldre naturligtvis att kunna få en plats. Det är jag faktiskt inte orolig för, men jag är glad över att vi kommer att minska det som vi tidigare har kallat stadsdelsarresten som har inneburit att de äldre inte har kunnat flytta och få bo nära sina nära och kära.

Detta handlar absolut inte om tvångsförflyttningar utan tvärtom om att tillgodose att fler och fler äldre kan vara med och påverka var någonstans i staden de önskar få sitt boende.

Anförande nr 6

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Jan Valeskog, du har tydligen förbrukat dina minuter, och det var ju synd, för det hade varit intressant att ha en debatt med dig här.

Det känns inte riktigt som om ni på den andra sidan klarar den här debatten om äldreomsorgen. Ni är jätteskraja att vi ska fixa det här, och vi fixar det ju hela tiden. Det är vida frågor som du, Jan Valeskog, får svar på från borgarrådet hela tiden, men du vill inte ta det svaret, därför att du försöker på något vis få det till att vi inte har gjort något bra för de äldre. Men vi gör bra saker för de äldre hela tiden!

Borgarrådet är så rutinerad så hon kan svara för sig själv på alla frågorna, men jag blir lite bekymrad och faktiskt väldigt arg på dig, Jan, när du angriper stadsdelsnämnderna och stadsdelsnämndsordförandena. Vi vet precis vilka regler som gäller, så kom inte och hitta på någonting! Kvaliteten ska jämföras, inte priset. Det är *off* nu för tiden, så som ni har haft det. På er sida straffar ni jämt de människor av kött och blod som väljer valfriheten. Du straffar de personer av kött och blod som väljer att jobba i alternativa driftsformer – nu skäms Jan Valeskog, för nu tar han papperet för ansiktet – och menar att bara för att man jobbar i en annan driftsform så blir man en sämre vårdare av något slag. Varför håller du på med sådana floskler? I Farsta har vi till och med nu erbjudit matlåda, det som ni alltid har sagt att man inte får. Man köper mat någon annanstans. På område efter område när det gäller äldreomsorgen får de äldre möjlighet att säga till om mycket mer. Vi gör den skillnaden möjlig, så det känns lite löjligt att du skriver den här interpellationen. Den slår bara emot dig själv.

Anförande nr 7

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag tror att man måste skilja på vad det här handlar om. När man pratar om valmöjlighet måste man fundera över vad det är man

egentligen väljer, Birgitta Holm. Vi är trots allt inte emot att man ska få välja – det vi är emot är att man gör så här med den kommunala verksamheten, att man upphandlar och skapar osäkerhet. Vi vet att upphandling innebär att man måste upphandla igen och igen, vilket skapar en väldig oro bland personalen. Vi har inte sagt att vi är emot privat drivna verksamheter där man har byggt upp verksamheten själv, utan det handlar om sättet att hantera det här och tro att man ska få mer kvalitet genom att skapa köer och konkurrens, när vi egentligen ska prata om innehållet i verksamheten. Jag vill också påminna om att ni förhalade de riktlinjer som vi tog fram för att verkligen skapa en bra äldreomsorg.

Vi hann inte hela vägen fram, men vi är på god väg, vi är väldigt bra på det här och vi har bra saker som vi vill ta vidare när vi tar makten efter er!

Anförande nr 8

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag tänkte egentligen inte gå upp i den här interpellationen, men det jag tänker på är att hur mycket valfrihet vi än talar om och även om vi har ett kösystem kan vi inte bortse från de riktigt svaga. Där förefaller biståndsbedömningen vara mycket restriktiv. Äldreomsorgen omfattar även korttidsboende, platser mellan sjukhuset och hemmet när krafterna avtar allt mer, och det är beklämmande det som nu sker. Mycket sjuka äldre tvingas till sitt hem, ofta mot sin vilja. På korttidsboendet finns inte plats på grund av hård prioritering men också på grund av att här ser ekonomiskt trängda stadsdelar en möjlighet att spara. Korttidsboende är dyrare än hemtjänst, så frågan som borde penetreras är vad vi ska göra med de äldre svaga om det inte finns plats på korttidsboendet.

Vad den äldre själv vill har mycket liten betydelse, säger Kristina Larsson, forskare vid Äldrecentrum i Stockholm. Någon valfrihet når alltså aldrig dit, det kan man ju förstå, men man måste ändå ha möjlighet att få god vård. Jag hoppas att ni läser *Kallelse till samordnad vårdplanering – hur gick det sedan?*, för det är en skrämmande läsning.

Anförande nr 9

Borgarrådet M o g e r t (s): Inte heller jag hade tänkt tala i den här interpellationsdebatten. Jag tycker att Jan Valeskog klarade den delen alldeles galant, men jag känner mig faktiskt tvungen att reagera på det tämligen magstarka inlägget från Birgitta Holm alldeles nyss där hon direkt efter att ordföranden sagt att Jan Valeskog saknar fler inlägg i debatten faller ut i personangrepp efter personangrepp och kallar honom feg och lögnaktig och säger att han står och skäms. Jag vill faktiskt å den socialdemokratiska fullmäktigegruppens vägnar undanbe mig sådana fasoner i fortsättningen.

Anförande nr 10

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, ledamöter! När man hör Margareta Johansson blir man lite förvånad. Hon säger att de aldrig har varit emot att man ska upphandla och att det är privat, men varför har ni då inte gjort det, till exempel under mandatperioden?

Du säger att vid upphandlingar blir det oro. Ja – det blir det alltid vid förändringar. Så fungerar vi människor, men då är det väl väldigt bra, Margareta Johansson, att vi ska få den nya LOV:en som innebär att man kan auktorisera olika utförare.

Den här debatten handlar också om riktlinjerna, och ni socialister slår er för bröstet över att ni tog fram nya riktlinjer. Men kommer ni ihåg när? Jo, det gjorde ni under det fjärde året. Då lyckades ni plocka fram nya riktlinjer, och den valfrihet som ni tycker är så bra för de gamla handlade bara om valfrihet på servicehusboende – ingenting annat.

Jag tycker att de riktlinjer som vi nu har tagit fram innebär att alla våra medborgare i Stockholm behandlas likvärdigt. Nu finns inte längre den lilla lista som fanns i Farsta, Södermalm eller Norrmalm, där man hade egna minuter tilldelades pensionärerna utifrån olika insatser. Våra riktlinjer är nu likvärdiga över hela staden, och så ska också biståndsbedömningen ske.

Anförande nr 11

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Jag måste ändå gå upp i den här debatten. Från vänstersidan måste man stå för sina tankar och sina handlingar, oavsett om det är hårt emellanåt.

Det är precis som Margareta Björk säger: Ni var ju saktfärdiga med riktlinjerna. Jag behöver inte prata mer om det, för ni driver ju inte den här staden längre. Det är människor högst medvetna om. Ni var sena. Ni satt där på era taburetter under den förra mandatperioden och gjorde inte så mycket. Vi är många som minns hur ni gnabbades inbördes på er sida och inte fick någonting gjort.

Men nu får alliansen med äldreborgarrådet i spetsen något gjort, och det ska stockholmarna vara glada över. Stockholmarna ska vara glada över att vi som jobbar i den här branschen har möjlighet att få välja arbetsgivare. Ni säger hela tiden att ni är för valfrihet och att ni är för privata intressen, men så är det ju inte. Ni säger en sak och menar en annan sak, och det kommer vi att jaga er för hela tiden. Man ska vara ärlig.

Nu kommer LOV:en som ger bättre förutsättningar och möjligheter. Men Jan Valeskog, som nu inte kan bemöta det vi säger, pratar också mycket om stadsdelsarresten. Ibland känns det som om det skulle vara finare för Jan Valeskog att bo i Vasastan och på Norrmalm.

Nu ger vi möjlighet för alla människor som har ett behov att välja boende att välja vart de vill bo när de fått bistånd. Men ni vill också sätta upp stadsdelsarresten. Ni har varit för detta hela tiden. Ni vill inte att folk ska kunna flytta, utan vissa människor ska vara på ett ställe och vissa människor på ett annat ställe. Det är segregation. Det är er politik. Fy!

Anförande nr 12

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag är hemskt ledsen, Margareta Björk, att jag uttryckte mig väldigt oklart, men jag ska förtydliga. Det jag säger är att vi inte är

för upphandling; däremot har vi ingenting emot sådana modeller som Edsätrahemmet till exempel. Det är ett helt eget boende där man inte har upphandlat, utan man lever av egen kraft.

Det är väldigt tråkigt att vi inte kom fram med riktlinjerna förrän så sent, men jag tycker absolut inte att man kan säga att vi inte gjorde någonting. Det var en stor utredning om de olika servicehusboendena och hur de såg ut i staden som låg till grund för den stora förändringen som började genom bildandet av Micasa och de reparationer och förnyelser som har behövts för att kunna skapa bra boenden i staden.

Så visst: Det var mycket att göra och mycket att ta tag i, och ibland blir det så att resultatet inte kommer förrän just i slutändan. Men vi hade klarat av och visat på en bra vård och omsorg om vi hade fått fortsätta.

När det gäller biståndsbesluten är det så att har man en bra peng till biståndsbesluten kan man också få välja ett boende efter behov. Det är fortfarande det som styr även i er budget. Man kan prata hur mycket som helst om valfrihet om man inte ser till att det finns pengar som skapar denna valfrihet.

Anförande nr 13

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Tack, Margareta Johansson, för att du tydligt klargjorde var Vänsterpartiet står i detta med valfrihetsfrågor för de äldre. Ni vill förstås bestämma över de gamla. Ni vill inte att de gamla ska få bestämma över sitt eget vardagsliv.

Jag kan informera dig om att vi i nästa års budget lägger en och en halv miljard på att upprusta det som du tycker är ett så fantastiskt bestånd när det gäller servicehusen. En och en halv miljard ska vi nu satsa för att rusta upp hissar, boende och kvalitet.

Men det är bra att man vet var Vänsterpartiet står i de här frågorna. Ni vill bestämma över de gamla. Ni vill inte att de gamla ska bestämma över sin vardag.

Anförande nr 14

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): En sak som ni är väldigt bra på är att leka med ord. Det håller ni på med hela tiden. Vi står för verklig valfrihet, och det handlar om att man är med och har inflytande i sin vardag, inte att man kan ställa sig i en kö för att komma någonstans. Det handlar om att tillsätta den peng som gör att man kan leva ett bra och värdigt liv.

När det gäller upprustningen av det bestånd som finns var ju precis det som man började med i och med att man startade Micasa. Det fanns ordentliga planer på hur man skulle förändra, bygga till och bygga om hela beståndet. Så det där är bara ett fortsatt arbete med det som redan har påbörjats, Margareta Björk!

Anförande nr 15

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Verklig valfrihet kan vi diskutera många gånger om. Verklig valfrihet är det som alliansen nu ger och har gett. Ni på andra sidan vill ju bara att det ska vara ni som bestämmer. Det vet vi alla. Det är därför stockholmarna röstade bort er. Verklig valfrihet är när man kan välja. Det är så, men ni är helt rabiata på den punkten, och det får väl hedra er att ni i Vänstern står och säger att vi inte ska ha någon valfrihet.

När det gäller Micasa genomlystes det under vår majoritet. Ni har börjat, men ni var alldeles för sent ute. Ni satt och bråkade på kanten under den förra mandatperioden och kom inte till skott. Här gäller det att vinna tid så att man gör någonting bra. Så är det. Valfrihet och mångfald står vi för.

Anförande nr 16

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Margareta Johansson, jag vet inte hur du ska komma ur det här och ditt sätt att definiera valfrihet, för det kanske en kommunist har svårt att göra. Men jag vill bara understryka och kanske påminna dig om att ni lade väldigt lite pengar på äldreomsorgen under den förra mandatperioden. Ni var inte så engagerade i de här frågorna att ni förde fram dem så hårt. Ni lade fram riktlinjerna detta med Micasa under det fjärde året. Det var bra att man bildade ett bolag så att man äntligen kunde börja titta på servicehusen, men det var faktiskt vi som gjorde inventeringen mellan 1998 och 2002. Jag tror att det är bra att vi är överens om att vi tittar på servicehusen och våra vård- och omsorgsboenden så att de får den kvalitet som krävs.

Jag vill slutligen fråga dig en sak, Margareta: Varför drog ni inte fram ett kvalitetsuppföljningssystem även inom vård- och omsorgsboenden som vi hela tiden försökte få er att göra? Efter mycket om och men tog ni fram ett sådant för hemtjänsten, men ni vägrade att ta fram ett kvalitetsuppföljningssystem för vård- och omsorgsboenden. Jag tycker inte att ni ska förhäva er med de satsningar ni gjorde. Framför allt har ni aldrig gjort något för valfriheten.

Anförande nr 17

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! När högeralliansens argument i sakfrågan tryter går de till personangrepp. Nyss var det Margareta Björks kollega som gick till personangrepp mot Jan Valeskog, och sedan kommer Margareta Björk och anklagar någon som inte själv titulerar sig själv så för kommunist.

Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är presidiets uppgift att stoppa uttalanden och anklagelser som inte hör hemma i fullmäktige. Det här är inte första gången. Jag hoppas att det görs något allvarligt åt det så att sådana här påhopp inte ska ske i framtiden.

§ 4 Interpellation om majoritetens minskade resurser för bland annat planarbetet i staden vilket leder till stora förseningar och ökade kostnader för bostadsbyggandet i Stockholm (nr 2008:17)

Anförande nr 18

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 19

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Bostadsbyggandet minskar i Stockholms län. Orsaken är att Stockholms stad minskar sitt byggande. Så skrev länsstyrelsen i sitt nyhetsbrev i april i år. Vi kommer enligt länsstyrelsen en bra bit under 10 000 färdigställda lägenheter per år i länet de närmaste åren. Vi borde ligga en bra bit över 10 000 varje år, men Stockholms allt sämre siffror gör inte detta möjligt.

Antalet markanvisningar ligger numera under 3 000 varje år i Stockholm. Under den förra mandatperioden var det mellan 4 000 och 10 000 per år. Antalet påbörjade lägenheter ligger i dag också på ca 3 000, och under den förra mandatperioden låg det på mellan 4 000 och 8 000. De borgerliga har inte riggat organisationen och visar heller inte upp någon politisk vilja och kraft för att öka bostadsbyggandet väsentligt.

Det här är något som också byggherrar och medlemmar i Byggmästarföreningen har reagerat på. I olika sammanhang har de sagt att det är trist att Stockholm har en så låg ambitionsnivå att man inte ens bemannar stadsbyggnadskontoret ordentligt. Man är väldigt uppgivna.

Jag kan också konstatera att nästan 200 detaljplaner ligger och släpar för att man inte hinner med. Sammanlagt finns det över 600 bygglov och planer i byrålådorna. När byggbolagen måste ligga ute med medel på långdragna planprocesser ökar kostnaderna, och särskilt de små byggbolagen blir lidande.

Vi har föreslagit mer resurser till stadsbyggnadskontoret, och nu undrar jag när borgarrådet ska inse att vi måste ha mer resurser både till anställningar och till konsult hjälp för att kunna öka bostadsbyggandet. Borgarrådet kanske kan svara på varför inte stadsbyggnadskontoret inte ens i nästa års budget, vad jag förstår, får tillräckligt med resurser.

Anförande nr 20

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Jan Valeskog! Det är alltid lika spännande att läsa dina interpellationer, för de har ett väldigt mustigt språk. Ska man hårdra allting kan man konstatera att allting var frid och fröjd under den socialdemokratiska tiden, och på två år har det nu blivit katastrof.

Men om det vore så hade det till exempel varit helt omöjligt för den nuvarande majoriteten att förkorta handläggningstiderna efter 2006. De har gått ned ganska kraftigt – från 17 månader 2006 till 13 månader 2007. Men vi är inte nöjda när det

gäller handläggningstiderna, utan vi har ett väldigt ambitiöst mål, och jag hoppas att Socialdemokraterna i den budget ni så småningom också ska argumentera för här i salen är med på målet att faktiskt förkorta handläggningstiden, eller till och med halvera den som vi har konkretiserat det.

Det är jättespännande med statistik. I statistiken från USK, Jan Valeskog, framgår att 48 514 lägenheter planeras och byggs för närvarande. Av dem ligger 39 147 i plan, det vill säga, de är antingen markanvisade eller har lagakraftvunna detaljplaner. Det har aldrig varit så hög byggnadstakt i Stockholm som just nu. Man måste faktiskt gå tillbaka till 1975 för att hitta en högre byggtakt. Den historiebereskrivning som Jan Valeskog ger är alltså inte korrekt.

Det finns ändå mycket kvar att göra. Jag har till exempel redan sagt till stadsbyggnadskontoret att man ska vara mer villig att ta in konsulter från byggherrar för att få hjälp för att bygga bort de eventuella väntelistor som finns. Jag tycker självklart också att man när man ansöker om en detaljplan omedelbart ska få en handläggare. Det är inte bra som det har varit hittills, oavsett majoritet, att det kan ta flera månader innan en handläggare utses.

Jan Valeskogs historiebereskrivning stämmer alltså inte överens med min, och jag är snarast stolt över att vi lyckas åstadkomma det vi gör i dagsläget. Det finns dock alltid förbättringspotential, och det är vår politiska uppgift. Där är det naturligtvis jättebra att Socialdemokraterna står bakom målet med 15 000 nya bostäder under den här mandatperioden också. Där är vi alltså överens.

Anförande nr 21

J a n V a l e s k o g (s): Jag tror inte folk är så intresserade av att höra historiebereskrivningar, men jag kan konstatera att 20 000 nya lägenheter var vad som utlovades och det som påbörjades under den förra mandatperioden. Den här interpellationen handlar faktiskt om hur man organiserar sig för att klara av höga ambitionsnivåer. Vi klarade av det då. Hela staden var ju riggad, både stadsledningskontor, stadsbyggnadskontor och andra, för att klara av detta. I och med att det var så pass mycket kunde det absolut, precis som borgarrådet säger, gå väl sakta ibland, men man klarade av det. Man fick mer resurser totalt sett för att klara av detta.

Nu är läget inte sådant. Nu är länsstyrelsen orolig, enligt det jag citerade förut. Byggherrarna är uppgivna när det gäller Stockholms stad. Fråga dem! De hade konferens på KSL för några veckor sedan. Då sade de samma sak. Det är i och för sig inte bara Stockholms stad i det här länet som har bristfälliga resurser på plansidan. Det finns flera kommuner i länet. Men Stockholms stad är den viktigaste, eftersom det här finns de bästa planerna i byråldorna att ta fram och bearbeta, vilket beskrevs här. Men det behövs mycket mer pengar, både till tjänstemannaresurser och till konsulter.

Nu hörde vi att borgarrådet sträcker ut en hand: Om de betalar själva – om jag ska tolka det så – så kan byggherrarna få sina planer genomförda, men så ska det väl inte gå till? Det ska väl vara en politisk prioritering i första hand och i första hand hanteras på stadsbyggnadskontoret så att vi får fram de här 15 000 nya lägenheterna, för nu är det synnerligen tveksamt om man ska lyckas.

Sedan tror jag att folk blir ganska förvirrade när man pratar om 46 000 och 39 000 lägenheter och det ena med det andra. Det är synnerligen teoretiska planer, och rätt många av dem är kanske i praktiken omöjliga. Men det intressanta är att det ligger så pass många som 600 bygglov och planer i byrålådan som man inte hinner med, och det är borgarrådets ansvar att se till att stadsbyggnadskontoret, med eller utan konsulter, hinner med. Det gör man inte i dag.

Anförande nr 22

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jan Valeskog och jag måtte möta helt olika byggherrar, för det är också en väldig framtidstro bland dem som är med och utvecklar Stockholm just nu. De målar inte upp någon bild av att det är kris och katastrof. Men om vi inte hade över 48 000 lägenheter planerade skulle man möjligen kunna vara lite orolig.

Under de senaste åren har vi inte tyckt olika om vilka ambitioner vi ska ha. Vi stödde också 20k-projektet vilket inte blev 20 000 lägenheter utan drygt 16 000, men det ska vi inte tvista om. Jag tycker att det var ett jättebra och ambitiöst mål som Socialdemokraterna hade under den förra mandatperioden.

Nu är takten 15 000 nya bostäder, och med den takten som vi har nu är jag inte ett dugg orolig. Men det handlar också om, och det måste väl ändå du hålla med om, att vi ska utforma det hela på ett bra sätt. Det ska vara en kvalitativ boendemiljö vi erbjuder människor som flyttar till Stockholm. Då krävs det ganska mycket i diskussioner och i planåtgärder.

Jag är som jag sade inte nöjd. Jag tror att man kan halvera handläggningstiden, inklusive den politiska tid som det tar att faktiskt ta ställning till planer. Där har både du och jag det politiska ansvaret att inte fördröja den processen. Men att stå här och säga att allting beror på att stadsbyggnadskontoret inte har tillräckligt med resurser är helt felaktigt. Dessutom, om du har läst budgeten inför 2009, är det också så att det blir ytterligare resurser till stadsbyggnadskontoret just för att öka takten och se till att vi får fram fler planer.

Jag tycker inte alls att det är något konstigt. Du efterlyste ju alldeles nyss själv att det skulle vara möjligt involvera fler konsulter i detaljplaneprocesser. Men när jag sedan säger att det uppdraget ligger på stadsbyggnadskontoret är du inte glad för det heller.

Jag förstår ju den politiska polemiken, men om jag nu levererar de svar som du efterfrågar borde du rimligen vara något så när nöjd och ganska stolt över att bo i en stad som Stockholm som expanderar så otroligt. Vi ser en miljon invånare framför oss 2030, och det är ett otroligt politiskt åtagande att se till att alla de människor som vill bo i Stockholm har någonstans att bo. Jag tänker se till att detta blir möjligt och verklighet.

Anförande nr 23

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag begärde ordet när ansvarigt borgarråd pratade om att halvera handläggningstiderna för planärenden. Det låter väl jättebra. Jag vill bara påminna om att det faktiskt var det vi gjorde under den förra mandatperioden.

Däremot blir jag lite orolig eftersom du faktiskt pratar om det här och nu. Det är klart att man på många sätt kan effektivisera tiden för hur snabbt ett planärende kan gå, men det som vi inte kan effektivisera är ju medborgarnas möjlighet att ha ett inflytande över de planärenden som finns och pågår.

Jag blir lite orolig när jag hör dig. Kan du verkligen ytterligare halvera handläggningstiden och samtidigt se till att det inte sker på bekostnad av människors inflytande över de planer och de processer som finns? Det är min konkreta fråga till dig om detta.

Anförande nr 24

J a n V a l e s k o g (s): Kristina Alvendal har inte suttit så länge som stadsbyggnadsborgarråd, och det kanske är det som är förklaringen till att hon inte känner till inställningen och oron hos byggherrarna. Då tycker jag att du ska träffa dem. Jag har träffat dem i flera sammanhang, både i KSL och på den här konferensen som var för några veckor sedan där faktiskt borgarrådet Larsson var närvarande även om han kanske inte var med hela tiden. Där säger man just att det är ett stort problem att man i olika kommuner ger markanvisningar när ingen tjänsteman tar tag i detta. Resurserna är bristfälliga i flera kommuner, inte i alla, men i flera, bland annat i Stockholms stad när det gäller att hantera detta. Man är väldigt uppgiven, för tjänstemännen har framfört att inte resurserna finns för tjänstemännen och för konsult hjälp till stadsbyggnadsnämnden år efter år de senaste åren. Det är ett faktum. Vi ser också att länsstyrelsen uttrycker samma oro i rapporter, men även detta viftar borgarrådet bort.

När det gäller de teoretiska planerna på 39 000 och 48 000 lägenheter förstår var och en att många av dem aldrig kommer att kunna genomföras; allra helst inte när de ligger långt ned i byrålådorna på grund av att tjänstemännen inte hinner ta tag i dem. Det här ett allvarligt problem, och jag blir väldigt orolig när borgarrådet inte inser att problemet finns. Du har en del möten att genomföra, tror jag, med byggmästarna, byggherrar och andra.

Anförande nr 25

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jan Valeskog! Man hör det man vill höra. Jag sade vid flera tillfällen att det finns en väldigt stor förbättringspotential när det gäller både hur stadsbyggnadskontoret arbetar och också hur vi arbetar generellt med att få flera bostäder till Stockholm. I den processen behöver inte minst Socialdemokraterna bidra i den processen. Ni kan ju inte säga att det har blivit katastrof under två års tid, utan allt var inte heller frid och fröjd tidigare i den här staden när ni satt i majoritet.

Jag tycker ändå att det är rimligt att i ett sådant här sammanhang påpeka att det just nu byggs drygt 9 600 lägenheter i staden. Om Jan Valeskog tittar ut genom fönstren och möjligen åker upp i tornet – då ser man ännu bättre – ser han fler byggkranar än någonsin runt omkring i Stockholms stad just nu. Du får gå tillbaka till 1975 för att finna samma byggtakt. Det är ett faktum. Det spelar inte så stor roll vad du eller jag eller andra tycker, utan det är vad som verkligen är på gång just nu.

Byggherrarna har många orosmoln att kämpa emot, och ett av dem är bland annat att det tar lång tid att få en handläggare. Jag håller med dig om det. Det är därför

stadsbyggnadskontoret nu bland annat får extra resurser för 2009 för att kunna komma i kapp och prioritera stora nya byggprojekt som ju handlar om att vi kommer att vara en miljon stockholmare om ett antal år. Det finns ett politiskt ansvar att faktiskt driva på i den processen.

Men byggherrarnas oro handlar också som andra saker. Det handlar bland annat om hur det är tufft att få konkurrens på området, hur vi gör upphandlingar i staden och att vi måste se till att använda små aktörer och inte bara de stora. Det beror väldigt mycket på vem man pratar med.

En annan oro som väldigt många andra aktörer som bygger hyresrätter för fram är bristen på möjlighet att få ekonomi i hyresrätten. Det går helt enkelt inte att få täckning för de kostnader man lägger ned. Det är något som faktiskt Socialdemokraterna i 70 års tid har haft det absoluta yttersta ansvaret för. Det kan du alltså knappast skylla stadsbyggnadskontoret för.

I hela det här resonemanget har jag verkligen som ambition att halvera remiss- och plantiden. Som svar till Teres Lindberg vill jag säga att det inte handlar om att ta bort samrådet – det var en av de saker som jag lyfte fram i mitt inlägg till Jan Valeskog som något som inte kan rationaliseras bort. Det är en viktig process.

Däremot finns det mycket att göra internt, politiskt, i form av bordläggningar, i form av att vi inte tar upp ärenden till fullmäktige och att fortsätta på den inslagna vägen. Vi ska vara stolta över att vi har en så väldigt hög byggtakt. Det är dock viktigt att komma ihåg att vi kanske är på väg in i en lågkonjunktur. Där har vi ett gemensamt ansvar att se till att det fortsättningsvis är en hög byggtakt.

Anförande nr 26

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag hade inte för avsikt att delta i den här debatten, men jag kände mig nödgad när Kristina Alvendal hävdade att hon stödde vänstermajoritetens 20k-projekt. Det är felaktigt. Kristina Alvendal satt tillsammans med mig och några till i Stockholmsshems styrelse, och hon röstade mot en hel del nybyggnationsförslag, så jag vill upplysa Kristina Alvendal och övriga stockholmare som orkar lyssna på den här debatten att det hon säger, att de stödde det här, är helt och hållet felaktigt. Det var inte så.

Det är heller inte första gången man får höra från högeralliansföreträdare här i stadshuset att anledningen till att det byggs för få hyresrätter är att vi inte har marknadshyror. Jag tycker att ni ska tala om för stockholmarna om ni är för marknadshyror! Det verkar som om ni är oeniga, men Kristina Alvendal har till exempel sett till att de allmännyttiga bostadsbolagen har lämnat intresseorganisationen Sabo. Vad blir nästa steg? Vi vet samtidigt att det pågår planer att införa marknadshyror, med den här Kochska utredningen.

Anförande nr 27

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är tur att jag bara har sakupplysningar att tillföra den här debatten eftersom borgarrådet inte får svara.

Det stora problemet i stadsbyggnadsnämnden har varit att budgeten är för liten och att handläggarna helt enkelt inte hinner med. Det är ett faktum, och om vi hade haft en annan majoritet i den här staden hade man helt enkelt haft mer pengar. Man hade hunnit med fler planer.

Det är också det faktum att din majoritet, Kristina Alvendal, i stadsbyggnadsnämnden faktiskt har stoppat 500 detaljplaner som gör att det blir ganska mycket problem. Av de 500 detaljplanerna var ganska många hyresrätter, och därför klarar ni heller inte av att få fram de hyresrätter som ni själva har sagt att ni ska bygga.

Att byggarna inte får ekonomi i det här hänger ihop med er egen markanvisningspolicy, där ni hela tiden säljer marken till högstbjudande. Det är klart att det inte går att få ekonomi i det! Hade vi suttit vid makten hade vi i stället satt kvalitet och upplåtelseformer före för att uppnå en blandad stad där alla människor, oavsett inkomst, faktiskt får plats. Det är skillnaden mellan den politik ni driver och den politik vi skulle ha drivit.

*§ 7 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Värtabanan*

Anförande nr 28

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag har förstått att staden nu driver Värtabanas nedläggning i förhandlingar med den stora stuverikoncern som har varit på väg in i hamnen och gentemot Fortum. I båda de här fallen är det ganska stora investeringar och stora affärer som berörs. Fortums investering i Värtaverket beräknas inte bara stå för en minskning motsvarande 33 procent av våra klimatavgaser utan också 4 miljarder med tusentals arbetstillfällen som berörs. I hamnen har man kastat in helt nya förutsättningar i ett färdigt avtal med påföljande oro som resultat.

Min fråga min till finansborgarrådet är, även om jag förstår att det är av intresse för staden att ha en enkel planläggning vid Norra Stationsområdet: Är det du som har instruerat dem som företräder staden i de här frågorna, eller är det egna initiativ som har kommit fram i dessa ganska bryska förvecklingar?

Anförande nr 29

Borgarrådet N o r d i n (m). Fru ordförande! Tack för frågan. Dock verkar den ärade frågeställaren besitta information som jag inte har. Staden driver inte en nedläggning av Värtanbanan. Det finns inga instruktioner från mig att driva frågan om nedläggning av Värtabanan. Däremot måste vi göra en analys av helhetssituationen när det gäller Värtanbanan, det vill säga behovet av goda transporter, behovet av miljövänliga transporter och exploateringen av Norra Stationsområdet.

Det är de tre faktorerna tillsammans det handlar om. När det gäller exploatering av Norra Stationsområdet handlar det förstås om ekonomi – en överdäckning eller att ha Värtanbanan kvar med godstrafik. Hur klarar man det? Ska man täcka över det? Vad kostar det? Vad skulle det innebära att ha andra alternativ? Är det realistiskt? Är det bra för miljön?

Från stadsledningen vill vi ta fram en samlad bedömning kring Värtanbanan så att vi på politisk nivå, Roger Mogert, jag och andra, kan ta ställning till det.

Anförande nr 30

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag får nog tacka för det helt fantastiska svaret. Det är inte nyheter bara för mig utan även för Fortum och det stora stuveribolaget att staden inte driver de här frågorna. Vad jag har förstått har det skapat så väldigt stor oro inom Fortum och irritation att man har sagt att fortsätter staden så här är man inte intresserad. Samtidigt som det stora ärendet från hamnen försvann från dagordningen därför att staden förde den här frågan helt plötsligt till ett befintligt avtal.

Det är naturligtvis väldigt glädjande att vi nu får höra att det inte har skett, i sann sovjetisk anda, och att finansborgarrådet nu tänker stilla fullmäktige som, som sig bör, är de som ska fatta beslut i dessa frågor. Jag tackar för svaret.

Anförande nr 31

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Fortum har inte framfört några starka farhågor till mig. Däremot har man framfört till mig att Fortum i dag gör bedömningen att Värtanbanan som sådan, såsom den ser ut i dag, är viktig för deras transporter.

Vad jag menar är att staden måste, innan vi fattar beslut, ha alla alternativ genomlysta till transporter och möjligheten till exploatering. Det är det som vi nu arbetar med. Det är självklart att det i slutändan är ett politiskt beslut.

Anförande nr 32

Borgarrådet M o g e r t (s): Man skulle tycka det.

Fråga nr 2. Lokala dubbdäcksåtgärder för miljön

Anförande nr 33

Å s a R o m s o n (mp): Fru ordförande! Det är sedan länge känt att vi behöver ha radikala åtgärder för att minska dubbdäcksanvändningen i Stockholm. Tyvärr var både Moderaterna och Folkpartiet under förra mandatperioden envetna motståndare till att både påkalla uppmärksamheten hos regeringen på att man behöver ytterligare regler och att vidta några egna åtgärder i staden.

Nu har Vägverket under loppet av den här mandatperioden fått sitt andra uppdrag att utreda hur det här med dubbdäck skulle kunna regleras långsiktigt. Det tidigare uppdraget hade vi på remiss för ett år sedan, och då var Vägverkets förslag att man skulle ha någon typ av regionala åtgärder. Detta avstyrktes av majoriteten i denna stad.

Nu när nästa utredning är på väg säger miljö- och trafikborgarrådet, som jag får välkomna Ulla Hamilton som, till Svenska Dagbladet att hon välkomnar att Vägverket har fått i uppdrag att titta på detta och att stadens förutsättningar att skapa egna regler mot dubbdäcksanvändningen skulle bli giltiga.

Det skulle vara intressant att höra från miljö- och trafik borgarrådet vilka lokala åtgärder för minskad dubbdäcksanvändning som hon avser. Handlar det bara om kortad tid, som kanske inte får så stora effekter, eller om hon avser ytterligare och mer effektiva åtgärder.

Anförande nr 34

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är inte riktigt korrekt att vi inte har gjort någonting, för vi har faktiskt skrivit ett brev till Näringsdepartementet för ett och ett halvt år sedan. Där påpekade vi från stadens sida och även från länsstyrelsens sida,

via landshövdingen Per Unckel, att vi tycker att det skulle vara väldigt bra om vi kunde få möjligheten att förkorta tiden för dubbdäcksanvändningen. Det är detta som Näringsdepartementet nu har svarat på i form av ett uppdrag till Vägverket där Vägverket ska se över regelverket när det gäller vinterdäcken och återkomma senast vid årsskiftet med ett förslag till åtgärder och även till innehåll i regelverket.

Det är precis det som vi har bett. Vi vill ha möjlighet att i Stockholms stad själva bestämma över hur dubbdäcksanvändningen ska gå till, vilka tidsperioder det ska vara. Så jag välkomnar verkligen, som du har läst i tidningen, att Vägverket har fått det här uppdraget. Jag ser fram emot att vi ska få möjlighet att bestämma själva. Men exakt vilka datum det kommer att handla om kan jag inte svara på här och nu.

Anförande nr 35

Åsa Romson (mp): Jag får väl tacka för svaret. Det var tyvärr det som jag befarade, att det enbart handlar om tidsperioderna. Men tidsperioden är naturligtvis ett steg som vi skulle kunna ta. Det var så att redan 2004 föreslog kommunstyrelsen att det var det steget som skulle tas. Vid den tiden var Folkpartiet och Moderaterna emot det. Jag är glad att dessa partier har ändrat sig och noterar att man har tillskrivit regeringen. Jag förstår att det var det jag fick svar på.

Men det är ändå märkligt att det är en så begränsad åtgärd när problemfokus faktiskt borde ligga på att klara kvalitetsnormerna i Stockholm. Därför borde det ligga förslag till flera åtgärder som man kan leda i något slags bevis för att det kommer att få ned partiklarna i luften.

När det gäller den kortare perioden beror det naturligtvis helt på. Är det så att Stockholm får bestämma exakt vilka tider på året, inte kanske bara en enda dag, man får använda dubbdäcken är det ungefär samma sak som att vi har full rådighet över att reglera användningen och att säga att det inte ske någon sådan alls.

Jag skulle välkomna att vi fick en lokal rådighet, och det vore intressant att få en diskussion om på vilket sätt vi borde kunna reglera detta, om inte genom avgifter kan man göra det med olika typer av förbud.

Anförande nr 36

Borgarrådet Hamilton (m): Det är precis lokal rådighet som jag är ute efter, och det hoppas jag verkligen att vi får. I den frågan kan vi i alla fall falla varandra i armarna.

Men det är inte så att vi bara pratat om dubbdäcksanvändningen, även om alla experter är överens om att det är en viktig orsak till att man överträder normerna. Åsa Romson vet mycket väl att vi också gjort andra saker. Vi har anslagit 60 miljoner kronor i budgeten som vi kommer att fatta beslut om här om några veckor när det gäller åtgärder vid Hornsgatan, just för att komma till rätta med de höga partikelhalterna. Där handlar om kemisk bindning, om att man ska städa mer och se till att stockholmarna blir mer medvetna om vilka effekter som dubbdäcken har. Taxi Stockholm har genomfört en alldeles utmärkt sak när man bestämt sig för att man

inte ska få använda dubbdäck, och vi kommer också att informera om de orsakssamband som finns i den här delen.

Vi har också sagt att vi skulle vilja se mer grönska kring Hornsgatan. Åsa Romson vet också att man genom grönska kan minska partikelhalten i luften.

Det är en mängd olika åtgärder som vi vidtar, men jag skulle vilja att vi kan bestämma själva hur man använder dubbdäcken i staden.

Anförande nr 37

Å s a R o m s o n (mp): Jag får tacka för att vi åtminstone, även om vi kanske inte faller varandra i armarna i den här frågan, kan vara ense om att lokal rådighet vore bra. Jag har under den här mandatperioden varit ganska orolig för om en sådan lokal rådighet verkligen skulle ge något resultat, eftersom Moderaterna och Folkpartiet har motsatt sig avgifter väldigt starkt på lokalplanet. Man har sagt att ska någon annan besluta är det helt okej, men beslutar vi ska det inte bli några avgifter. Det är för känsligt. Men att besluta om att avsevärt förkorta tiden på sådant sätt att det blir ett förbud mot dubbdäcksanvändningen låter väldigt intressant och är helt i linje med den politik som Miljöpartiet driver.

Jag vill bara flagga för att enbart åtgärder vid Hornsgatan bara kommer att flytta besvären i Stockholm, därför att problemet inte bara är Hornsgatan. Det är långt fler gator i Stockholm som har problem. Att det är några engagerade medborgare som faktiskt tar strid i staden och lämnar in anmälningar och får sin röst hörd när det gäller situationen på Hornsgatan tycker jag är beundransvärt. Det är många fler gator som har problem – Sveavägen, Fleminggatan, Essingeleden – där problemen är stora.

Anförande nr 38

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är välkommet att Åsa Romson nu säger att man flyttar problemet. Tidigare har Miljöpartiet velat stänga av Hornsgatan. Det är bra att man har kommit till den insikten att man bara flyttar problemet om man gör någonting sådant.

Vi har faktiskt varit väldigt tydliga och sagt att de åtgärder som vi vidtar på Hornsgatan gör vi för att vi vill testa vilka effekter det får. Sedan får vi naturligtvis dra slutsatser av detta när det gäller övriga gator i staden som har problem. Men man måste börja med någon, och Hornsgatan har vi nu avsatt pengar i budgeten för. Jag ser fram emot att se resultat av denna del som vi också kommer att använda på andra håll i staden. De här åtgärderna är oerhört viktiga för att komma till rätta med problemen. Men rådighet över dubbdäcksanvändningen är viktig ingrediens i det här arbetet.

Fråga nr 3. Underskott hos socialtjänstnämnden

Anförande nr 39

K a r i n R å g s j ö (v): Socialtjänstnämnden blöder ekonomiskt på grund av en underdimensionerad budget och på grund av uppdrag som inte är finansierade. Det handlar om till exempel trygghetsmätningarna, som inte är finansierade. När det presenterades för medierna fanns det inte en krona i potten. Det handlar om utredning om hedersrelaterat våld, som inte heller är finansierad. Det handlar om stadens arbete mot felaktiga utbetalningar, inte heller det finansierat. Det handlar om barnuppdraget som är ett jätteuppdrag. Dessutom ligger organisations- och föreningsutskottet med 3 miljoner back.

Min fråga till dig är: Kommer socialtjänstnämnden att få pengar? Eller ska annan verksamhet få dra ned för fixa de här uppdragen? Har du någon aning om det?

Anförande nr 40

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Tack för frågan, Karin Rågsjö. När det gäller socialtjänstnämndens budget är det liksom för andra nämnders budgetar så att vi snart kommer att få till finansroteln tertialrapport 2, och därefter får vi göra en samlad bedömning av det ekonomiska läget för olika nämnder och styrelser.

Den information som jag har nu om socialtjänstnämnden är inte detta, utan att när det gäller helheten redovisas för socialtjänstnämnden, med en budget på runt 1 miljard ett samlat underskott på strax över en miljon för hela socialtjänstnämnden. Det förefaller ändå som att nämnden och socialförvaltningen har det ekonomiska läget under kontroll enligt den informationen.

Det är klart att jag kommer att titta på det underliggande materialet när vi får tertialrapport 2. Normalt sett borde det inte föranleda att socialtjänstnämnden behöver mer pengar för att klara sin budget, om man inte – och det har jag inte någon information om – uppfyller målen på andra områden.

Anförande nr 41

K a r i n R å g s j ö (v): Det är självklart att de här uppdragen är inkastade och dessutom ledde till en viss medieskjuts. Då kan man fundera på man inte har ett öre för i potten för den här typen av uppdragen som är ganska viktiga.

När vi hade möte i socialtjänstnämnden sades att statens bidrag till staden i sociala frågor, det som man inte behöver redovisa, ska rädda ekonomin i socialtjänstnämnden. Jag tycker att det låter lite märkligt att en stad som Stockholm som är så rik är så bidragsberoende. Det är det vi ska casha in för att fixa ekonomin. Det tycker jag är lite konstigt.

Anförande nr 42

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Ja, i den medieskjutsen har det varit en del intressant och viktig information som kommit fram. Jag vet inte annat om

statliga bidrag än att det är klart att även Stockholms stad har rätt till de specialdestinerade pengar som staten anslår till vissa frågor. Det är inte orimligt att man planerar utifrån att vi ska få del av sådana pengar, det gör man på flera nämnder och förvaltningar än socialtjänstnämnden utan att för den skull kallas socialbidragsberoende. Vi svarar för egen verksamhet och en väsentlig del av statens verksamhet också och finansierar.

Det känns som rätt lösa trådar som Karin Rågsjö kastar ut här omkring budgeten och finansieringen. Men låt mig återkomma när tertialrapport 2 ligger på mitt bord.

Anförande nr 43

K a r i n R å g s j ö (v): Jag vet inte om det är lösa trådar att de här uppdragen inte är finansierade och andra verksamheter ska få betala. Det är också så att enheten för hemlösa går back med 17,8 miljoner. Jag menar – lösa trådar och lösa trådar!

Du säger att statens pengar får gå in och stödja verksamheten i stället för att gå till underskott, och då blir jag förvånad. Ni brukar själva prata om vikten av att ha en stram ekonomi och budgettak. Tycker du att det är rimligt att man på ett möte säger att det är okej att ha underskott och att också staten ger bidrag till denna ganska rika stad där ni har valt att sänka skatten? Då ska skattebetalarna betala det här underskottet, som är skapat av er. Tycker du att det är rimligt?

Anförande nr 44

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag var inte med på det möte som Karin Rågsjö refererar till, men jag utgår från att man i så fall har hänvisat till sådana statsbidrag som vi faktiskt har rätt till och där man från regeringens sida har anslagit pengar. Nu kan jag inte i detalj frågorna kring dessa statsbidrag, utan det får jag titta på.

Men jag utgår från att man har en välgrundad anledning att anta att man får pengar från staten. Då handlar det inte om något slags bidragsgivande. Det handlar om sådant som vi får på väldigt många områden, som Karin Rågsjö väl vet, pengar från staten för olika typer av verksamheter och projekt som man vill stödja och gynna och uppmuntra eller har samarbete om på något sätt. Så är det, det utgår jag ifrån, när man distribuerar statliga pengar. Det är inte något slags akuta pengar. Det har ingenting att göra med några underskott, som dessutom inte verkar finnas när det gäller socialtjänstnämndens budget som helhet. Den omsluter 1 miljard. Där finns sedan olika delar, men sammantaget tycks det inte ens ligga på en miljon.

Fråga nr 4. Underskott för enheten för hemlösa

Anförande nr 45

A b d o G o r i y a (s): Under förra chefssammanträdet ställde jag dig en fråga på grund av det kraftiga budgetunderskott som finns i enheten för hemlösa. Det svar jag fick av finansborgarrådet Sten Nordin var att han först och främst vill titta på tertialrapporten. Nu har vi fått tertialrapporten, och socialtjänstnämnden har behandlat rapporten den 18 i denna månad. Det har visat sig att budgetunderskottet

har ökat med ytterligare 1,3 miljoner, det vill säga från 18 till 19,3 miljoner kronor. Detta motsvarar ungefär 11 procent av den totala budget enheten har.

Jag undrar åter, Sten Nordin, om du har för avsikt att tillföra mer medel till enheten så att de klarar sitt arbete på ett sätt som är värt namnet.

Anförande nr 46

Borgarrådet N o r d i n (m): Tack, Abdo Goriya, för frågan. Det känns som ett bra stöd till finansborgarrådet att oppositionen har ett stort engagemang för socialtjänstnämndens budget och budgethållning, och det tycker jag är bra.

När det gäller enheten för hemlösa gäller fortfarande att jag kommer att se på helheten efter det att vi har fått tertialrapport 2, men just nu ligger det inga stora underskott i socialtjänsten som helhet.

För två veckor sedan ställde Abdo Goriya den här frågan till mig första gången. Vi har gjort en genomlysning av verksamhet. Den lämnades såvitt jag förstår till förvaltningsledningen i fredags, och den kommer att behandlas också på nämnden, så nämnden kommer att få möjlighet att ta del av genomlysningen och ha åsikter och synpunkter på vilka slutsatser man kan dra av denna. Det blir naturligtvis viktigt för det forstsatta arbetet.

Det som gäller för enheten för hemlösa är att man har fått in något fler, men det är inte så att totalantalet hemlösa har ökat. Några fler har kommit till enheten för hemlösa. Så är läget. Såvitt jag förstår menar man att man har behov av något mer avancerat stöd för de personer som har blivit aktuella på enheten. Därför har detta kostat pengar.

Det här får vi naturligtvis analysera både i inneliggande budgetår och i verksamhetsprogrammet för 2009.

Anförande nr 47

A b d o G o r i y a (s): Den genomlysning som du pratar om är det två konsulter som går igenom nu. Det viktigaste man har kommit fram till är två saker. Den ena är att utflödet har minskat, den andra är att de föreslår att man ska titta på riktlinjerna. Utflödet har minskat på grunda av att det helt enkelt inte finns lägenheter att erbjuda de hemlösa. Det finns för lite försöks- och träningslägenheter för att förmedla till de hemlösa. Det är den politik som bland annat du står för.

Det andra gäller riktlinjerna. Det man ser från konsulternas sida är att man ska titta på relationen mellan socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna. Då måste du hålla med om att man inte löser problemet genom att föra över kostnaderna för de hemlösa till stadsdelsnämnderna. Problemen kommer att kvarstå.

Det man slår fast i konsultrapporten är att det är resurser som behövs.

Anförande nr 48

Borgarráðet N o r d i n (m): Fru ordförande! Man löser inte problemen genom att skicka människor mellan olika ansvariga delar i staden, självklart inte. Däremot, eftersom frågan rör ett aktuellt underskott i en enhet, kan den frågan ha att göra med att den enheten för närvarande har tagit ett större ansvar eller för fler än man beräknade med när man gjorde verksamhetsprogrammet för 2008 och lade budgeten för det. Det är det som är det relevanta att titta på inför verksamhetsprogrammet för 2009.

Jag tror inte att det här uppkommit av att det just nu skulle ha större problem med träningslägenheter än vad vi alltid har. Det finns tyvärr, Abdo Goriya, ingen period i staden då detta har varit enkelt, utan det har alltid varit ett hårt arbete för socialtjänsten att jobba med detta. Man har ändå haft framgångar eftersom enligt de räkningar som har gjorts har antalet hemlösa totalt sett minskat.

Totalantalet av aktuella fall på socialtjänstens enhet har ökat. Den situationen får vi analysera. Målsättningen är att vi ska ha en bra verksamhet där vi når de uppsatta målen, att hjälpa de hemlösa.

Anförande nr 49

A b d o G o r i y a (s): Du säger själv att de har fått större ansvar. Om de har ett större ansvar säger det sig självt att det krävs mer resurser för den enheten. Det är där det har brustit. Ni har inte tillfört de resurser som krävs till enheten så att de klarar av sitt jobb. Därför kommer verksamhetens kvalitet att försämrats om man inte gör något. Det är akut!

Anförande nr 50

Borgarráðet N o r d i n (m): Det har inte lagts några besparingskrav inom enhetens verksamhet, utan man har nu valt att analysera underskottet. Socialtjänstnämndens budget som helhet håller enligt den information som jag har. Det gör att 2008 kommer man att kunna klara socialtjänsten som helhet. Det händer på olika stadsdelar och på andra ställen att man ibland får underskott därför att verksamhetsprogrammet eller utvecklingen inte blir som man trodde när man gjorde det. Det blir andra ekonomiska utfall på andra enheter av samma skäl men som kanske visar plus.

Som jag sagt flera gånger nu får man självklart titta på detta inför verksamhetsprogrammet för 2009 eftersom avsikten och målsättningen är att man ska ha en bra verksamhet för de människor som kanske allra bäst behöver stadens stöd.

Fråga nr 5. Äldre/svaga bortprioriteras från korttidsboenden

Anförande nr 51

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det har kommit en ny rapport från Socialstyrelsen om att äldre skickas hem från sjukhuset trots att de är svaga, har stora svårigheter att röra sig och svårt att sköta sin hygien. De är ofta smala, klena och vårdbehövande. Majoriteten av dem riskerar undernäring, och

hälften känner sig nedstämda. En 83-åring kvinna beskrev hon otrygg hon var och grät mest hela tiden sedan hon kom hem. Det kom ständigt ny personal från hemhjälp.

En annan 83-årig kvinna skrevs ut efter en luftvägsinfektion, men hon hade dessutom bensår och hjärtsvikt och astma. Hon vägde 40 kilo.

Det finns inte tillräckligt många platser på korttidsboenden. Ute i landet har man börjat ta korttidsplats i anspråk och göra om dem till permanenta platser för särskilda boenden, detta för att slippa straffavgift till länsstyrelsen om väntetiden överstiger tre månader.

Min fråga är: Anser du att det finns tillräckligt med platser på korttidsboenden?

Anförande nr 52

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Den studie som du hänvisar till gjordes i oktober 2007, men den redovisas nu. Den visar åter det dilemma som vi lever med, att de äldre riskerar att hamna mellan stolarna mellan landstinget och kommunen. Diskussionen om vem som är utskrivningsklar eller inte pågår hela tiden. Det är det som är så hemskt när det handlar om äldre, oftast multisjuka, personer.

Det som har hänt sedan oktober 2007 bland annat på Södermalm är att där har vi senast i dag invigt ett korttidsboende för demenssjuka. Det är tio platser, och där abonnerar Södermalm, som så att säga hängs ut i den här rapporten, åtta av de tio platserna för demenssjuka. Därutöver har vi hela Hornstull med i HSB Omsorg där vi gör om till korttidsboende. Det ger ytterligare 17 platser, så totalt får vi 27 platser på korttidsboenden.

Det andra är att vi ger förvaltningen i uppdrag att se över också andra boenden som finns i staden där det diskuteras en omstrukturering. Där ska vi nagelfara för att se om det just är korttidsboenden som det ska bli i stället.

Anförande nr 53

E i v o r K a r l s s o n (mp): Anledningen till att det har blivit så här är dels kvarboendepincipen, att man ska bo kvar hemma så länge som möjligt, dels respektive biståndsbedömning. I den rapport som jag hänvisar till, *Kallelse till samordnad vårdplanering – hur gick det sedan?*, beskriver man genom intervjuer bland annat situationen för fyra svaga personer som alla fick avslag på ansökan om korttidsboende. Det är en rapport som inte borde lämna någon oberörd.

De äldre tickar ju pengar i korttidsboende, och det får det inte göra. Det är en hård prioritering att komma till ett korttidsboende. När en äldre väl kommer dit bortprioriteras någon annan, och andra riktigt sjuka eller dementa blir långliggare på korttidsboenden eftersom det saknas plats på lämpligt boende.

Anförande nr 54

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det handlade alltså om fyra personer som har fått avslag, och var och en av dem är naturligtvis ett ärende för mycket. Men det är också så att när vi tittar i paraplysystemet som vi ska redovisa sådant här i ser vi att vi bara kan se avslaget, inte varför. Det är någonting som vi försöker gå vidare med nu. Då måste man ta varje enskilt fall för sig. Vi kan registrera hur många som fått avslag men inte varför. Det är också någonting som gäller andra boendeformer, inte bara korttidsboenden. Vi måste gå vidare och titta på det.

Vi har nu år 2008 inrättat en ny tjänst som vi kallar MAR, medicinskt ansvarig för rehabilitering. Det är en tjänst för att se till att om du får en plats på ett korttidsboende ska det boendet ge som resultat att du kan åka hem, eller i värsta fall få ett boende. Men förutsättningarna där ska ge en rehabilitering som är så god att du faktiskt kan klara att åka hem.

Anförande nr 55

E i v o r K a r l s s o n (mp): Den här studien har gjorts genom djupintervjuer av både dem som skulle lämna sjukhuset eller blev nekade korttidsboenden och dem som hade kommit hem och tvingats åka till sjukhuset igen. Det är väldigt svårt att få en överblick över korttidsboenden och andra boendeformer. Jag tänker till exempel på Skarpnäcks stadsdel. Där sade man upp platser i hemmet för de gamla som hade gott renommé. Man skulle ha billigare platser. Var finns de billigare platserna?

Vi vet att det behövs fler korttidsplatser, eller liknande, för det saknas särskilda boenden. Vi får se upp så att korttidsplatserna i Stockholm inte tas i anspråk och omvandlas till särskilda boenden för att kommunen ska slippa straffavgifter. Då blir korttidsplatserna ännu färre, man bara växlar det.

Anförande nr 56

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Där är vi väldigt tydliga. Våra korttidsplatser ska vara korttidsplatser, och det ska vara avgränsat. När det gäller Skarpnäck köpte tyvärr inte andra stadsdelsnämnder platser där, de hade inte råd att låta platserna i sin stadsdel att stå tomma eftersom det naturligtvis tickade pengar i deras budget.

Jag tycker att kontentan av den här undersökningen som Socialstyrelsen och Äldrecentrum har gjort är att man kan diskutera om de äldre har fått vistas för kort tid på sjukhuset när de skrivs ut och hur vi i så fall hanterar mottagandet av de äldre. Vi har nu tagit fram ett så kallat trygghetskvitto som ska börja gälla den 1 januari. Det ska finnas en fysisk person som tar över ansvaret för vårdplaneringen och se till att den äldre får sitt vårdbehov tillgodosett. Jag hoppas att det kan vara ett steg i rätt riktning för att minimera andelen äldre som känner att de faller mellan stolarna.

Fråga nr 6. Stadsbiblioteken i Fältöversten och Skärholmen

Anförande nr 57

A n n M a r i E n g e l (v): Den här frågan handlar om bibliotekshyror. Vi minns alla när ni förra året sålde ut våra centrumanläggningar var det ingen hejd på entusiasmen över hur bra det skulle bli. Vi ställde frågan: Vad kommer att hända med stadens egna verksamheter, till exempel biblioteken? Vi tyckte att man skulle försäkra sig om det i avtalet. Ni svarade att ni hade väldigt tydliga försäkringar från Boulton om att de skulle fredas och att Boulton var så väldigt intresserat av biblioteken. Det var nog inga problem.

Nu har vi facit. När det gäller biblioteket i Fältöversten är man avtalslös. Man har inget hyresavtal, det är uppsagt. Man har fått ett förslag på en stor hyreshöjning på 40 procent, och de har fått en mycket försämrad entré till biblioteket.

När det gäller biblioteket i Skärholmen har de förelagts ett förslag en hyreshöjning på 70 procent.

Då undrar jag om du, Madeleine som ju månar om biblioteken, tycker att det var en bra idé att överlåta lokalerna till Boulton.

Anförande nr 58

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Ja, jag tycker att det var en bra försäljning. När det gäller biblioteken är det så att alla som hyr en lokal vet att man måste hyresförhandla då och då. Det pågår hyresförhandlingar mellan biblioteket i Skärholmen och biblioteket på Fältöversten och Boulton. Kulturdirektören är vid gott mod och har inte antytt att det skulle vara något alarmerande i de förhandlingarna över huvud taget.

Anförande nr 59

A n n M a r i E n g e l (v): Jag har pratat med bibliotekschefen som är väldigt bekymrad, och personalen vid de här biblioteken är väldigt bekymrade. Om man har en viktig verksamhet och en lokal som staden äger råder man över hyran. Men om man överlåter lokalen till en privat ägare som i första hand har ett vinstintresse råder man inte över hyran.

Tycker du att förslagen på stora höjningar är rimliga? Tycker du att det skulle kännas bra att använda kulturnämndens pengar för att kompensera hyreshöjningarna så att man får skära ned på något annat på biblioteken? Det är det som är följden.

Anförande nr 60

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag tycker inte att det första förhandlingsbudet var rimligt över huvud taget, men det tycker jag i och för sig nästan aldrig om första förhandlingsbud. Jag blir något förvånad när jag hör dig prata om att man kan råda över hyran om man hyr av staden.

Du har hållit på med kulturpolitiken länge och vet precis lika väl som jag att diskussionerna kring hyresfrågor gäller lika ofta sådana som hyr av kommunen som sådana som hyr av någon utanför. Jag vet att kulturförvaltningen till och med har sagt att det är bättre när de själva och det fria kulturlivet hyr av någon utanför. Det är verkligen ingen garant att det är fastighetskontoret eller ett kommunalt bolag som är hyresvärd i en fastighet. Man måste förhandla på affärsmässiga grunder hur som helst.

Här pågår det förhandlingar, och det finns ingenting enligt kulturdirektören som är alarmerande. Hon är vid gott mod och tror att man kommer att kunna nå en överenskommelse. Framtiden får väl utvisa var man landar.

Anförande nr 61

A n n M a r i E n g e l (v): I motsats till dig tycker jag att det är alarmerande att ett av våra bibliotek är helt avtalslöst och det andra har fått ett bud som skulle innebära stora nedskärningar i deras verksamhet.

Jag menar att staden inte ska ha affärsmässiga principer när man hyr ut kulturlokaler, vi har lagt fram förslag om att göra om hyressystemet. Jag har inte sett att majoriteten har gjort det. Det skulle jag välkomna. Det är onekligen ett problem. Det är ändå så att när staden råder över lokalen kan man gå in och korrigera, vilket jag sett att man har gjort ett antal gånger. Man får göra brandkårsuttryckningar när stadens bolag har gått ut med orimliga hyreshöjningarna.

Nu har man frånhänt sig den möjligheten, nu är det Boulton som bestämmer. Jag är förvånad över att du tycker att det är bra.

Anförande nr 62

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Som den första majoritet någonsin har den här majoriteten, den som sitter nu, med i våra budgetar att vi vill att användningen av våra lokaler ska styra dess hyra. Det hade ni aldrig. Det gör att de som kan förhandla med staden i dag kan ha råg i ryggen vad gäller budgetar. Det har vi genomfört, det genomförde inte ni.

Vad det sedan gäller olika ingångsvärden i olika förhandlingar vet vi att det yttras väldigt mycket vid ingången, och sedan får man se hur det slutar. Att bibliotek är avtalslöst tycker jag inte är särskilt dramatiskt. Det är sådant som sker när man omförhandlar ett avtal. Det är så det ser ut när man går in i en hyresförhandling. Låt oss se vad man kommer fram till. Sedan kan vi diskutera om det var en katastrof eller inte.

Fråga nr 7. Boulton-affären

Anförande nr 63

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Min enkla fråga till borgarrådet Alvendal lyder: Är du nöjd med affären?

I Aftonbladet kunde man häromdagen läsa om en härva som kan komma att innebära att stockholmarna kommer att bli skinnade på stora summor.

Fråga nr. 8. Rötning till biogas av plommon och annan fallfrukt

Anförande nr 64

J o n a s E k l u n d (mp): Det känns ovant och nytt, och det kanske känns ovant och nytt för Ulla Hamilton att vara bland annat avfallsborgarråd. Nej, det känns inte ovant, menar hon. Hon har funnit sig väl till rätta i den rollen – välkommen!

Jag tänkte ställa en fråga som tar oss ut i verkligheten, närmare bestämt till mina föräldrars villaträdgård i Gamla Enskede. I familjens trädgård finns ett plommonträd som vid den här tiden bär frukt. Jag var och plockade upp fallfrukten häromveckan och fyllde en hel konsumkasse till brädden, den vägde 20 kilo kanske. Jag räknar med kanske 100 kilo plommon totalt per år från det trädet. Det finns också ett äppelträd som ger frukt. Så ser de flesta trädgårdar ut, och man får mycket fallfrukt.

Frågan är vad man gör med fallfrukten. Man kan slänga den i hushållssoporna. Det är vad som anvisas av avfallshanteringen i staden. Men det är ett väldigt slöseri. Fallfrukt är ett utmärkt grundmaterial för att göra biogas. Man skulle kunna röta den, man skulle kunna få mer biogas, och biogas är någonting som vi har brist på i staden.

Frågan till borgarrådet är: Vad anser borgarrådet omhändertagande av fallfrukt och rötning av den till biogas?

Anförande nr 65

Borgarrådet H a m i l t o n (m): De här frågorna är inte nya för mig. Jag har faktiskt varit ordförande i renhållningsnämnden tidigare. Däremot ägnade jag mig inte åt att intressera mig i den egenskapen åt fallfrukt, plommon och trädgårdar.

Jag tycker kanske inte att det är en jätteprioriterad fråga att ta hand om det för stadens bolag. Jag tycker snarare att jag skulle kunna rekommendera dem som ha mycket frukt och fallfrukt i sin trädgård att de kan göra sylt eller gör must av den eller använda den på något annat sätt än att samla in den för att producera biogas. Det är inte riktigt så enkelt som Jonas Eklund försöker göra det till, att bara samla in den och putta in den i Stockholm Vattens hantering och biogasproduktion. Det handlar om att det måste vara matavfall som passar för att producera biogas av. Jag är inte helt säker på om just plommon är idealiskt i det sammanhanget.

Jag skulle rekommendera att man använder den och gör matvaror av den i stället.

Anförande nr 66

J o n a s E k l u n d (mp): Vi lyckas tillgodogöra ungefär tiondelen av plommonen, högt räknat. En del börjar ruttna redan på trädet. Det är tyvärr så med plommon.

Jag konstaterar att man kan beställa hämtning av matavfall genom stadens avfallshantering. För det betalar man 208 kronor om året. När man som många, även mina

föräldrar, har egen kompost som väl klarar av matavfallet utom så här års då man får ett hundratal kilo fallfrukt blir det så att man inte gärna lägger ut 208 kronor för förmånen att vara miljövänlig och bidra till stadens biogasproduktion. Det blir i stället så att det hamnar i soporna.

Tycker du att det är dags att ändra på avfallstaxan, som är ganska ny och där man betalar extra för att agera på ett miljövänligt sätt och sorterar sina sopor? Det här leder till att man bränner upp material till bränsle som på inget sätt är ägnat åt förbränning.

Anförande nr 67

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är stor spännvidd i de här frågorna, måste jag säga. Jag tycker att det är korrekt att man tar betalt för hämtning av matavfall hos de enskilda hushållen. Det kostar faktiskt att hämta avfall hos de enskilda hushållen. Det är därför vi har infört en sådan taxa.

Jonas vet att vi har prioriterat att hämta från storhushållen och restauranger därför att det ger mycket bättre effekt, och vi får mycket större output till biogasproduktion än att hämta från alla enskilda hushåll. Jag tycker faktiskt inte att 208 kronor om året är en speciellt hög kostnad. Det tycker att man kan kosta på sig om man inte vill skänka frukten till grannarna eller göra sylt av den eller lägga den på komposten.

Anförande nr 68

J o n a s E k l u n d (mp): Jag håller inte riktigt med om det. Jag tycker att 208 kronor är ganska mycket att betala just för att vara miljövänlig och få bidra till biogasproduktionen i Stockholm. Det är inte så att man har ett extra nöje av att sortera sitt matavfall. Man kan slänga allt i en och samma tunna.

Jag gjorde en liten beräkning med hjälp av mina gamla kemiböcker. När man bränner upp plommon i Högdalenverket får man ut 2,2 kilojoule energi per kilo plommon som värme av plommonen. Det går åt 2,3 kilojoule energi för att ånga vattnet till plommonen. Det är alltså negativt vid sopförbränningen. Man får ingen biogas, man förlorar det jordförbättringsmedel som det blir när man rötar, och det kostar pengar för staden att skicka det vidare till rötning.

Jag tycker över huvud taget att det skulle behövas lite mer fokus på att göra det möjligt för medborgare i staden att agera miljövänligt. För att påminna om det även uppe på kansliet på roteln har jag tagit med mig tagit det lilla av verkligheten som jag kunde ta in i rådssalen, nämligen några plommon från vårt plommonträd i Enskede som kan få Ulla Hamilton att fundera på det här framöver.

Anförande nr 69

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Om nu tanken är den att jag ska bli den i stället för Stockholm Vatten som ska ta hand om plommonen så tar jag emot det tacksamt. Jag tycker nämligen mycket om plommon. Men det förtar inte det faktum att jag fortfarande tycker att det är korrekt att vi fokuserar på storhushållen och restauranger när det gäller matavfallsinsamlingen. Jag anser inte att det är speciellt dyrt med 208

kronor om året för att bli av med sitt trädgårdsavfall. I den uppfattningen skiljer vi oss uppenbarligen åt, Jonas Eklund och jag.

Fråga nr 7 om Boulton-affären återupptogs

Anförande nr 70

Borgarrådet M o g e r t (s): Min enkla fråga lyder: Är du nöjd med affären? I Aftonbladet häromdagen kunde vi läsa om en riktig härva som ser ut att sluta med att enskilda stockholmare blir skinnade på ganska stora pengar. Vi hörde tidigare här om hyrorna för biblioteken i centrumanläggningar. De har fått bud om hyreshöjningar på någonstans mellan 40 och 70 procent. Vi vet som bor i de här stadsdelarna hur det är. Vi träffar dagligen småföretagare som får sin tillvaro söndersliten på grund av rejäla hyreshöjningar. Senast sade Kristos på mitt kafé i Högdalen att de har gett indexuppräkningen av hyra en ny betydelse. De indexuppräknar varje månad.

Hur känns det? Känns det bra? Tänker du göra någonting?

Anförande nr 71

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ja, jag är jättenöjd med den affär som Stockholm gjorde med Boulton. Det var en väldigt bra affär för Stockholm och stockholmarna. Vi fick in en förstärkning i vår kassa på 10,4 miljarder kronor. Är det någonting som vi nu i efterhand kan se är att vi var verkligen ute i rätt tid. Det konstaterar även de bedömare som är experter inom fastighetsbranschen. Staden har nog aldrig tidigare gjort en så lyckad fastighetsaffär.

Det är klart att det blir mycket diskussioner fram och tillbaka i olika delar när det kommer någonting nytt. Du tog upp biblioteken. Vi har hört att det från kultursektorn sagts att det inte har varit värre att förhandla med Boulton än med andra aktörer, med till exempel Centrumkompaniet. Vi ska komma ihåg, minnet är ganska kort ibland, att Centrumkompaniet inte var speciellt populärt bland handlarna heller. Det var ständigt diskussioner om hyra och anpassning efter behov. Det är ingen ny diskussion, den har man ju ständigt oavsett vem det är som äger.

Svar på frågan är att det var en väldigt bra affär för Stockholm, och det är någonting som jag tycker att vi alla ska vara väldigt nöjda med. Nu kan vi ta en del av den avkastning som vi får tack vare den här affären och lägga på det som verkligen är våra kärnverksamheter, vilket inte är att bedriva shoppingcenter. Det är inte en kommunal kärnuppgift.

Anförande nr 72

Borgarrådet M o g e r t (s): Tack för det ytterligt klagande svaret, det var värt att vänta på det. Du menar alltså helt enkelt att hyreshöjningarna för småföretagarna är enligt plan. Så hade du också velat göra om vi hade fortsatt att äga bolaget.

Hyreshöjningarna för biblioteken som föreslagits hade du också föreslagit, alltså 40 eller 70 procent. Det sätt som bostadsrättsaffären sköttes på i Ringen hade du också

använt om du hade styrt bolaget. Du är nöjd. Patienten dog, men operationen lyckades.

Pratet om att satsa på våra ytterstadsanläggningar var inget annat än prat. Tack för svaret!

Anförande nr 73

Borgarrådet *A l v e n d a l* (m): Nej, Roger Mogert, patienten är inte död utan lever, frodas och har blivit utskriven ifrån sjukhuset. Det finns en hel del nya affärskedjor som stockholmarna kan handla i tack vare att vi har fått en utländsk ägare som hade ganska mycket kontakter utanför Sveriges gränser. Det är nya aktörer som har kommit till exempel till Skärholmen. Du måste helt ha missat att Boulton var med och invigde Skärholmen, Nordens största shoppingcenter. Hur kan du över huvud taget påstå att patienten är död? Det blir inte speciellt trovärdigt.

Här handlar det om att vi har fått en duktig aktör för att utveckla köpcentrum för stockholmarna. Det är någonting som jag är helt säker på stockholmarna kommer att tacka oss för. Dessutom är vi, du och jag, inte bäst på att driva shoppingcentrum. Det finns andra aktörer för det, och då ska de få göra det.

Fråga nr 9. Anledning av högrisklån till hyresgäster som skall köpa sina lägenheter

Anförande nr 74

M e h d i *O g u z s o y* (v): Ordförande, fullmäktige! I dag kan man läsa i gratistidningen Stockholm City att högrisklångivare som ska finansiera bostadsrättsomvandlingen i ytterstaden, det vill säga i förorter, riskerar kollaps. Vi vet att högeralliansen har nära samarbete med det aktuella företaget, som ska hjälpa till med att sälja ut allmännyttan.

Jag vill med anledning av det fråga borgarrådet Sten Nordin hur det fortsatta samarbetet kommer att se ut i framtiden mellan högeralliansen och i det här fallet Blue Step, som ska ge högrisklån till dem som bor i förorterna.

Anförande nr 75

Borgarrådet *N o r d i n* (m): Det här uppfattar jag, fru ordförande, som en otillständig frågeformulering. Jag tycker inte att frågestunden ska missbrukas till att ställa den här typen av frågor. Det är det första jag vill säga.

För det andra är det borgarrådet Larsson som har ansvaret för bostadsrättsomvandlingen. Men från majoritetens sida har inte vi något samarbete med några enskilda låneinstitut. Detta är mitt besked.

Anförande nr 76

M e h d i *O g u z s o y* (v): Ordförande, fullmäktige! Det står klart och tydligt i artikeln, och vi har fått information om det tidigare, att ni har nära samarbete med den här högrisklångivaren. Delvis är det en affärsidé som man har hämtat från

Staterna. Vi vet alla vid det här laget hur det har gått för människor som har tagit sådana här högrisklån, de så kallade *sub prime*-lånen. Många människor har tvingats från sina hus och hem.

Jag tycker fortfarande att min fråga är väldigt aktuell med tanke på den oro som sprider sig på finans- och fastighetsmarknaden och som förr eller senare kommer att drabba också Sverige.

Jag vill fråga dig, Sten Nordin: Kommer du att garantera de här människorna att de inte kommer att vräkas från sina hus och hem? Ska de tvingas ta högrisklån som i sin tur innebär att de måste betala mer ränta på sina lån, 2–3 procent mer? Tycker du att det är bra att staden har nära samarbete med den här typen av företag?

Anförande nr 77

M e h d i O g u z s o y (v): Jag tycker att det är tråkigt att Sten Nordin inte svarar på min fråga. Jag tycker att frågan är rätt ställd och högst aktuell för de människor som bor i ytterstaden, där högeralliansen till varje pris ska bostadsrättsomvandla men där den inte lyckas på grund av att människor inte har råd, på grund av att människor inte har jobb, på grund av att människor är arbetslösa, på grund av att människor är sjuka. Men man ska omvandla med hjälp med högrisklångivare.

*§ 16 Detaljplan för fördjupad översiktsplan Karolinska – Norra Station,
Dp 2006-05038-51 (utl. 2008:149)*

Anförande nr 78

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Det känns hedrande att få lägga fram det här ärendet till detta det första fullmäktigesammanträdet i min nya roll. Det är genom byggnationen vid Karolinska och Norra Station som vi kan läka ett av de största sårn i staden genom tiderna och dessutom förena Stockholm och Solna i en spännande stadsdel.

Jag var tidigare, under interpellationsdebatten, inne på att vi har framför oss en utveckling i Stockholm där staden kommer att växa till 1 miljon invånare fram till 2030 och till 3 miljoner i hela Stockholmsregionen. För att klara det ska vi bygga samman det som vi i dag brukar kalla för innerstad och ytterstad. Vi ska se till att återanvända det som vi i dag kallar för det klassiska mönstret och se till att ha fokus på täthet, variation och öppenhet för stadens invånare. Det har många fördelar att bygga på det sättet. När arbetsplatser och bostäder blandas och det är nära till kommunikationer, affärer och social service blir staden mer livlig, mer trygg och mer miljövänlig.

Stockholm behöver dessutom modern arkitektur. Det är dags för vår tids arkitekter att få göra avtryck i Stockholm. Jag skulle vilja att Norra Stationsområdet blir en stadsdel byggd med samma mod, fantasirikedom och framtidstro som visades i vår stad för ungefär ett sekel sedan. Då var Stockholm en stad som var snabb i utvecklingen och anammandet av nya trender. Jag är glad att se hur detaljplanen för Norra Stationsområdet möjliggör en stadsdel med byggnader i olika höjd och utformning. Det finns bland annat förslag på högre hus. Jag tycker att detta är en utmärkt plats för det i Stockholm.

Det finns också ett stort behov av god kollektivtrafik med hög kapacitet till området. Vi räknar med ungefär 12 000 nya invånare och fler än 30 000 arbetsplatser. Det kommer att finnas ett stort behov av den planerade tunnelbanan. Jag tycker att det är viktigt att vi här i Stockholms stad är tydliga i vårt ställningstagande gentemot SL när det handlar om de nya uppgångarna. Det är det som kallas för alternativ 2. För er som inte har läst ärendet så jättenoga och inte vet exakt vad alternativ 2 är kan jag berätta att det helt enkelt handlar om rättvisepincipen. Vi har en uppgång i Solna och en i Stockholm. På så sätt kan alla invånare i de olika delarna i den nya stadsdelen ha nära till tunnelbanan.

Med alla de här goda förutsättningarna är jag säker på att det är många barnfamiljer som kommer att flytta in i det nya området. Jag tror att den täta staden är en bra miljö för barn. Det är nämligen med tät stadsstruktur som vi kan ha möjlighet att tillgodose barnens behov. Det blir korta avstånd för till exempel föräldrar att hämta och lämna på förskolan. I det nya området finns det möjligheter att anlägga stora parker där barn kan springa, leka och titta sig omkring tillsammans med sina föräldrar. Det blir ett jättetrevligt område att vistas i. Till detta kommer också naturligtvis att vi framöver måste planera för trevliga förskolor och även för slutna, trygga gårdar i bostadsområdena runt omkring dem.

Herr ordförande! Genom det centrala läget och närheten till nationalstadsparken är jag säker på att Norra Stationsområdet kommer att bli en mycket attraktiv och levande länk mellan Solna och Stockholm. Det blir en stadsdel som är planerad för alla åldrar och för vår generations levnadsmönster.

Det känns hedrande att i dag få lägga fram förslaget till detaljplan för fullmäktige. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 79

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Det här är ett projekt som pågår över flera mandatperioder. Det är fantastiskt spännande att vara med och utveckla Norra Stationsområdet. Det är också två kommuner inblandade, så projektet är inte helt lättstyrt.

Det är svårt att hoppa på det nyvalda borgarrådet, men jag har haft många diskussioner med det tidigare ansvariga borgarrådet om barnens miljö. I den fördjupade översiktsplan som vi i dag behandlar konstaterar man att detta är en dålig miljö för barnen. Då är det inte annat än undermåligt att man inte tar tag i det och försöker jobba för att hitta en bättre miljö för barn att leva i och röra sig i så att också de ska få må bra. I ärendet talar man om att det handlar om 800–900 skolbarn. Det är ungefär 900 förskoleplatser som ska till. Det är alltså massor av barn som kommer att bo och leva här. Jag tycker att det är tråkigt att man inte antar den utmaningen att skapa en bra miljö för barnen.

Jag visar här en bild. Det är spännande att man just i Norra Stationsområdet kan jobba med att få fram ett och annat högt hus, även om det också finns andra ställen i staden där vi skulle kunna jobba mer. De hus vid Torsgatans slut som borgarrådet pratar om är de två husen ni ser på bilden. Det är Alexanders Wolodarskis fondmotiv för Torsgatan. Själv är jag fortfarande inte helt övertygad om att det är just de här två exemplen som är så där alldeles utmärkta, som borgarrådet låter göra gällande. Men jag tycker att det är roligt att vi kan få fram ett och annat högt hus i Norra Stationsområdet.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 80

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Teres Lindberg! Jag tycker att det ligger mycket i de synpunkter som har framförts just när det gäller barnens perspektiv. En av de synpunkter som jag tycker att vi pratar alldeles för lite om i den här staden nu när vi bygger handlar om att många barnfamiljer anammar storstaden. Vi ser en ny trend i Stockholm där många familjer flyttar in från ytterstaden tillsammans med sina små barn för att bo i Stockholms innerstad. Det är en ganska fantastisk trend. Det är första gången på länge som vi ser den. Bara detta att leva och verka i en stad uppfattas av många som barnvänligt. Men det hindrar inte att vi ska ta med de här synpunkterna, och jag tycker faktiskt att de är tillgodosedda. De finns dessutom tydligt beskrivna i mina synpunkter.

Anförande nr 81

T e r e s L i n d b e r g (s): Kristina Alvendal! Det handlar om att barn ska kunna röra sig. Jag tycker inte att det räcker med att konstatera att utrymmet för barnen i staden är ett problem och att det begränsar barnens möjlighet. Det handlar om att anta den utmaningen och försöka göra någonting åt detta. Man måste se till att hitta platser så att också barnen kan få sina behov tillgodosedda. Jag tycker att det är tråkigt att du ser det här på ett så trist sätt.

Anförande nr 82

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, medborgare och fullmäktige! Vänsterpartiet anser att Norra Stationsområdet är ett bra område att bygga bostäder på, i synnerhet eftersom det är ett av våra områden i Stockholm där det finns mest vägar och stora trafikleder. Förslaget innebär att man ska överdäcka detta, och det tycker vi är väldigt bra.

Det här ska bli en klimatsmart stadsdel, anser vi. Så är det kanske inte riktigt i ärendet, men förhoppningsvis kommer vi att jobba vidare med de olika detaljplanerna i själva ärendet. Det här är ju ingen detaljplan, som det rubriceras, enligt mitt sätt att se det.

Jag har haft förmånen att vara med i inledningsskedet av Hammarby sjöstad. Det var roligt. Där jobbade vi mycket med miljön. Vi hade särskilda personer som jobbade med miljön, och det var väldigt viktigt. Vi i Vänsterpartiet anser att vi måste göra så också här. Det måste finnas direktiv för att personer ska jobba extra mycket med miljön så att detta verkligen blir en klimatsmart stadsdel.

Något som saknas här är barn- och ungdomsperspektivet. Det måste tas med på ett mycket tydligare sätt i planeringen. Det måste bli en säker miljö för barnen. Jag är inte alls säker på att det handlar om slutna gårdar för att barn ska vara trygga. Det finns saker som kan vara mycket viktigare, till exempel att det är en trevlig och bra miljö för barnen. Det handlar inte alltid om slutna gårdar och att de är trygga. Det är definitivt inte så att någon rycker barnen därifrån och springer i väg med dem, som det har sagts vid något tillfälle här i salen.

Vi i stadsbyggnadsnämnden var och tittade på passivhus för ett par veckor sedan. Vänsterpartiet tycker att man ska ha pilotområden för passivhus, och ett sådant område skulle kunna vara här. Vi tycker också att det är viktigt att parkeringstalet inte blir för högt. Bilpooler är bra. Jag är själv med i en sådan i Björkhagen som funkar alldeles utmärkt. P-normen måste sänkas och vara maximalt 0,8 per lägenhet. Det är viktigt att få en bra kollektivtrafik med tunnelbana ut mot Karolinska och så vidare.

En annan jätteviktig sak är förskolor och skolor. Vi får inte göra samma enorma miss som i Hammarby sjöstad och planera för en skola vilket sedan ändrades av de borgerliga partierna. Sedan fanns det ingen plats för en skola när området byggdes. Nu har det löst sig med andra skolor, men det är jättetrist att flera barn faktiskt inte får plats. Det gäller samma sak för förskolor, som vi började planera men som inte blev av.

Bifall till Vänsterpartiets reservation, som också innebär en återremiss!

Anförande nr 83

A b i t D u n d a r (fp): Det står tydligt i ärendet att man i en detaljplan kommer att markera detta. Framför allt kommer man att informera byggherrarna om förskolor och skolor. Det står klart och tydligt i ärendet. Här får vi höra från olika oppositionsrepresentanter att detta inte framgår i ärendet och att man inte har beaktat barnperspektivet. Jag tycker att det är missvisande.

I ärendet står det klart och tydligt om service och barnperspektiv; det finns en egen rubrik för det. Det handlar också om funktionshindrade och så vidare. Olika grupper belyses i ärendet. Jag är trygg med de formuleringarna och med den riktning som tas för de här frågorna i ärendet. Du behöver inte vara orolig. Jag tycker att debatten blir missvisande.

Anförande nr 84

M a r i a H a n n ä s (v): Vi i Vänsterpartiet som kämpar för barnen tycker att det handlar om till exempel gårdar och om hushöjder. Barnen ska kunna se upp till mamma och pappa. Det får inte vara för höga hus. Det handlar också om exploateringstalet. Bland de höghus som visades på bild här förut hör barnen definitivt inte när mamma eller pappa ropar.

Det handlar också om silhuetten gentemot Rödabergsområdet, som jag nu passar på att nämna när jag ändå står i talarstolen. Det måste finnas plats för idrott och lek och ordentligt med gröna ytor för barn. Visserligen finns Hagaparken i närheten, men det tar en stund att gå dit. För små barn är det faktiskt ganska långt. Därför behövs det mycket gröna ytor i området, och det är inte riktigt tillgodosett i ärendet. Det kan inte du heller tycka, Abit.

Anförande nr 85

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande och fullmäktige! Jag kan bara instämma med alla föregående talare i glädjen över att få vara med i ett beslut som bygger ny stad och fortsätter att få staden att växa. Den växer ju även ihop med en grannkommun, vilket är spännande.

Det är en del av utmaningen att få till en bra service och kommunikationer så snabbt och så smidigt som möjligt. Det gäller också att få till ett obyråkratiskt sätt att samarbeta med Solna. Det måste funka på ett bra sätt att man råkar bo i den ena kommunen och ha service för till exempel skolgång och liknande i den andra kommunen. Gränsen börjar plötsligt suddas bort, och det är inte så självklart längre var man befinner sig. Det är en utmaning.

Den andra utmaningen är att få till alla de förskolor och äldreboenden och all den kommunala service som verkligen behövs. Det gäller att få till det på ett bra sätt, att få det att fungera i praktiken och att få det redan från början.

Med detta, ordförande, vill jag än en gång säga att jag är glad över att det blir 6 000 nya bostäder och en massa arbetsplatser och att staden växer. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 86

P e t t e r L i n d f o r s (m): Herr ordförande och fullmäktige! En ny stadsdel kräver nya lösningar. Omvandlingen av Norra Station från en i dag rätt så sunkig och otrivsamt plats till en sjudande och levande del av staden kräver mycket av oss beslutsfattare. Därför är det glädjande att konstatera att det trots projektets stora komplexitet har varit möjligt att smidigt samordna projektet mellan Stockholm, Solna och landstinget med den fördjupade översiktsplanen, som också Solnas kommunfullmäktige fattar beslut om i kväll.

Det känns härligt att vi nu tar ytterligare ett steg för att knyta samman två städer samtidigt som vi möjliggör en överdäckning av en betydande trafikdel. Vi skapar möjlighet för 12 000 nya invånare att bli en del av innerstaden.

Jag vill stanna upp lite vid det viktiga i att den nya stadsdelen mixar bostäder och kontor med *life science*-verksamheter. Vi har inte pratat någonting om forskningen här i dag. Det är oerhört viktigt för Stockholm om vi ska kunna stå oss i den tuffa konkurrensen när det gäller att vara en ledande kunskapsstad. Det gäller både i konkurrensen med andra regioner i landet – Uppsala och Skåne – och med övriga Europa. De visioner om en stark *life science*-profil som redan från början har legat till grund för projektet får inte tappas bort på vägen. Det känns därför mycket tillfredsställande att vi i nära anslutning till det nya sjukhuset planerar för spjutspetsforskning även på vår sida om stadsgränsen.

Självfallet ska den nya stadsdelen erbjuda en bra miljö för alla åldrar. Barn och gamla ska ha god tillgång till rekreation; det har vi pratat om tidigare här i kväll. En tät stadsstruktur kräver dock mer av oss för att tillgodose barnens behov. Det behövs parker och allmänna ytor för spring och lek. Vi ska även planera för förskolor och andra offentliga verksamheter i den kommande processen så att man kan tillgodose de behoven inom stadsdelen.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 87

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande och fullmäktige! Som har sagts är det här ett spännande projekt på många sätt – både för Norrmalm och Stockholm och även för Sverige, inte minst med tanke på kopplingen till allt som ska ske med Karolinska.

Jag ska gå rakt på sak. Som har sagts här tidigare finns det en hel del som man ändå kan oroa sig för i projektet. I praktiken finns det en motsättning mellan den kraftiga exploateringen och möjligheterna att ordna en bra miljö för barn och unga. Jag tänker då närmast på utemiljöer och de många förskolor som kommer att krävas. Vi pratar om flera tusen barn. Vi vet ju att det är många barnfamiljer som flyttar in i sådana här områden.

För att åskådliggöra detta gör jag en jämförelse med den övriga stenstaden i Stockholms innerstad när det gäller exploateringstalen och förhållandet mellan bruttoyta för boende och tomtyta. I Rödabergsområdet alldeles intill ligger det på 1,5. Det mest exploaterade området, Östermalm, ligger på 3,0. Och här pratar vi om 5,4! Det är en enorm siffra. Man inser kanske inte, trots att vi såg några bilder här, vilka mastodontkåkar detta är fråga om. Och det kanske inte bara är mastodontkåkarna som är problemet, utan att det blir så pass många familjer på en liten yta. Det är många barn som ska få en dräglig miljö. Det är detta som blir problemet.

Jag tror att det oavsett hur det ser ut i dag finns anledning på att fundera på det här under den tid som finns kvar till dess att en detaljplan ska tas fram. Detta är enormt mycket pengar. Vad jag förstår handlar redan en minskning från 5,4 till 4,4 om någon miljard. Det handlar alltså om mycket pengar, som någon annan i så fall måste betala. Det är viktigt att ha det klart för sig.

Det går inte att få allt. Vi kan skriva önskelistor för vad vi kräver för barn och unga när det gäller utemiljöerna. Men jag tror att det blir mycket, mycket svårt att få en dräglig miljö med en så här hög exploateringsgrad.

Jag tror att det också blir problem med att åstadkomma hyresrätter. Vi vet ju att en borgerlig bostadspolitik innebär en dålig balans mellan olika upplåtelseformer. Jag tycker också att det är viktigt att framhålla att Hagaparken och Bellevueparkens användning bör anpassas till de här många nya människorna. Man får bestämma sig för hur man vill göra när det gäller att öppna stränderna vid Brunnsviken, bad, fotbollsparker och annat. Man måste ta med det i beräkningen när man håller på att arbeta med planerna.

Anförande nr 88

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande! Men, Jan Valeskog, jag har inte förstått det som att Socialdemokraterna har någonting att invända mot den tuffa exploateringen. Du nämner själv att det förvisso är en viss skillnad mot den redan befintliga innerstaden som finns vägg i vägg med området.

Samtidigt måste vi ju se vilka miljöer stockholmarna i dagsläget uppskattar. Ingen i den här salen har än så länge varit uppe i talarstolen och sagt någonting om att vi inte ska planera för barnfamiljer som flyttar in i området. Jag tror att vi alla här – oavsett om vi var ansvariga under den tiden eller om vi har sett hur historien ser ut när det gäller Hammarby sjöstad – vet att vi aldrig kommer att kunna planera för att vissa kategorier av människor flyttar till en stadsdel. Det enda vi kan planera för är att det aldrig blir som man har tänkt sig. Därför måste vi planera för den kommunala servicen oavsett om det gäller förskolor eller grönområden, som ju också finns med här i form av parker till exempel.

Många gillar att bo i staden. Föräldrar till barn gör det också. Det måste vi anamma. Men som många av er har påpekat måste vi göra det på ett bra sätt.

Anförande nr 89

J a n V a l e s k o g (s): Alla inser säkert att det krävs en hård exploatering för att över huvud taget få ekonomi på detta. Det måste ju också vara priser som gör att byggherrarna vill bygga där. Det är den ena sidan av saken.

Men det är att lura oss själva när vi utan att blinka säger att vi har ordnat detta på ett bra sätt med den här mycket kraftiga exploateringen. Det handlar inte bara om grönytor, utan det handlar om hur många barn som befinner sig på grönyterna. Det är de talen vi måste tänka på. Även om exploateringsgraden minskar till 4 eller 4,4 är det en mycket kraftig exploatering som krävs. Jag tror att det finns skäl att verkligen fundera på det, och jag tror att det blir en allmän debatt när planerna börjar tas fram och ritas. Det ser vi inte förrän efter årsskiftet. Men med tanke på de varningsord som har kommit fram här och på andra ställen tror jag att man måste ta detta på allvar. Det ska kunna fungera att leva där också som barnfamilj.

Anförande nr 90

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Norra Stationsprojektet är mycket spännande. Det är inte varje dag man som politiker får ta ställning till en ny stadsdel i staden. Den nya bebyggelsen läker ett sår, förbinder Stockholm med Solna och innebär också att vi bebygger det sista större område som finns kvar så pass nära staden.

Om Stockholm ska kunna ta klivet in i framtiden är det nu. Det pratas ofta om ny, spännande bebyggelse som utmanar, förnyar och syns. Men när det verkligen gäller klarar vi politiker inte alltid av trycket. Det kan handla om hus, om badhus eller om annat.

Sedan något år tillbaka finns det en folkrörelse i Stockholm – *yes in my back yard* – eller Yimby. Det är en folklig reaktion mot konservatismen, återhållsamheten och fegheten i hur den här staden ibland byggs. De gamla takterna sitter djupt även om det har börjat ljusna en hel del på senare tid. Men det har gått långsamt. Nu handlar det som sagt om det sista stora sammanhållna området nära staden. Därför är det här ärendet extra viktigt.

Centerpartiet skriver under på det mesta i ärendet, men vi vill gå längre när det handlar om förnyelsen och arkitekturen, speciellt när det gäller höjden på det som ska byggas. Det finns fortfarande en viss försiktighet och återhållsamhet. Det pratas om höga hus. Men hur höga hus vågar vi bygga här egentligen? Det pratar vi inte lika mycket om. Är det någonstans det skulle passa bra med en eller ett par riktiga skyskrapor är det definitivt här, i Norra Stationsområdet. Då pratar vi om 150 eller 200 meter. Det får gärna vara en ekoskrapa. Det finns gott om exempel runt om i världen på höga och vackra hus som också är innovativa när det gäller energiteknik och energieffektivitet.

Därför, ordförande, yrkar jag bifall till Centerpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 91

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Åhörare, fullmäktige och ordförande! Arbetet med att däcka över de tråkiga trafikytorna och att använda området till bostäder och arbetsplatser är väldigt bra som sådant. Sedan finns det lite tveksamheter när det gäller själva ärendet. Vad är det egentligen vi fattar beslut om här i kväll? Det finns ingenting som heter detaljplan över fördjupad översiktsplan. Jag tycker att mycket av ärendet är taffligt hanterat.

Man saknar också Norrmalms stadsdelsnämnd och stadsdelsförvaltnings utlåtande. Det kanske inte måste vara med rent juridiskt, men det hade varit klädsamt. Jag tycker att det känns oseriöst att det underlaget inte finns med. Det var ett bra arbete och många kloka synpunkter som kom in från den stadsdelen, som ju ligger närmast och som kommer att få detta område inom sin stadsdel.

För vår del är det viktigt att det här blir en klimatneutral stadsdel. Om vi vill gå mot framtiden med Stockholm och marknadsföra vår stad som tekniskt framstående behöver vi ytterligare en klimatneutral stadsdel där stadsplaneringen innehåller smarta energisystem. Här måste vi lägga in miljöledningsansvaret redan från början, i projektledningsbiten. Det går inte att slänga in jästen efter degen i ugnen. Jag har ännu inte sett hur man tänker hantera det här.

Man måste tidigt arbeta med nollenergi och passivhus. Jag försöker tjata om bilfria kvarter och om att sänka parkeringsnormen. Droppen urholkar stenen. Någon gång kanske det tar skruv! Vi måste se till att vi har utmärkt toppkvalitet på kollektivtrafiken till området. Ett modernt avfallssystem och uppvärmning av husen är naturligtvis oerhört viktigt.

En rik stadsmiljö kräver också fina parker. Exploateringsgraden får inte vara högre än att vi har plats med lite gröna ytor mellan husen. Det är bra att man har gjort ett öst-västligt grönt samband mellan Karlberg och nationalstadsparken. Det behöver förstärkas, för nu är det bara en liten mörk korridor. Skalan på hela området är oerhört tät, vilket flera har påpekat. Om man ska bygga en barnvänlig och familjevänlig stadsdel måste vi också ha ytor för barnen och lite solbelysta platser.

Det är lite svårt att dundra upp med skyskrapor i det här området, för området som sådant kommer att vara väldigt högt i sig när man överdäcker det. Höga hus i det här området kommer väsentligt att förändra hela stadssiluetten. Miljöpartiet är inte negativt till höga hus i rätt placering och i rätt lägen. Kistaområdet är till exempel alldeles utmärkt, och även Vårtaområdet. Men just det här området är lite känsligt, för det kan komma att dominera mycket över Rödabergsområdet. Och man ska inte inbilla sig att det är problemfritt med höga hus. Det är både dyrt att bygga och dyrt att underhålla. Det är också svårt att göra billiga bostäder där etcetera. Det finns många problem med höga hus, men på bra ställen kan de vara lämpliga.

Anförande nr 92

P e r A n k e r s j ö (c): Om jag hade fått en peng för varje gång jag har hört en politiker säga att vi är inte emot skyskrapor men inte just här och inte just nu skulle jag nog vara ganska rik vid det här laget.

Var är visionerna, Miljöpartiet? Varför inte använda taken på skyskraporna till grönområden i nya bostadsområden? Det verkar som att det aldrig är riktigt rätt läge, om jag ska använda Cecilia Obermüllers ord.

Vi har också hört något närbesläktat i debatten om att det är svårt att bygga tätt därför att det inte blir några grönområden, förskolor och så vidare. Men hur klarar man sig i alla andra stora städer runt om i världen? Det undrar jag.

Anförande nr 93

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Per! Jag sade att till exempel Kistaområdet och Värtaområdet kan vara alldeles utmärkta för högre hus. Just det här området blir extra känsligt eftersom det kommer att ligga högt redan som sådant när man överdäcker det. Det kan slå ihjäl hela Rödabergsområdet och förändra stadssiluetten oerhört kraftigt. Då blir Stockholm precis som alla andra tråkiga städer där man har byggt pinnar här och där runt hela staden. Det kanske inte är så vi vill utveckla staden. Vi har en unik och vacker stad i dag. Man bör vara rädd om den, och man måste tänka efter före.

Och som sagt är det varken billigt att bygga eller att driva och underhålla höga hus. Det blir svårt, och det är många mörka teknikutrymmen. Det drar ned höjdvindar etcetera. Lokalklimatet kring höghus är problematiskt. Och några billiga bostäder får vi inte genom detta!

Det finns alltså andra ställen där höga hus kan vara lämpliga, men ni säger bara hurra till höghus överallt oavsett om de är placerade i känsliga lägen. Det är lite fånigt.

Anförande nr 94

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige! Centerpartiet tyckte alltid förr att allting skulle vara decentralistiskt. Men det är det väl inte om man bygger jättehöga hus? Det är en väldigt centralistisk typ av planering som du förespråkar. Du går emot ditt parti.

Jag tycker att man gärna ska få bygga gröna gårdar i det här området. Men då ska de inte vara klara när folk flyttar in, utan det ska vara de boende som tillsammans bestämmer hur gården ska se ut och som sedan också sköter den. Det kan till exempel bli små odlingar och allt möjligt sådant som är mer och mer på modet nu. Jag tror att det vore bra om folk själva skulle kunna skapa sig sin föda.

Jag tänker uppehålla mig mest vid kollektivtrafiken, som jag tycker är den kanske viktigaste frågan om vi ska kunna få det här området att bli verkligt klimatneutralt. Man har i viss mån tänkt på kollektivtrafiken. Man drar ut tunnelbanan. Det är väl bra, men om det ska vara en vagn som går väldigt sällan och i dag vänder vid Odenplan är det inte bra. Då blir det alldeles för låg turtäthet, och då kommer inte folk att använda denna tunnelbaneblindarm. Jag tycker att man redan nu ska se till att tunnelbanan förlängs till Solna så att man kan mata både norrifrån och söderifrån. När man bygger om Odenplans tunnelbanestation ska man göra det möjligt att vända tåg där så att man dessutom kan ha en sorts lillpendel mellan Norra Station och Odenplan med hög turtäthet.

När det gäller tvärspårvägen krävde Miljöpartiet i stadsbyggnadsnämnden redan för några år sedan att man skulle utnyttja Värtabanan för en spårvägslink ut till Värtan och Hjorthagen och det stora området där. Det tycker jag är viktigt. Jag tycker att det är skrämmande när det skrivs om att lägga ned den. Värtabanan ska inte läggas ned; den ska användas och den ska bli spårväg också. Man kan köra både spårvagnar och godsvagnar på samma spår. Det gjorde man förr på Lidingöbanan, och man gör det nu i till exempel Wien.

Det är alltså viktigt att se till att det blir möjligt att bygga på det här sättet. Jag kan berätta att samrådstiden för spårvägen Stockholm city gick ut i dag. Miljöpartiet var först med att motionera om detta kring sekelskiftet. Nu har man alltså sumpat möjligheten att bygga spårvägen på ett enkelt sätt eftersom man har utformat Lindhagensgatan som en esplanad. Det borde ha varit en boulevard, som många krävde, just med tanke på hur lätt det då skulle gå att göra om bussfilerna till spårvagnsfiler.

Sammanfattningsvis vill jag säga så här när det gäller Norra Station: Ta in all planering om kollektivtrafiken redan nu! Vänta inte med det, för det är ofta svårt att städa upp efteråt när man redan innan har gjort vissa dumheter.

Anförande nr 95

P e r A n k e r s j ö (c): Eie Herlitz pratade om något partiprogram för Centerpartiet från 70-talet om decentralism och undrade vad det har med skyskrapor att göra. Massor, kan jag säga! Att människor ska få bo var de vill är grundläggande. Det är ganska uppenbart att många vill bo i Stockholm. Problemet är att det inte finns någonstans att bo här. Alltså måste vi bygga en tätare stad, för det är i innerstaden många vill bo. Bygg mer tät stad! Det är budskapet både från Centerpartiets partiprogram – om du tittar i det – och från mig.

Skyskrapor i kombination med bra kollektivtrafik och centralt placerade kollektivtrafikknutpunkter kan vara väldigt miljöeffektivt. Det har visat sig bland annat i London. Och titta på Manhattan! 82 procent av dem som bor på Manhattan åker kollektivt till och från jobbet. Jag antar att resten mer eller mindre går. Det är den siffra jag har.

Var är visionerna, Miljöpartiet? Var är grönområdena på taken? Tittar ni inte på vad som händer runt om i världen? Ser ni inte var man utvecklar den senaste miljötekniken för bostäder? Jo, det är just i höghus och skyskrapor, till exempel på ställen som Dubai som ofta skälls ut för att inte vara speciellt miljövänliga. Men det är där den nyaste miljötekniken utvecklas – den som ni sedan skriker efter här i Stockholm flera år senare. Var är visionerna?

Anförande nr 96

E i e H e r l i t z (mp): Jag tror inte att det går att ha höghus med någon sorts gårdar ovanpå. Det kommer att bli väldigt blåsig. Man bör satsa på grönytor men inte på höghus.

Jag ska säga något om Roslagsbanan. Jag tycker att det är viktigt att man kan använda den för det här området och att man förbereder det redan nu. Den bör då breddas. Det är dumt att man inte har breddat detta tågssystem tidigare så att det blir kompatibelt med andra tågssystem i framtiden, till exempel pendeltåg och tunnelbanor. Det är som en blindtarm i dag, och jag tycker att det är dumt om man ska fortsätta att ha det så.

Vi i Miljöpartiet fick stadsbyggnadskontoret att förstå att man borde göra det möjligt att kröka ned Roslagsbanan till Värtabanan ute vid Albano. Man har faktiskt tänkt på det i god tid. Jag hoppas att man i den fortsatta planeringen tar med en tågstation vid Norra Station så att man inte ska behöva skotta upp allting igen för miljontals kronor.

Anförande nr 97

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande och ledamöter! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Stockholms läns landsting, Solna stad, Stockholms stad och Karolinska institutet formulerade 2004 följande vision för detta område. Jag läser rakt av ur visionen i ärendet: Den nya stadsdelen kring Norra Station förenar i en unik miljö stadens kvaliteter med världsledande forskning, företagande och boende i Europas mest spännande tillväxtregion. Det handlar om detta ärende.

Norrtull har sedan 1600-talet varit viktigt. Den har utgjort en viktig entré från norr till Stockholm. Så har det varit i alla generationer. På den här historiska platsen har varje generation fått sätta sin prägel. Precis så är det i detta ärende, som jag ser det i alla fall. Det handlar om forskning, boende och företagande i vår växande stad. Detta utgör ett bra exempel, och därför ska vi bejaka all utveckling som Stockholms stad behöver.

Jag blir orolig när jag hör vad man säger från framför allt Miljöpartiet. Å ena sidan säger man att man är för utveckling, men å andra sidan blir det som vi får höra här häpnadsväckande. Ni får förlåta mig, men vi pratar om en storstad! Vi pratar inte om Kalix, Hudiksvall, Hassela eller Katrineholm. Det här är de viktiga argument som vi kommer med. Vi kan inte bygga en sådan stad.

Jag vill också ta upp förskolorna. Vi har bevakat, och kommer att bevaka detta, i stadsbyggnadsnämnden under processen. Självfallet kommer vi att bevaka de här frågorna i detaljplaneprocessen, för de är jätteviktiga för barnen och för stadsdelen. Jag tycker också att helheten belyses ganska tydligt även för andra grupper. Det handlar inte bara om gröna områden eller barn. Man pratar om funktionshindrade, äldre och så vidare. Det är viktigt att man ser helheten utifrån sitt perspektiv.

Anförande nr 98

E i e H e r l i t z (mp): Det finns gamla undersökningar – det såg man redan på 70-talet – som visar att det här med att bygga höghus inte alls ger så mycket mer tät stad än att bygga lägre hus och bygga dem tätare. Höghusen måste ställas långt ifrån varandra. Då blir det blåsig mellan dem och en massa nackdelar som inte är bra. Om man bygger en vanlig tät stad med ungefär samma höjder som i Stockholms innerstad får man gott och väl plats med de människor som man vill ha där ute. Man

får dessutom möjlighet att skapa fina gröna gårdar som de boende kan jobba med. Tillsammans kan de då utveckla någonting som är bra både socialt och för klimatet.

Anförande nr 99

A b i t D u n d a r (fp): Det är precis detta det handlar om. Vi kan inte bygga nya stadsdelar där vi tvingar människor att ta bilen. Man ska bygga där det finns god infrastruktur. Det är det detta område handlar om. Vi ska göra allt för att individerna ska slippa ta bilen. Vi behöver nya bostäder. Stockholm behöver 75 000 nya bostäder till 2030. Detta är en fantastisk möjlighet att bygga ett område tätt. För mig går inte det här ihop. Hur kan ni prata om miljön när projektet handlar just om detta? Vi bygger där man inte behöver ta bilen, utan man använder den kollektivtrafik som finns.

Anförande nr 100

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Jag måste säga att jag blev otroligt perplex när jag lyssnade på Jan Valeskog. Vad vill Socialdemokraterna? Först håller vice ordföranden och gruppleadaren för Socialdemokraterna i stadsbyggnadsnämnden ett anförande där hon trycker på några saker som bör förbättras. Sedan går Jan Valeskog upp och har över huvud taget inte samma uppfattning när det gäller att fortsätta traditionen att bygga stad.

Jag skulle gärna vilja veta vad Socialdemokraterna vill i den här frågan. Jan Valeskog sade i princip att det här är en så oerhört tuff exploatering att han inte vet om han kommer att ställa sig bakom det längre fram. Jag tycker inte att det är okej med ett sådant ställningstagande i kommunfullmäktige inför stockholmarna när vi planerar nya stadsdelar.

Vill ni bygga stad, som vi vet att väldigt många stockholmare vill ha och vill bo i? Det finns en otroligt kraftig efterfrågan på att få bo i det vi kallar innerstad. Nu fortsätter vi, och bygger ut det som vi kallar för innerstad med stenstadsprägel för att möta den efterfrågan. Då går Jan Valeskog upp och verkar gå i opposition mot sig själv eller möjligen mot hela sitt parti. Jag tycker att det är en viktig konsumentupplysning för stockholmarna att få veta var Socialdemokraterna står i den här frågan.

Sedan är det ju som det är med Miljöpartiet. Jag skulle gärna vilja ha besked här i dag om hur många lägenheter ni vill ha i det här området. Det vill nog också stockholmarna gärna veta. Hur många av de 12 000 nya invånare som skulle kunna flytta till vår stad kommer inte att få plats om ni får bestämma?

Vi vet att som ett resultat av att Stockholm växer kommer vi att vara ungefär 1 miljon invånare runt 2030. Det är också vårt mål. Men hur många av den miljonen eller av de 200 000 ytterligare som vill flytta till Stockholm kommer inte att få plats i Cecilia Obermüllers Stockholm?

När det gäller den offentliga servicen har stadsdelsförvaltningen sedan flera år tillbaka också funnits med i den arbetsgrupp som finns för hela utvecklingen av området. Den dialogen fortsätter naturligtvis för att kunna tillgodose det hela. Ingen av oss vill upprepa det som vi ändå kan kalla för misstag från Hammarby sjöstad, det

vill säga att det blev ett väldigt tryck från barnfamiljer. Vi vet att barnfamiljer i dag gärna vill bo tätt i det vi kallar för innerstad. Det är en utveckling som jag tycker att vi ska anamma och planera för. Det är fantastiskt viktigt. Jag tar gärna med mig det fortsatt. Men vad vill Socialdemokraterna? Är det Jan Valeskogs linje eller är det Teres Lindbergs linje som gäller?

Anförande nr 101

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag blir alldeles perplex över att höra Kristina Alvendal. Jan Valeskog är på ett möte med din borgarrådskollega Ulla, och därför är han inte inne i salen. Jag är ledsen för det, men jag kan tyvärr inte svara på frågor som du ställde direkt till honom.

Det handlar om fullmäktigeledamöter i egenskap av fullmäktigeledamöter i en behandling av en fördjupad översiktsplan. Det här ärendet kommer du att få träffa på många, många gånger till, Kristina! Det gäller att tala om frågorna och berätta om det som man känner oro inför och det man inte tycker fungerar så bra i dag. Det är sådant du ska lyssna på som ansvarigt borgarråd. Jag tycker att det är skandalöst av dig att stå här och raljera över frågor som en enskild fullmäktigeledamot lyfter upp och som han är orolig för.

Jag är orolig för barnen. Jag bor inte i området själv, men Jan Valeskog gör det. Det är klart att han ser saker och ting i ett annat perspektiv. Du borde snarare vara tacksam för att det finns fullmäktigeledamöter som talar om vad de känner och vad de tycker för att hjälpa dig i ditt arbete än att göra tvärtom. Detta görs inte för att sänka det här projektet. Skäms på dig, Kristina!

Anförande nr 102

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Det är fantastiskt bra att känna att ingenting har förändrats debattmässigt i den här salen. När Teres Lindberg ska debattera med mig blir hon ofta perplex. Men det får vi väl jobba på, du och jag, i stadsbyggnadsnämnden och försöka ha ett bra samarbete där.

Jag tycker att det är en jätteviktig uppgift som du kommer med nu: Socialdemokraterna har alltså olika åsikter i frågan. Då får vi konstatera att det hittills är majoriteten inom Socialdemokraterna i Stockholm som tycker att vi ska fortsätta bygga stad. Men vi vet inte riktigt hur länge den majoriteten håller. Snart kanske det inte blir så längre. Snart kanske inte Socialdemokraterna har det gemensamma målet med oss att Stockholm kommer att växa som storstad och fortsätta traditionen med att bygga en tät stad. Jag hoppas naturligtvis att den uppenbara majoritet som har den här linjen inom partiet fortsätter och får bli hörd bland dem som inte har den uppfattningen.

Anförande nr 103

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Kristina Alvendal! Ibland blir det väldigt mycket retorik. Miljöpartiet i Stockholm vill bygga stad. Men vi vill bygga en stad som är hållbar, där man till exempel har utrymme att se någonting annat än bara hus. Vi vill bygga.

Men ni vill inte svara på varför ni inte tar chansen att bygga en hållbar stad ur miljösynpunkt. Det handlar om att om Norra Stationsområdet ska bli hållbart måste man gå in från staden och utse miljösamordnare och göra det man gjorde i Hammarby sjöstad, men ännu bättre. Då behöver staden avsätta resurser, men också ha tydliga miljömål för bostadsbyggandet i det nya bostadsområdet. Det är någonting som moderaterna här inte ens verkar tycka är tillräckligt intressant och viktigt.

Vi ser att Norra Stationsområdet är ett av våra tre nya områden i staden som ska ha miljöspetsteknik – den absolut bästa teknik som finns. Vi undrar verkligen varför man från moderaterna inte har den typen av ambitioner.

Anförande nr 104

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tror att det är viktigt att ha perspektivet att vi ska bygga en hållbar stad. För mig ligger det i hela konceptet att bygga en tät stad och att bygga på höjden. Det är också miljövänligt, för det skapar ett minskat behov av transporter. Det skapar också större möjlighet att ha en effektiv energianvändning. Det finns många saker som är väldigt bra med att bo tätt i staden.

Från majoriteten kommer vi att utse ett antal miljöprofilområden, som ni efterlyser. Vi har bland annat pekat ut Värtan som ett sådant område, där man verkligen ska profilera sig och gå lite grann i Hammarby sjöstads fotspår. Vi har inte bestämt exakt hur det ska gå till. Men att bygga tätt är verkligen att bygga miljövänligt.

Du använde inte din replik till att svara på min fråga, det vill säga: Hur många kommer inte att få plats i Stockholm med Miljöpartiets bostadspolitik?

Anförande nr 105

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Miljöpartiet vill bygga en tät, varierad och funktionsblandad stadsdel. En tät stad måste inte kräva höga hus. Vi har en fantastisk stadsdel som granne till det här området, nämligen Rödabergsområdet – Per Olof Hallmans verk. Det är tätt, det är stad och det är jättebra. Jag tycker att ni ska läsa vad Johan Rådberg, professor i Lund, har skrivit om stadsstrukturer för att ni ska lära er att man inte behöver bygga jättehögt för att det ska bli tät och bra stad.

Det är avslöjande att Kristina Alvendal talar om miljöprofilområden. Lite grann som i Hammarby sjöstad, säger hon. Ja, det känns verkligen som Hammarby sjöstad *light* med alla de, i och får sig få, områden som ni planerar. Det är lite fernissa, bara. Ni slänger in lite grann i efterskott. Ni har inte den integrerade planeringen från början. Man måste ha tänket från början för att få till det så att det verkligen blir miljövänligt och klimatneutralt.

Anförande nr 106

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det är precis som du säger; man måste ha det integrerade tänket från allra första början. Därför har vi sagt att Värtan är ett sådant område där vi inte har hunnit så pass långt att det är dags att sätta in det i processen.

Anledningen till att jag sade att det skulle vara lite som Hammarby sjöstad är inte att det ska bli någon *light*-variant. Det handlar om att tekniken och fokus på miljöområdet har utvecklats sedan de 15 år tillbaka i tiden då vi började bygga Hammarby sjöstad. Det har hänt lite på miljöområdet. Det är någonting jag tycker att vi ska anamma, och Cecilia Obermüller är naturligtvis välkommen i arbetet med att anamma den nya teknikutvecklingen för att kunna bli ännu tydligare i våra miljöprofilsområden i Stockholm.

Anförande nr 107

Cecilia Obermüller (mp): Det här är tack och lov bara en fördjupad översiktsplan, men vi kommer att få se diverse detaljplaner som vi kommer att få ta ställning till bit för bit. Förhoppningsvis kommer de här detaljplanerna att innehålla mer av ett helhetstänk där vi faktiskt har lämnat utrymme för grönska och har planerat för service i form av skolor och förskolor, parkytor och parkutrymmen. Man måste ha ett helhetsgrepp, för annars hamnar vi i samma sits som vi gjort i fråga om Hammarby Sjöstad och Liljeholmen och Årstadal. Det råder skriande brist på förskolor. Man måste nu slänga in baracker på Södermalm därför att vi inte har tillräckligt med förskoleutrymmen i Hammarby Sjöstad. Det är inte bra. Vi måste se till att vi har ett sådant tänk från början. Men det finns inte, det finns inte utrymme för det i dag.

Några saker som jag vill peka på som man måste bör omarbета eller förbättra och förändra. Det är till exempel Norrtullsplatsen, som kommer att vara en mycket hårt trafikerad yta, en väldigt stor yta. Där överstigs bullernivåer i en trafikrondell. Det måste man försöka omarbета.

Detsamma gäller i samband med byggande av Norra länken. Man måste försöka se till att länka ihop nationalstadsparken Bellevue med Albano, och det måste man försöka få in redan nu.

Som sagt: Planera för en klimatneutral stadsdel redan från början, integrera vatten-, avlopps- och värmesystem, allt måste finnas med från början. Annars blir det jästen som man får slänga in i degen i efterskott.

Anförande nr 108

Borgarrådet Alvena l (m): Jag har, Cecilia Obermüller, vid flera tillfällen under debatten poängterat att vi ska dra erfarenheter av det arbete vi gjorde i Hammarby Sjöstad när det gäller bristen på planering av till exempel förskolor. Det är ingen som motsäger vare sig dig eller andra debattanter här inne. Det handlar om att vi ska se till att tillgodose det behovet.

Vi vet att i den här stadsdelen kommer det att flytta in många barnfamiljer därför att väldigt många barnfamiljer gillar att bo tätt i en stadsmiljö. Det är också av den avdelningen man ska ta hänsyn till de miljöaspekter som du talar om. Väldigt mycket av byggande i dag ska självklart ske miljömässigt korrekt och riktigt när det gäller energi och annat som är viktigt för stadens hållbara utveckling. Men vi har valt att Värtan ska bli det miljöprofilsområde som du vill att det här området ska bli.

Anförande nr 109

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Kan du, Kristina, se till att Norrtullsplatsen, den här gigantiska trafikrondellen, minskas och att man ser till att vi faktiskt får bra gång- och cykelförbindelser till nationalstadsparken från det nya området? Det är undermåligt nu. Nu tänker man också bebygga delar av den. Det är en tomt som ligger inom nationalstadsparken i dag. Det är den gamla bensinmackstomten. Vi måste se till att det finns tillgång till och möjligheter att använda sig av nationalstadsparken. Det är fortfarande otillräckligt enligt översiktsplanen. Det går att förbättra om du vill göra det bättre för den kommande befolkningen i stadsdelen.

Dessutom bör vi försöka påverka Solna så att de inte bygger sönder varenda fin gammal parkmark som de har inom sin kommun. Där finns mycket resurser när det gäller gammal vacker institutionspark runt Karolinska sjukhuset. Det kan också vara en tillgång för människor som bor på Stockholmssidan.

§ 17 Valfrihetssystem inom äldreomsorgen – ny central upphandling av vård- och omsorgsboende (utl. 2008:150)

Anförande nr 110

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Valfrihetssystemet har kommit i gång den 1 juli, och det är så roligt att få ta del när anhöriga eller de äldre själva berättar att det är ett nytt tänk. När man i stort sett vet att man kommer att få ett biståndsbeslut som är gynnande kan man åka runt och titta på olika äldreboenden och sedan önska det som man i första hand vill ha. Det är många som hör av sig och berättar att så har skett.

Därför är det med fritt mod jag nu går vidare med förslaget om att vi ska upphandla ytterligare elva boenden runt om i staden. Det här är någonting som de äldre vill ha och som vi är glada för att kunna bejaka. Vi har fått in några synpunkter från några stadsdelar som vi vill gå till mötes. Det är Hägersten som önskar att Axbåden, som tillhör Fruängsgården, också ska finnas med i upphandlingen. Det är Norrmalm som vill att Klockhuset ska finnas med när vi upphandlar Riddargården, och det är Södermalm som har tankar om att när vi ska ha övertagandet från kommunal regi till privata utförare ska det tas med när man tar fram förhandlingsunderlaget.

Vi tycker att det är helt okej att tillgodose dessa önskemål.

Det som är viktigt med valfrihetssystemet är att det ska vara en mångfald av utförare, både totalt över hela staden och i de regioner som vi har indelat staden i när vi har tittat på äldreomsorgen över huvud taget. Det är viktigt med den geografiska spridningen och att vi får ett stort urval av innehållet av olika inriktningar och också regelrätta profilboenden runt om i staden.

En av de viktigaste uppgifterna vi har är naturligtvis uppföljning och utvärdering. Det kan inte nog understrykas hur viktigt det, både för våra egna och när vi ger vårt förtroende åt andra att utföra äldreomsorgens tjänster på vårt uppdrag.

Därför kommer vi att gå vidare med uppföljning och utvärdering, vi kommer att tydliggöra och ställa större krav. Vi är också måna om att se till att det här inte är någonting som ska stanna här i huset eller ute i stadsdelsnämnderna, utan enskilda medborgare ska kunna ta del av resultaten. Man ska på så sätt kunna välja till och också välja bort boende som man inte tycker de uppfyller de kvalitetskrav som vi här i staden har ställt upp.

Med stor tillförsikt går vi vidare i det här ärendet, och jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 111

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är så att grunden för det här ärendet och det som har varit målet för verksamheten tidigare har varit att man ska öka valfriheten för de äldre, säger man. Det vi såg förra gången upphandlingen gjordes om de 14 äldreboenden som då konkurrensutsattes var att det

blev väldigt lite av mångfald och att det fortfarande är väldigt mycket enfald. Det är de stora bolagen som dominerar. Jag tror att Carema omsorg tog fyra av de största äldreboendena senast. Det är faktiskt ett problem när man säger att man vill öka kvaliteten i innehållet. Om man tittar på vad de här vårdbolagen har för policy kan man se att det är väldigt lika. Attendo Care och Carema är väldigt lika. Det är väldigt lite mångfald i det.

Ett annat av de större problemen är att ni talar om valfrihet men utesluter egenregi. Ni utesluter all kommunal omsorg. Det är inte möjligt för äldre att välja det. Det ni nu gör är att gå vidare. När vi vet att andelen äldre kommer att minska i staden utifrån en demografisk synpunkt är det väldigt märkligt. Vad har man då att spela med? Jo, det är de få kommunala verksamheter som kommer att vara kvar. Det blir väldigt märkligt när man säger att det är valfriheten som ska gälla. Välj mellan det här storbolaget eller det här andra storbolaget. Det är inte speciellt mycket av kvalitetsinnehåll i verksamheten, utan det är bolag som från sitt moderbolag har höga avkastningskrav. Dessutom är de skrivna i skatteparadis vid Engelska kanalen.

Var är de äldres synpunkter? Du säger att det är många som har hört av sig och har kunnat åka runt och kunnat titta på de olika äldreboendena. Det är väl jättebra om man upplever att man inte tidigare hade den möjligheten. Men problemet är att det inte är verksamhetens innehåll som tyngdpunkten läggs på, utan det är hela tiden nya krångliga system där man hela tiden behöver bygga in ett antal kontrollfunktioner.

Det tredje jag vill säga är att ni säger att man vill satsa på personalen och personalens kompetens, men det är det ni frånhänder er, ni frånhänder er ansvaret för personalens kompetens. Det läggs ut. Det ni säger är ingenting om ni inte har någonting att jämföra det med. Varför inte lägga egenregionbud?

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 112

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Du behöver inte vara orolig, Elisabeth. Det kommer in flera, också mindre, utförare. Inte minst hade vi den senaste upphandlingen tre möjligtvis fyra mindre utförare som fick uppdraget. Vi är väldigt tydliga i vårt förfrågningsunderlag att de ska presentera olika inriktningar på sin verksamhet, hur den ska se ut och hur den ska utföras.

Dessutom kommer nu en ny lagstiftning, lagen om valfrihet framöver, och det kommer att möjliggöra ännu mer för just de mindre utförarna. De är inte begränsade att enbart komma med vid upphandlingssituationer, utan de kan komma allt eftersom de kan svara upp mot det förfrågningsunderlag som vi har bestämt här i kommunen, utifrån de kvalitetskrav som vi har tagit fram. Det kommer ännu mer att möjliggöra för även mindre utförare att finnas med.

Jag tycker att det är väldigt roligt att både stora och små ska kunna finnas över hela staden, och utbudet ska finnas inom de olika regionerna.

Anförande nr 113

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Jag kan konstatera, borgarrådet Samuelsson, att du inte svarade på frågan varför man inte i så fall kan välja egenregi, men du kanske återkommer till det senare.

Det andra du säger är att det kommer att finnas små vårdföretag. Det är väl bra, men problemet med operationen valfrihet, operationen enfald skulle jag vilja säga, som just nu pågår i kommunen är att de små utövarna har väldigt svårt att konkurrera med de här jättarna. Det man gör är att göra det väldigt svårt för små eller möjligtvis personalkooperativa att etablera sig. Det är just de stora koncernerna som er politik gynnar, och inte den enskilde individens valfrihet.

Anförande nr 114

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag har väldigt svårt att förstå hur Socialdemokraterna kan kalla det här för enfald. Jag har mycket svårt att se det. Nu håller vi på att arbeta för att de äldre ska kunna välja sitt boende. Vi vill komma ifrån stadsdelsarrest. När ni satt vid makten kunde man hänvisa till bostad i samma stadsdel av ekonomiska skäl. Det vill vi komma ifrån.

Som äldre har man naturligtvis rätt att välja var man vill bo. Med det valfrihetssystem som vi nu inför blir det så att man konkurrerar med kvalitet. Det är viktigt att ha det hela tiden i huvudet. Det handlar om kvalitet. Sedan kan när man själv blir äldre välja ett boende som passar en själv, en profil, en inriktning där både större utförare ska kunna finnas, mindre och så vidare.

Som Ewa tidigare sade är det oerhört viktigt med en kvalitetssäkring, där finns det oerhört mycket att göra i staden. Det är mycket eftersatt. Där måste vi bli starkare.

Anförande nr 115

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Jag delar uppfattningen att man behöver jobba med kvalitetssäkring och garantera kvalitet i verksamheternas innehåll. Problemet med er politik är att ni väldigt mycket pratar om systemen. Jag vet inte vilken gång i ordningen det är på äldreomsorgens område som ni har olika ärenden för olika typer av system som ska göras för att öka valfriheten.

Vad det handlar om är att det ni egentligen pratar om är att välja mellan olika bolag. Jag skulle vilja att det man diskuterar är framför allt verksamhetens innehåll, att det blir en mångfald där.

Sedan kan jag dela uppfattningen att det finns saker och ting som vi gjort fel och som behöver rättas till för att öka möjligheterna att diskutera innehållet. Men det ni gör nu är att ensidigt gynna ett antal bolag i sin verksamhet som inte alls praktiskt garanterar verksamhetens innehåll. Det är inte valfrihet, Helen.

Anförande nr 116

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Till dig vill jag säga att jag är glad att få informera att vi har två företag som vann upphandlingen på Söder, Vingslaget och Temabo.

Vingslaget har haft en verksamhet i staden i Bromma och fortfarande har det. Temabo har sedan tidigare verksamt på Kungsholmen. Det är två små företag som har lyckats få två boenden, och det är väldigt bra. Det är inte bara de stora som vinner upphandlingarna.

Sedan måste man faktiskt undra om du har läst upphandlingsunderlaget. Du säger att det är enfald i stället för mångfald. I upphandlingsunderlaget anges vilket innehåll det ska vara i verksamheten. I underlaget sätter man upp ett antal kriterier som man ska kunna uppnå för att du över huvud taget ska kunna passera det första nålsögat och sedan ha möjlighet att utveckla verksamheten. Det är det som ger utslaget på vem som får uppdraget.

Jag måste fråga dig: Har du läst underlagen till upphandlingen?

Anförande nr 117

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Jag har läst ärendet, och jag har läst underlaget för upphandlingen. Men jag kan konstatera att du är den tredje nu som replikerar på mig, och ingen på den borgerliga kanten har svarat hur valfriheten inte kan omfatta att man kan lägga egenregianbud. Det ska bli intressant om Olle eller Helen eller någon annan från majoriteten vill utveckla det mer.

Det som också måste ingå är de äldres möjlighet att få välja. Inte minst i din stadsdel, Södermalm, har det väl varit väldigt begränsat med egenregin. Det har till och med röstats ned när man har föreslagit det. Det vore intressant att höra din syn på det.

Anförande nr 118

O l l e A n d r e t z k y (m): Vad är valfrihet? Vad är kvalitet? Det är en frågesportfråga som Härenstam en gång ställde. Vi på den här sidan har presenterat en valfrihetsreform och en kvalitetsreform. Det är väl fantastiskt att jag en vacker dag har rätt att välja ett boende. Det tycker jag i egenskap av senior här i fullmäktige är fantastiskt.

När man talar om att mindre företag inte har en chans vill jag peka på vad som står i S:t Eriks beslut som kom häromdagen om vård- och omsorgsboende i eget bolag. Där är det en kvinna som har tagit över någonting som heter Sabbatsbergsbyn och tillsammans med en kompis bildat ett aktiebolag som heter Stockholms Äldreboende Aktiebolag. Hon säger: Den stora skillnaden blir att anbudstävlan har tvingat fram en tydlighet vilken kvalitet vi ska hålla i boendet. Det faktum att de äldre nu får välja boende innebär en ökad konkurrens även inom staden, och det betyder att vi måste hålla hög kvalitet i verksamheten för att överleva.

Hon säger vidare att det mindre bolaget har bättre förutsättningar att självt skapa en egen inriktning. Vi vill bland annat profilera verksamheten genom olika möjligheter till daglig utevistelse bland annat för de boende, säger hon.

Jag skulle vilja uppmana alla som är äldreomsorgschefer i Stockholm när anbudstävlan kommer i gång att verkligen sätta sig ned och fundera på samma sätt som den här har gjort, nämligen tänka igenom. Jag tror att de som sitter där de sitter kan sin

verksamhet mycket bättre än vad utomstående kan. Det innebär att de kan precisera kvalitetskraven på ett helt annat sätt.

Jag tycker faktiskt att vi seniorer i Stockholm är värda att få välja. Har man valt genom hela sitt liv ska man också kunna välja när man kommer dithän att man måste in på ett särskilt boende.

Det här kommer vi att gå vidare med så att det kommer att omfatta samtliga äldreboenden i Stockholm, och det tycker jag är jätteviktigt – hög kvalitet och valfrihet. Det finns ingen tveksamhet här, utan en valfrihet och hög kvalitet är vad vi ska ha i Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 119

J a n V a l e s k o g (s): Jag kan inte låta bli att upprepa det som sades i interpellationsdebatten i dag kring de här frågorna. En del stadsdelar i Stockholm har stora underskott i sin äldreomsorg, bland annat Norrmalm 14 miljoner, som beror på att kostnaderna för privat omsorg, för att ta det exemplet, är 14 miljoner dyrare än när man skötte den själv i egen regi, med samma kvalitet. Det finns exempel på stadsdelar där det är tvärtom, att det privata har sänkt kostnaderna, men det finns stadsdelar där det har blivit dyrare på grund av privat omsorg.

Då kan man upprepa frågan: Varför fick man inte lägga egenregianbud så att man hade fått det bästa av både—och, både fått bra kvalitet och sparat ett betydande belopp pengar?

Anförande nr 120

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag vill understryka att det arbete vi håller på med gäller en stor valfrihetsreform. Det är någonting som de äldre stockholmarna väldigt länge har önskat. Vi kan bara se på hur det var när vi införde valfrihet inom hemtjänsten. Det har gjorts en massa undersökningar som visar att en väldigt stor andel av de äldre verkligen uppskattar möjligheten att få välja och att välja bort om det behövs. Det ville ni socialdemokrater inte vara med på. Men när det visade sig hur populärt det blev var det svårt att ta bort det.

Nu går vi vidare med boenden, och nu är det precis samma ljud här i salen. Socialdemokraterna går emot och kallar det för enfald. Jag lovar att de äldre stockholmarna vill välja sitt boende. De vill inte bli instängda i sin stadsdel, de vill kunna välja hur de ska leva på äldre dar, naturligtvis. Det som är bedrövligt är att vi här i salen inte har genomfört det här tidigare.

Vi kommer att gå vidare och införa valfrihet även på dagverksamheter. Där ser jag åter att Socialdemokraterna går emot. Jag har väldigt svårt att se det. Varför ska vi inte låta äldre i vår stad att välja?

Samtidigt med det här arbetet har alliansen på regeringsnivå arbetat fram ett förslag till LOV, lagen om valfrihetssystem. Det kommer att underlätta detta, för det

kommer att bli enklare för små företag att komma in också under pågående verksamhet, och det är bra. Det behövs en mångfald av olika storlek av utförare, olika inriktning. Som jag tidigare sade är det allra viktigaste uppföljningen och att man alltid utgår från den enskilda människan. Kvalitetssäkrar vi inte för de äldre kommer vi aldrig heller att kunna ge en bra äldrevård i den här staden. Det är precis det vi håller på med i alliansen, nämligen att ge valfrihet till de äldre. Det jobbar vi med. Jag är mycket förvånad att det ska vara så svårt att se hur bra det är för de äldre stockholmarna.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 121

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag tycker inte att det är den största valfrihetsreform som har genomförts i och att med att man inte kan välja något i offentligt driven regi. Sedan tycker jag att det är väldigt svårt att säga hur instängda i stadsdelarna de är som ska välja. Hur vet ni det? Har ni gjort en sådan undersökning? Nej, det har ni inte. Jag har faktiskt talat med äldreombudsmannen i de här frågorna.

När ni genomförde reformen var det 150 som valde bort det boende som de har, för de ville flytta. Kommer ni att göra en undersökning om vad det är som felar och brister i de boendena, eller ska det gå på i vanlig ordning, och så kommer in 150 nya där? Det är väl inte så konstigt att vi går emot det. Ni vet egentligen inte vad det är stockholmarna tycker.

Anförande nr 122

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Du har vetskap om att äldre har blivit instängda i sin stadsdel och blivit nekade ett boende i andra stadsdelar. Det förvånar mig om du inte vet det, för många här i salen vet oavsett på vilken sida de sitter. Det är någonting som vi verkligen måste komma bort ifrån. Det borde vi jobba gemensamt för, så att de äldre verkligen får välja och bestämma över sina liv.

Anförande nr 123

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Nu är det dags igen för ytterligare en avlövnings – elva ytterligare kommunala omsorgsboenden. Varför har ni så bråttom? Är det verkligen kvaliteten som värnas med tanke på att ni inte kunnat se resultat av en utvärdering ännu? En utvärdering är ändå till för att man ska lära sig något innan man fortsätter.

Många frågetecken finns kring behovet av framtida boenden. Det kom fram i remissförfarandet. Först måste man kunna göra ordentliga planeringar som motsvarar behovet när man binder upp sig i ett avtal. Riskerna är stora att på de ställen där man har kvar kommunalt boende blir det så att man spelar med de boendena när det gäller att styra upp ekonomin, för det är dem man kan lägga ned, de andra är redan uppbundna.

När de är borta, hur gör man då när det gäller att hantera omstruktureringar? Er valfrihet är att det blir mer och mer privata aktörer. Den arbetsbelastning som

uppstår när stadsdelsnämnderna ska vara behjälpliga med både utvärderingsarbete och underlag är tid som inte kompenseras. Det gäller även ökad administration och kostnader för uppföljning och tillsyn. Det är tid som stjäls från verksamheten och i och med det från de äldre.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att påpeka att det handlar om att man ska upphandla. Nu har man gjort avtalen väldigt långa. Det handlar om att man vid varje förändringsarbete skapar oro bland personalen, anhöriga och boende kring hur det kommer att bli fortsättningsvis. Det motverkar kontinuitet i verksamheten.

Jag tycker också att det är viktigt att påpeka, precis som gjorts tidigare här, att det är innehållet som man i så fall ska konkurrera med, inte med olika privata aktörer. Det är ändå så att i den stadsdel jag pratade om tidigare handlade det väldigt mycket om de ekonomiska resurser som man valde att lägga på stadsdelsnämnderna. Vi vet att vi inte gjorde tillräckligt under förra perioden, men vi visar tydligt i våra budgetalternativ att vi har förstått att biståndsbeslut måste följa den penningpåse som krävs för att man verkligen ska kunna jobba för ett bra boende för de äldre.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 124

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Nej, jag blir förvånad. Hur kan du säga att vi har så bråttom? Jag tycker att de äldre borde ha kunnat välja sitt boende för länge sedan. Jag tycker att det är svårt att säga att vi har haft för bråttom. Det här borde vi ha satt i verket för länge sedan. Jag kan säga att nästan alla äldre vill välja sitt boende, och det har de velat länge.

Anförande nr 125

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): För att man hade kunnat genomföra hade det krävt att man hade gett stadsdelarna de resurser som krävs för det. Du vet precis som jag att det handlar om många olika antal boenden i olika stadsdelar. Man har det totala ekonomiska ansvaret. Det har gjort att man inte har varit tillräckligt generös när det gäller valet.

Det handlar återigen om rätten att kunna välja ett kommunalt boende. Jag tycker att det borde vara värt, när man inför en så här stor förändring, att titta på en utvärdering innan man går i nästa fas och gör ytterligare upphandling. Är det så konstigt?

Anförande nr 126

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag håller med Helen. Jag skäms nästan när jag står inför äldre människor och berättar att det är nu som de får vara med och påverka var någonstans de vill bo, utifrån olika inriktningar, olika profiler. Där är naturligtvis det sociala innehållet oerhört viktigt. Där har man möjlighet att visa på vad man har, utöver de grundkrav som vi ställer vid upphandlingar som vi gör.

När det gäller valfrihet, Margareta, vet vi sedan vi införde hemtjänsten att ni inte var så nöjda med att vi skulle göra en upphandling. Det var diskussioner under förra

mandatperioden när nya upphandlingar skulle göras. Då ropade inte minst PRO med hög röst att ni gör er själva en björntjänst om ni tar bort valfriheten i hemtjänsten. De äldre vill kunna påverka, de vill kunna välja, och det gäller också boenden.

Anförande nr 127

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det som har framkommit i undersökningar om valet är själva innehållet i verksamheten som man får välja och vilken typ av hjälp man kan få. Det är det själva valet handlar om. Man har inte pratat om privata aktörer, utan innehållet i verksamheten är det absolut viktigaste.

Anförande nr 128

E i v o r K a r l s s o n (mp): Enligt remissförfarandet är driftformen det viktigaste när det gäller valfriheten. Rätten att välja ett kommunalt boende ingår inte i den borgerliga kundvalsmodellen. Men om det verkligen handlar om valfrihet borde också den kommunala driftformen vara med vid varje upphandling om en verklig valfrihet råder.

Hanteringen med ständiga upphandlingar kostar också mycket i form av tid och personalresurser. När man centraliserar äldreomsorgen på det här viset medför det också risker. Kommunen släpper inte bara ifrån driften utan också stora delen av kontrollen av boenden. Då kan kommunen garantera varken kvaliteten i vården eller nivå på personalens kompetens. Kommunen kan inte heller övervaka och styra utvecklingen på marknaden av utbudet på äldreboenden. Därför bör ansvaret vara lokalt, och boendena bör vara kvar och utvecklas i kommunal regi. Men utifrån stadsdelsnämnderna kan också vid behov en upphandling ske.

Med den stora volym privata utförare som nu är på gång kan man anta att alla inte sköter sig. Detta skapar i sin tur nya kostnader för kommuner. Det i sin tur tränger undan andra viktiga verksamheter om resurser inte tillförs. Dessa merkostnader bör privata utförare vara med om att betala, inte enbart skattebetalarna. Men problemen är att vård- och omsorgsboenden som drivs av privata utförare inte kan avvecklas eller omstruktureras av staden under avtalsperioden, inte ens om det finns behov av sådant i någon stadsdel.

När en upphandling ändå sker måste sociala krav, etiska avtalsvillkor, miljökrav, meddelarfrihet och antidiskrimineringskrav användas och även omfatta underleverantörerna. Den viktiga rätten till meddelarfrihet måste skrivas in i förfrågningsunderlaget.

Det är värt att poängtera i sammanhanget att upphandlad verksamhet drivs med skattemedel. Den offentliga insynen bör därför vara densamma som gäller för all annan kommunal verksamhet.

Slutligen vill jag instämma i Handikapprådets formulering angående LOV, lagen om valfrihetssystem. Deras synpunkter kan ni läsa på sidan 145 i detta ärende. Den sammanfattas under fyra punkter. Dessa fyra punkter utmynnar i stort sett i att det bör finnas kommunala, icke-upphandlade, alternativ att välja mellan av flera skäl.

Handikapprådet anser att det är viktigt och riktigt att även kommunen eller stadsdelarna tillåts lägga seriösa egenregianbud.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen och reservation i äldre nämnden.

Anförande nr 129

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det förvånar mig, Eivor, när du säger att stadsdelsnämnderna inte är med i det här. De ger förslag på vilka boenden som ska upphandlas, och stadsdelsnämnderna har också möjlighet att säga om man vill ha med egenregianbud. Det ligger faktiskt ute i stadsdelsnämnderna.

Sedan säger du dessutom att vi släpper kontrollen. Är det någonting som vi är tydliga med och som också står väldigt tydligt i mina synpunkter är att utvärdering och uppföljning är väldigt viktiga. Det ska vi utveckla så att det ska bli på ett ännu bättre sätt än vad det är i dag. Vi ska också se till att det kommer ut till allmänheten så att man kan se hur de här boendena uppfyller sina uppdrag.

Du behöver inte vara orolig för att kontrollen inte finns.

Anförande nr 130

E i v o r K a r l s s o n (mp): Vi vet att det är många olika upphandlare, och det kommer alltid att finnas de som inte sköter sig. Då måste kommunen ha ansvaret naturligtvis.

Anförande nr 131

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Just det som vi jobbar mycket hårt med är kvalitetssäkringen och kvalitetsuppföljningen. Där vill jag verkligen understryka att det gäller både privata utförare och i egen regi. Vi har sett under alla år att vi inte har klarat kvalitetssäkringen. Det är vårt högsta ansvar att se till att våra äldre får den vård som de har rätt till. Det har vi inte levt upp till, men det jobbar vi med. Det är ett arbete som inte kommer att gå över en natt, men där jobbar vi verkligen hårt. Om man inte sköter sig ska det upptäckas på en gång. Det har funnits brister tidigare som har kommit att rulla på. Det får inte ske, för då kommer de äldre i kläm.

Det jag ser är att den politiska viljan i fråga om valfrihet här på andra sidan salen inte riktigt finns på samma sätt som här. Valfrihet är oerhört viktig för oss. Det handlar om att varje människa ska kunna styra sitt liv.

Anförande nr 132

E i v o r K a r l s s o n (mp): Dessa privata utförares verksamhet kan inte avvecklas eller omstruktureras av staden under avtalsperioden, inte ens om det finns ett behov av det i någon stadsdel. Det har vi sett exempel på under senare tid.

Anförande nr 133

B i r g i t t a H o l m (m): Eivor Karlsson ondgör sig över de enskilda utförarna och anser att kommunen är en garant för att det ska ske på lagligt vis, om man nu läser mellan raderna. Vi alla i den här salen vet att det har förekommit och förekommer oändliga historier om vad som sker med kommunala boenden. Man ska vara väldigt försiktig. Ni slår på dem som arbetar i den här branschen och talar bara gott om dem som jobbar inom kommunala verksamheter. Det är en skrämmande människosyn.

I Farsta har vi lagt egenregianbud. Vissa stadsdelar har valt att inte göra det, och det finns olika anledningar till att inte göra det. Det är upp till den enskilda stadsdelsnämnden.

Det är också så att alliansen ger möjligheter för enskilda att driva verksamheter där olika språk förekommer, där möjligheten att ta med sig ett djur finns. Detta är ett tillägg till det som sker. Men det är märkligt att Miljöpartiet är för valfrihet inom skolan men mot det när det gäller de äldre.

Anförande nr 134

E i v o r K a r l s s o n (mp): Jag kan ta ett sådant exempel som den viktiga meddelarfriheten. Den måste skrivas in i förfrågningsunderlag. Det är väldigt svårt när det gäller privata utförare, hittills i varje fall, att få det inskrivet. Det är personalen som skulle vara kontakten och för de äldres talan.

Anförande nr 135

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag vänder mig till borgarrådet Ewa Samuelsson, Kristdemokraterna. I dina synpunkter finns det en rad som är väldigt fin. Det är att införande av kundvalssystemet inom stadens bolag är en av mandatperiodens största valfrihetsreformer. Men sedan kommer det som bidde en tumme, nämligen att det handlar om entreprenadupphandlingar. Hela ärendet genomsyras av hur upphandlingar ska göras, formerna för det. Det handlar väldigt lite om äldres valfrihet.

Målsättningen är ju att samtliga av stadens vård- och omsorgsboenden som i dag bedrivs i egen regi ska vara upphandlade inom en femårsperiod. Det är tydligt att man inte vill ha egenregi. Det är alldeles tydligt, för det är tydligen målsättningen.

Men sedan kommer en komplikation, och den heter verkligheten och den beskrivs på sidan 132 i äldreförvaltningens tjänsteutlåtande, där Ewa Samuelsson som äldre-nämndens ordförande har tagit detta tjänsteutlåtande som sitt eget i sitt remissvar i äldrenämnden. Där beskriver man hur förändringen demografiskt gör att man måste börja avveckla och eller omstrukturera stadens omsorgsboenden inom de närmaste åren, alltså inom de här fem åren. Den planen håller man på att jobba med i äldreförvaltningen, vilka man ska lägga ned och hur man ska minska antalet platser.

Vi ska komma ihåg att nu låser Ewa Samuelsson in och har för avsikt att låsa in alla stadens äldreboenden, också vissa delar av servicehusen, i tioåriga avtal med entreprenörer. Det kommer att bli omöjligt att omstrukturera eller avveckla. Det

säger Ewa Samuelsson som ordförande i äldrenämnden där man påtalar det här som ett problem.

Det finns alltså ingen plan för hur man ska kunna omstrukturera och avveckla äldreboenden eftersom man låser fast sig i tioårigt avtal med privata entreprenörer. Den här komplikationen som Ewa Samuelsson står inför i äldrenämnden yppar hon inte ett ord med i mina synpunkter. Det får vi gissa oss till. Men jag vill fråga dig, Ewa: Hur tänker du klara ut den här komplikationen om du å ena sidan jobbar med att lägga ned vård- och omsorgsboenden och å andra sidan låser fast dig i tioåriga avtal? Vilka kommunala äldreboenden kommer du att skynda dig att lägga ned innan du har upphandlat alla inom fem år?

Anförande nr 136

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Du ska få höra hur Ewa Samuelsson har tänkt sig, absolut. För det första vill jag säga att det här meddelarskydd är inskrivet. Den frågan fanns. Det finns inskrivet i de avtal som vi har träffat.

För det andra: Vi har typ 100 boenden, och i dag är ungefär 30 procent upphandlade. De allra flesta är alltså kvar i kommunal regi. Fortfarande är det så att varje stadsdelnämnd väljer själv om de vill lägga egenregianbud. Det är inte konstigt, den möjligheten finns kvar, och det är upp till var och en av stadsdelsnämnderna. Ni får väl driva på och ha den debatten ute. För egen del tycker jag inte att det är något problem. Tvärtom, i den mångfald som vi talar om får det gärna finnas med kommunala alternativ. "

Jag ser inget problem med att vi går vidare med den här upphandlingen eftersom det fortfarande är mest kommunala boenden. Jag tror att mångfalden kan öka.

Anförande nr 137

M o n i k a L i n d h (s): Dina partikamrater ute i stadsdelarna är väldigt aktiva med att säga nej till egenregianbud. Det är en väldigt krympande andel där man kan lägga egenregianbud och kunna vinna en entreprenadupphandling i egen regi. Det vet du själv, så det är ingen hemlighet.

Min fråga till dig var: Vilka kommunala äldreboenden står på tur att läggas ned? Det här måste du klara ut innan du låser fast resten i entreprenadavtal med privata utförare fram till 2010. Det är då femårsperioden går ut.

Anförande nr 138

B i r g i t t a H o l m (m): Herr ordförande! Först skulle jag vilja säga, som jag sade tidigare, att Farsta har lagt egenregianbud, och det finns andra stadsdelar som gjort det, Kungsholmen till exempel. Det finns andra också. Så det där är inget som är någon stor sak att prata om.

Men min fråga är: Varför fruktar Socialdemokraterna och vänstersidan valfrihetssystem? Valfriheten i äldreomsorgen är något som vänstersidan av ideologiska skäl

motsätter sig. Brukarna ska, som vi har hört här i kväll, på sin höjd få välja vad de vill ha hjälp med, inte vem som ska erbjuda hjälpen.

Varför är det så här? Jag försöker förstå varför vänstersidan, då framför allt Socialdemokraterna, fruktar valfrihetssystem. Jag kan konstatera det socialdemokratiska Stockholm inte är mycket att skylta med. Tvärtom vänder ni stockholmarna ryggen, i det här fallet de äldre.

För oss som tror på människor är det viktiga inte vem som driver verksamheter utan att det finns alternativ att välja mellan. Det är valfrihet vi är intresserade av. Den blommar verkligen. Det finns alternativ vi inte kunde drömma om för tio år sedan. Kommer ni ihåg Pysslingen? Många ler i dag vid den tanken.

Morgondagens pensionärer vill ha det bästa även på äldre dar. De kommer inte att nöja sig med den standard som i dag råder inom äldreomsorgen. Socialdemokraterna säger sig inte ha någonting emot valfrihet, men det finns alltid ett men när Socialdemokraterna talar om valfrihet, alltid ett skäl till att man inte ska införa det på det eller det andra området, alltid ett men.

Nu upprepas detta, ett stort antal gånger inom olika områden. Det vore därför ärligare och mer klädsamt av er socialdemokrater att säga att ni har någonting emot valfrihet. Stå upp för det och säg att ni är mot valfrihet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 139

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Valfrihet för Birgitta Holm och hennes högerallianskamrater har blivit något slags mantra. Jag tycker att våra argument tyngre. Äldre människor ska välja innehållet, inte att man ska välja bland tusen olika utförare. De människorna har varken ork, tid eller möjlighet att välja såsom ni föreslår.

Sedan tar Birgitta Holm exempel från barnomsorgen, Pysslingen för tio år sedan. Birgitta Holm är väl medveten om att det är två helt skilda saker. Vi diskuterar här i kväll äldreomsorg.

Ordförande, fullmäktige! Birgitta Holm tror jag jobbar inom sjukvården i likhet med mig. När jag hör henne argumentera för valfrihet häpnas jag och undrar om hon verkligen jobbar inom sjukvården.

Herr ordförande! De privata utförare som vill ta över verksamheterna gör det inte av ideella skäl utan för att tjäna pengar. Var tjänar man pengar? Jo, man tjänar på att skära ned på personal.

Anförande nr 140

B i r g i t t a H o l m (m): Man ska inte sluta att ta sig för pannan – inte ork, tid och möjlighet. Mehdi underskattar de äldres kapacitet och de anhörigas. Det är en stor fet känga åt de äldre. Det är Mehdi och hans gelikar på vänstersidan som ska

välja åt den enskilde pensionären. Det är en stor skam, och jag är inte förvånad att du har de åsikterna.

Anförande nr 141

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Man undrar, Birgitta Holm, om det är du och alliansen på högersidan som ska diskutera vad man gör av ideologiska skäl. Det är extrem dogmatism som du förespråkar. Det är det som vi vänder oss emot och försöker diskutera kvalitet och innehåll. Det som du och dina allianskamrater diskuterar är system.

Mycket av det som ni tar upp skulle gå att göra inom ramen för offentlig regi. Det är inte så att jag eller någon annan står här och säger att de offentliga äldreboende som ha funnits är det enda som har fungerat alldeles utmärkt. Det är inte det man säger. Många saker skulle kunna göras mycket bättre om man gör det dels tillsammans med de äldre, dels med de anhöriga och personalen. Men struntar ni i.

Ni har bestämt er för att valfrihetsreformens innebörd är privata aktörer som kan tjäna pengar på den här branschen. Så ser ni det på, det är er stora valfrihet. Det vänder jag mig emot, och det vänder Socialdemokraterna mot. Det är inte en valfrihet.

Anförande nr 142

B i r g i t t a H o l m (m): Det var intressant och klarläggande besked från Socialdemokraterna om kvalitet och innehåll. Bara det sker i offentlig regi är allting bra. Men enskilda medarbetare, vårdbiträde och undersköterskor, sjuksköterskor är inte kapabla att ta över någonting.

Anförande nr 143

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har inget problem med valfrihetssystem, men jag har ett problem när politiker lägger förslag och har utförsäljningar, privatiseringar som bygger på ideologi och inte på kvalitet.

Jag genomlevde en tidigare period då privatisering byggde på ideologi. Det var definitivt ingen kvalitetsfråga som fick diskuteras. Därmed fick vi en del entreprenader som gjorde att vi fick reparera i efterhand. Dels var det i Stockholms stad, dels i Stockholms läns landsting. Det märkliga var att det inte ens var priset som gällde. När man hade interna entreprenader kunde de inte komma i fråga.

Anförande nr 144

B i r g i t t a H o l m (m): Jag är som sagt inte förvånad. Miljöpartiet är för valfrihet i vissa frågor men inte i denna. De äldre ska inte få välja, de ska buntas ihop och få sitta där som fattighjon. Nej, de äldre ska inte få välja. Vi som jobbar inom vården som kan det här, vi omyndigförklaras. Så är det på vänstersidan, och det har stockholmarna upptäckt.

Anförande nr 145

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Först vill jag bara säga att jag blir väldigt beklämd och väldigt ledsen när man i den här salen talar om våra äldre medborgare som ”de där människorna som ska välja”. Jag hoppas att det inte kommer att upprepas. Det är ovärdigt.

Elisabeth Brandt Ygeman riktade en fråga till mig om hur det är på Södermalm. Vi har nio kommunala boenden, vi har fyra som har upphandlats. Bland annat upphandlade din kollega ett stort äldreboende under förra mandatperioden, så det finns även flexibla socialdemokrater.

Ska man lägga egenregianbud eller inte? Det frågar du också om. Vi tar ställning från fall till fall. Men inom äldreomsorgen har vi haft en väldigt dålig erfarenhet i gamla Katarina-Sofia där det alltid gick med underskott som någon annan verksamhet fick betala. Vi har till exempel nu upphandling av parklekar på gång, och där är det möjligt att lägga egenregianbud. Vi är flexibla, ska jag säga till dig.

Det verkar inte som att man har förstått det här med ersättning till äldreboenden. Vi ger samma ersättning till kommunala och enskilda verksamheter. Det är ingen skillnad därvidlag. Det är heller ingen skillnad när det gäller utvärdering. Där borde vi egentligen vara överens. Oavsett om verksamheten drivs i kommunal eller enskild regi ska uppföljningen vara likvärdig, och vi ska också ställa krav på hög kvalitet på det som vi erbjuder. Återigen är det ändå innehållet som anger vilken kvalitetsnivå det handlar om. Där är det möjligt för alla att utveckla det.

Det verkar också som att alla inte riktigt förstod att personalen har rätt att följa med och ska följa med om de vill till en enskild utförare eller kan beviljas sex månaders tjänstledighet.

Sedan fick jag också höra att det är vi som är systemkrämarna i den här salen. Jag skulle vilja säga att det är tvärtom. Det är vi som ser på enskilda människans möjlighet till valfrihet, medan det är ni socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister, till min stora förundran, som verkligen är systemkrämare.

Anförande nr 146

A n n M a r i E n g e l (v): Eftersom jag var ordförande i den stadsdelsnämnd som vi talar om, Katarina-Sofia, under förra mandatperioden vill jag dementera att vi skulle ha upphandlat ett stort äldreboende. Det gjordes en förlängning av ett avtal, vilket jag i och sig var emot och som jag beklagar. Jag tycker att det var dåligt. Men det var absolut inte fråga om någon upphandling av något äldreboende. Vi hade faktiskt ett stopp för sådana upphandlingar under förra perioden.

Anförande nr 147

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Det var inte under förra perioden som det upphandlades, utan det var under tidigare perioder. Det hade upphandlats ett stort äldreboende som gick med underskott i kommunal regi. Det visar att man hade lagt anbudet för lågt.

Anförande nr 148

A b e b e H a i l u (s): Just när det gäller innehållet i verksamheten, Margareta Björk, kommer vi inte att vara ense. När vi pratar om kvalitet menar vi att det ska finnas tillräckligt med vårdare, undersköterskor, sjuksköterskor, bra kvalitet på maten och fritidsaktiviteter, bra personaltäthet och så vidare.

Vad händer i till exempel Husby och i Rinkeby där det ska det centraliseras och centralupphandlas? Jo, en tredjedel av personalen blir borta från Rinkeby äldreomsorg. Samma sak i Husby, en tredjedel av personalen blir borta. Det är ingen personal som helst utan utbildade och erfarna personer är borta.

Självklart blir det billigare när en tredjedel av utbildad och erfaren personal är borta och man kan driva det hela med utbildad personal som dessutom som kommer och går och som inte har någon daglig kontakt med de äldre. Det kallar vi inte kvalitet.

Anförande nr 149

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag vill bara påminna dig om att det faktiskt är den anställda kommunala personalen som följer med vid upphandlingar till en enskild verksamhet, om de nu vill göra det och begära sex månaders tjänstledighet. Du kanske ska ifrågasätta vilken personal det var på äldreboendet när du var ordförande i Rinkeby. Jag besökte Rinkeby under förra mandatperioden. På sina ställen var det inte någon upplyftande syn som mötte mig på äldreboendena i din stadsdel.

Anförande nr 150

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Debatten börjar gå runt lite grann. Jag skulle vilja säga så här: Det finns en avgörande skillnad i synen på vad valfrihet är. Det kan vi nog vara överens om. Det som är specifikt och det som vi vänder oss så mycket mot är att det enda sättet för er att se till att människor oavsett verksamhet – men just nu handlar det om äldreomsorg – får valfrihet är att det blir olika entreprenörer. Det är er enda syn på hur man ökar inflytandet. Jag tycker att det är ganska futtigt.

Visst kan det finnas ett antal entreprenörer, men det som Birgitta Holm tog upp om att personalen skulle ha möjlighet att ta över är inte riktigt vad man ser så mycket av i upphandlingssystemet för äldreomsorgen. Det är nog få som skulle klara av det utifrån de kriterier som sätts upp. Det är de stora bolagen, vilket jag försökte säga från början. Visst fanns det en del lite mindre företag vid förra upphandlingsprocessen, men de fyra största äldreboendena gick till Carema. Det är så klart enklare för de stora bolagen att klara av detta.

Man måste ändå ifrågasätta vad vi lägger skattepengar på när en hel del av bolagens avkastning går till privata fickor. Det är detta vi vänder oss mot. Är det verkligen meningen? Jag tror att både de äldre stockholmarna och andra skulle ha en hel del synpunkter om vi diskuterade frågan utifrån detta. Det handlar inte om rätten att välja och rätten att välja bort, utan det handlar om den ensidiga synen från er att den enda möjligheten att påverka sin vardag är att det finns olika entreprenörer.

Vi pratar om innehåll och om kvalitet. När jag började jobba i hemtjänsten vet jag att det var många äldre som hade synpunkter på vem som kom. Det handlade inte om vilken entreprenör som kom, utan *vem* som kom och hur man blev bemött. Det gäller möjligheten att påverka detta. Det är det som är viktigt. Men ni vill inte prata om det. Ni hamnar i att den största revolutionerande delen är att man får välja mellan olika entreprenörer. Sedan stannar ni vid det. Jag tycker att det är synd.

Avslutningsvis yrkar jag bifall till s, v:s och mp:s gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 151

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Elisabeth! Vi kan vara överens om att bemötandet gentemot alla människor är väldigt viktigt. Det gäller inte bara de äldre.

Du undrar om det finns någon personal som har lagt egenregianbud eller annat anbud. Jag kan berätta för dig att vi har fyra dagverksamheter för dementa som precis nyligen har gått över till det personalkooperativ som lade ett anbud i upphandlingen. Det var väl kul att de vann, för de är väldigt duktiga! De valde att göra detta i personalkooperativ form.

Jag måste ställa en fråga till dig, Elisabeth: Vad är det för skillnad mellan att ett företag gör en vinst och att en äldreomsorgsenhet har ett överskott? Jag skulle gärna vilja höra hur du ser på den frågan.

Anförande nr 152

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Det är väl jättebra att det finns sådana möjligheter och att personal har vunnit någon upphandling och tagit över. Men man kan inte säga att det är den stora grejen. När ni talar om valfrihetsrevolutionen är det fortfarande de stora bolagen som har vunnit på detta.

Jag tycker att det är en avsevärd skillnad på det du talar om. Det är en sak att vi alla gemensamt – och inte bara vi som sitter här inne – betalar skatt för att vi ska klara ett antal saker gemensamt som en kommun ska kunna upprätthålla och för att vi ska jobba med kvaliteten. Det är knappast ett mål i sig att en verksamhet går med överskott. Det är kanske inte heller detta som är det stora problemet i vår verksamhet. Vi har inte en massa verksamhet som går med överskott. I så fall finns ju möjligheten att styra om det hela. Man kan se att en viss enhet är välskött, och satsar pengarna någon annanstans där det finns större behov av dem.

Men jag tycker inte att vi ska subventionera företag för att de ska kunna göra vinst. Det är faktiskt det vi gör med skattepengarna. Där tycker jag att det finns en avsevärd skillnad.

Anförande nr 153

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Elisabeth! Den utveckling som vi har önskat att se, där äldre ska kunna påverka var någonstans de vill bo och där det kommer nya inriktningar och profiler, har inte skett. Den explosion som skedde till exempel på

våra egna kommunala skolor när friskolorna kom var verkligen efterlängtat. Det är också detta vi ser när det gäller äldreomsorgen; det här påverkar våra kommunala utförare på ett positivt sätt. Det är bra att jämföra sig med varandra. Det är bra att se att någon vågar göra på nya sätt, att man kan arbeta på olika sätt och med olika arbetsformer.

Jag tror att de här olika formerna befruktar varandra. Jag fattar inte varför det ska vara så svart och vitt. Det positiva är just att man lyfter fram vikten av att de äldre kan påverka, och det sociala innehållet är naturligtvis det absolut viktigaste. De äldre säger ju också: Vi bryr oss inte alltid om vem som är utförare, utan det viktiga är hur arbetet utförs på det enskilda boendet.

Anförande nr 154

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Det är därför det blir så märkligt att ni inte pratar speciellt mycket om kvalitet. Ni pratar i stället om systemen och om hur man ska kunna göra upp om det hela.

Ni säger att det är klart att detta kan göra att den offentliga verksamheten blir bättre därför att den får möjlighet att konkurrera. Men delvis får man inte den möjligheten även om ni säger att man får den och att detta är upp till varje stadsdel. Det är märkligt att ni centraliserar och säger att ni ska upphandla i den ena minuten, men i den andra minuten säger ni till stadsdelarna att de får bestämma vilka det ska vara. Det blir stadsdelarna som bestämmer huruvida det ska finnas egenregi eller inte. Vi vet också att det inte finns speciellt många med egenregi som har fått vara med och lägga anbud.

Det är detta som är problemet; ni ser valfriheten som något som explicit bara handlar om att få välja mellan olika entreprenörer. Det handlar inte om innehållet för er. Jag tycker att det framgår väldigt lite av ärendet och diskussionen vad det egentligen är som är det nya i det här. Vad är det som kan stärka kvaliteten? Och framför allt: Vad kan detta ge den enskilde äldre? Det är ju det som är hela poängen med vår verksamhet.

Anförande nr 155

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Hela ärendet och det arbete som vi har påbörjat handlar just om rätten att välja för den äldre. Det handlar om rätten att välja ett boende, en inriktning och en profil. När man väljer mellan de olika boendena är det också olika innehåll som man väljer mellan. Också när det gäller hemtjänst och så vidare kan man välja. Man kan välja en annan hemtjänstutförare om man vill ha en speciell person som kommer hem. Om man inte är nöjd kan man också byta hemtjänstutförare.

Allt det här handlar om mångfald. Vi måste ha många olika utförare. Jag bryr mig inte om ifall det är i egen regi eller en entreprenör. Vi ska se till – och det har vi ansvar för – att det ska vara en verksamhet av god kvalitet. Det är vårt ansvar i den här salen. Vi måste säkra att den äldre får den vård och omsorg hon eller han har rätt till och den rättssäkerhet man ska ha.

Anförande nr 156

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Jag vill ge dig en eloge, Helen, för jag tycker att du är en av de få på den där sidan som pratar om kvalitet och innehåll. Men det du säger blir lite motsägelsefullt när det faktiskt inte blir så. Du säger att det inte spelar någon roll vem det är som utför verksamheten, utan att det är huvudsaken att kvaliteten garanteras. Problemet är att det betyder mycket vem som är utförare i hela ert resonemang. Det viktigaste för er är att det är privata entreprenörer. Om man ska fullfölja det hela är det viktigaste att det är storbolagen som vinner många upphandlingar. De utgör ju redan i dag en stor del av verksamheten. Det är detta vi vänder oss emot.

Anförande nr 157

B i r g i t t a H o l m (m): Vi kanske inte pratar om kvalitet hela tiden eftersom det är självklart för oss. Vi ska konkurrera om kvaliteten. Det handlar inte om priset. Det handlar om kvalitet. Kvalitet, kvalitet, kvalitet – det är självklart för oss! Det är självklart för oss på den här sidan att det är kvaliteten som gäller. Vi behöver inte säga det i varenda mening. Men vi kan ju börja säga kvalitet, kvalitet, kvalitet om ni inte förstår det. Det är mycket märkligt.

Anförande nr 158

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Tack, Birgitta! Det var väldigt klargörande.

Anförande nr 159

H a n n a B r o b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag måste säga att jag blir ganska förvånad när jag ur stadsdelsnämndsperspektiv har följt debatten. Den har från Socialdemokraternas sida handlat om formerna för ärendet, om att vi har haft för bråttom och om att vi måste ha egenregianbud. På Norrmalm har vi tidigare bara haft ett upphandlat boende. Det avtalet, med Attendo, skrev Socialdemokraterna under. Väderkvarnen är en mix av korttidsboende, servicehus, senior- och gruppboendestäder och så vidare. Det är ett slags omsorgsgalleria, om man får säga så, i Norrmalmsperspektiv. Vi har valt att låta det ligga kvar som det gör.

Vi har två boenden som nu har blivit upphandlade. Vid det ena är det en tidigare medarbetare som har startat eget. Vid det andra är det en annan, liten och mycket seriös entreprenör. Vi följer avtalet. Vi äger det, och vi följer upp med medicinskt ansvarig sjuksköterska.

Jag tycker att vi borde lämna den här debatten och titta på vad framtidens äldreomsorg ska handla om i stället. Merkostnader har varit uppe i debatten. De merkostnader vi kunde befara med långtidssjukskriven personal och så vidare finns där till viss del. Men det finns i princip inga kostnader i övrigt för personal som väljer att inte gå över. Alla vill gå över. Vi har en merkostnad utifrån de vårdnivåer som man nu har bedömt. Det är väl jättebra att vi har tittat igenom det hela! En första vårdnivåbedömning gav oss ett resultat. Det har gjorts ytterligare bedömningar, och vi har åkt upp något ytterligare i vårdnivå och fått lite högre kostnader. I och med de satsningar som föreslås i 2009 års budget kommer detta att regleras för stadsdelarna.

Det är helt enkelt en stor satsning inom äldreomsorgen som görs. Jag tycker att ni borde se det. Det är kvalitet vi utgår från. Det är en utveckling och idéer som man har konkurrerat om. Det är svårt att se hur ni ska kunna bli småföretagarnas bästa vänner med en fortsatt politik på det här sättet. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 160

J a n V a l e s k o g (s): Det intressanta är att kostnaderna för privatiseringen enligt dagsfärska siffror från i förmiddags för Norrmalms äldreomsorg är cirka 14 miljoner kronor mer än när vi skötte detta själva med samma kvalitet. Det sägs att kostnaderna inte täcks i budgeten. Problemet är ju att det inte är någon skillnad i kvalitet, och att större delen av pengarna går direkt som avkastning till företagen. Det har alltså blivit dyrare omsorg men ingen kvalitetsskillnad, enligt dem som jobbar med att bedöma de här frågorna.

Det finns en fråga till som är intressant speciellt för Norrmalm. Det gäller den tvångsförflyttning som kommer att ske av äldre som gärna vill bo kvar och kunna få äldreomsorg på Norrmalm. Det kommer de inte att kunna få eftersom det inte finns några platser. Jag tror att Hanna Broberg kommer att få det hett om öronen från den här hösten och framåt när de äldre allteftersom inte kommer att kunna få äldreboende på Norrmalm eftersom platserna enligt det kösystem som finns kommer att gå till andra som står före i kön. De flesta äldre vill faktiskt bo i närheten av eller i det område som de har bott i under större delen av sitt liv.

Anförande nr 161

H a n n a B r o b e r g (m): Jag är lite förvånad över den repliken. Den satsning som görs på äldreomsorgen och den peng som vi har infört gäller ju alla omsorgsin-satser. Jag förstår inte kritiken som ni riktar mot att det skulle vara privatiseringen och upphandlingen som skulle vara skälet till merkostnaderna. Den bedömning vi har gjort är viktig att göra, och den innebär nya och bra resurser in i äldreomsorgen. Jag tycker att det är en felaktig kritik, och jag förstår inte varför ni håller fast vid det här och inte kommer med i diskussionen om framtidens äldreomsorg i stället.

Anförande nr 162

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Monika diskuterade det här med att låsa in och lägga ned. Vi har en äldreboendeplan som ska upp som ett ärende alldeles strax i äldrenämnden.

Men vi provar också ett helt nytt koncept. Jag tror att ni har uppmärksammat att vi har ett äldreboende som från onsdag blir studentbostäder. Man vet att man inte har besittningsskydd där, utan vi kommer att kunna ta tillbaka de bostäderna och använda dem för äldreboende eftersom vi vet att den demografiska utvecklingen ser ut som den gör. Vi minskar under några år, men vi kommer snart att behöva fler äldreboenden igen. Vi låser inte fast oss, utan vi öppnar för nya möjligheter så att de här bostäderna inte ska stå tomma just nu när de inte fylls av de äldre.

Vi blir inte mer lika för att vi blir äldre. Tvärtom fortsätter vi att vara de individer som vi är. Jag vill inte bli kallad åldring, sade Inga på ett äldreboende. Jag vill fortsätta att vara Inga och inte ingå i den gruppen.

Vi vet att de allra flesta lever friska långt upp i åldrarna. 100-åringarna lär snart räknas i tusental. Men de som behöver vård och omsorg har högst individuella behov, och det är dessa vi måste kunna tillgodose. Det är min förhoppning att vi med detta valfrihetsärende, som är en fortsättning av det vi har gjort sedan tidigare, ska kunna tillgodose de önskemål som enskilda äldre har. Därför är det så viktigt att vi lyfter fram vikten av den meningsfulla och värdiga vardagen vid sidan om att man får sitt behov av vård och omsorg tillgodosett. Därför är vi också så tydliga i de förfrågningsunderlag som vi skriver. Där lyfts det sociala innehållet tydligt fram. Ingen ska kunna misstolka detta och tro att de ska kunna erbjuda en äldreomsorg där den sociala dimensionen inte finns med.

I dag träffade jag en pensionär som undrade om hon tillsammans med sina goda vänner framöver skulle kunna ha möjlighet att öppna ett vård- och omsorgsboende. Det kommer nya frågor. Människor vill se en utveckling av äldreomsorgen. Jag tycker att det är så spännande att få vara med i en utveckling där äldre människor har möjlighet att påverka sin situation också när de behöver vård och omsorg. Det känns fantastiskt!

Jag vill än en gång läsa för dig, Elisabeth, vad jag skriver i mina synpunkter om kvalitet: För att på ett enhetligt och rättvisande sätt kunna följa upp den verksamhet som utförarna inom valfrihetssystemet levererar är det viktigt med regelbundna uppföljningar och en enhetlig uppföljningsmodell. Det ska vara en enhetlig uppföljningsmodell som baserar sig på förfrågningsunderlaget. Uppföljningen är av avgörande betydelse för att kunna kontrollera att utförarna håller utlovad kvalitetsnivå. Resultaten ska vara tillgängliga för de äldre, anhöriga och alla medborgare.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 163

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Valfrihet är ett mantra för er som sitter på den andra sidan. Ni kallar oss för högeralliansen. Ja, valfrihet är viktigt för oss! Det är viktigt för alla människor. Varför det är så viktigt och så bra har många ägnat den här kvällen att tala om. Jag håller med alla på den här sidan. Det har sagts många bra ord.

När man lyssnar på er får man höra att valfrihet inte är något viktigt. Det är innehållet som räknas, säger ni. Det spelar ingen roll att man får välja mellan olika utförare, för det är innehållet som är viktigt. Ja, det är ju just innehållet det handlar om, och det är det man väljer efter! Man väljer en utförare som man tycker är bra, som man har hört är bra, där man trivs och där man får ett bra bemötande. Annars väljer man ju inte den utföraren. Det kan handla om att man vill ha en speciell profil eller ett speciellt språk som man tycker är bra att få tala när man blir lite äldre. Men ni tycker att allt är fel. Allt är fel när det gäller olika former av pengssystem som vi har infört. Det är inget nytt, så det behöver jag inte upprepa.

Jag har en fråga som jag tycker det skulle vara intressant att för höra ert svar på. Ärendet handlar egentligen om att vi ska upphandla nya äldreboenden. Men det är ändå ett valfrihetsärende, och pengarna ligger i botten. Tänker ni riva upp pengssystemet när ni kommer – om ni kommer – till makten? I så fall tycker jag att det vore väldigt bra om ni talade om det för stockholmarna. Tala om att om det skulle vara så olyckligt att ni kommer till makten så är det slut på valfriheten för äldre människor eftersom de inte orkar, inte kan, inte vill och inte förstår att välja sitt eget bästa! Det vore bra om de kunde få reda på det.

Elisabeth Brandt Ygeman undrar varför man ska hålla på och bygga in en massa kontrollfunktioner. Det är ju kontrollfunktioner som är det viktiga! Du pratade om onödiga kontrollfunktioner. Men det är ju det som är uppföljning! Det tycker vi är jätteviktigt. Det ska man göra oavsett vilken typ av boenden man har.

Om jag inte kände Margareta Johansson bättre skulle jag tro att du hade mycket kommunistiska anlag. Det låter så när man lyssnar på dig, men det vill jag inte anklaga dig för. Du sade: Nu är det dags igen för avlövnings. Du förstår inte alls varför det är de gamla som ska få bestämma, för då stämmer inte planeringen.

Jag skulle vilja avsluta med att säga att äldreboendena – de äldre människornas kanske sista hem – är till för de äldre. De är inte till för politiker eller förvaltningar.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 164

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! När högeralliansens företrädare försöker bemöta vår kritik av deras politik och när deras argument tryter slår de under bältet. Det händer under interpellationsdebatten och det händer också nu när vi behandlar beslutsärenden.

Ordförande, fullmäktige! Valfrihet är ett mantra för er i högeralliansen och inget annat. Med den förevändningen försöker ni privatisera så att det som vi tillsammans är ansvariga för, demokratiskt styrda verksamheter, ska utföras av privata entreprenörer. Det möjliggör i sin tur att skattepengar blir vinst för de privata utförarna och inget annat.

Ann-Katrin Åslund! Du vet tydligen att valfrihet är det bästa för våra äldre och du vet vad de vill ha. Du sitter i den majoritet som styr staden i dag. Varför inte tillmötesgå deras krav? Vi är beredda att rösta på ditt förslag som ansvarig politiker i den majoritet som styr staden. Om du tillmötesgår de äldres behov och krav i egen regi är vi beredda att rösta på ditt förslag.

Anförande nr 165

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det förslag vi jobbar efter innebär valfrihet, så det får du hemska gärna rösta på. Det vore jättekul om du ropade ja när det handlar om kommunstyrelsens förslag.

Det finns fortfarande en stor kommunal verksamhet. Precis som Ewa Samuelsson sade är 30 procent i enskild regi. Det betyder att 70 procent fortfarande är i kommunal regi. Det finns fortfarande att välja på. Anledningen till vårt förslag är att det måste finnas mer att välja på. Trots att man här kan höra flera gånger om vilka små alternativ som har kommit fram i de nya upphandlingarna hävdar ni att det bara är de stora drakarna som vinner. Det är inte sant. Men när upplysningarna kommer här väljer ni att inte lyssna på dem.

Anförande nr 166

Elisabeth Brandt Ygeman (s): Jag ska svara på den konkreta frågan om ifall det kommer att vara en annan äldrepolitik som kommer att genomföras om vi eller, som du själv uttryckte det, *när* vi kommer att ta över den här staden igen. Ja, det kommer att vara en annan äldrepolitik. Det kommer att vara en politik som sätter de äldre främst och där vi inte jobbar med det som du nu försöker linda in i något annat. Då ska man i stället titta på kvaliteten. Däremot kanske vi inte kommer att ägna så stor kraft åt exakt hur olika system ska utvecklas. Vi ska i stället faktiskt se till att det ges resurser ut till våra stadsdelar, som är de som vi tycker är bäst på att sköta äldreomsorgen.

Anförande nr 167

Ann-Katrin Åslund (fp): Jag noterar att Elisabeth Brandt Ygeman inte svarar på min fråga. Kommer ni att riva upp valfrihetssystemet med peng i boendet? Det var det frågan handlade om.

Du tycker inte om när man talar om system. Men det är ju grunden för att det ska bli lika över hela staden! Vi tycker att det är bra med samma möjligheter oavsett var man bor. När man har rätt till hjälp ska man få det oavsett var man bor. Då krävs det ett system med regler och ordning. Man ska veta vad man har att kräva och vad man kan vänta sig.

Anförande nr 168

Birgit Marklund Beijer (s): Ordförande, fullmäktige! Förslaget om att upphandlingen ska ske på central nivå minskar givetvis upphandlings- och bedömningskompetensen i de olika stadsdelsförvaltningarna. Det kan främst uppfattas som ett ytterligare led i den borgerliga alliansens strävan att avlösa stadsdelsförvaltningarna och minska deras betydelse i den politiska organisationen. Den bakomliggande ambitionen från den borgerliga majoriteten att upphandla dessa boenden är ett uttryck för en maktfullkomlig inställning till huvudmannaskap.

Jag återkommer till vad en verklig valfrihet är. Det har upprepats många gånger. Det innefattar olika drifts- och regiformer. På Östermalm, som var aktuellt i förra omgången av upphandlingen, har man förvägrats att lämna anbud i egen regi. Det visar på den dogmatik som ligger bakom systemet. Valfrihet förutsätter att även kommunala boenden kan väljas. Men den nuvarande majoritetens målsättning är att utesluta så kallade egenregianbud. Vi har hört i kväll att det är stadsdelsnämnderna som beslutar om detta. Jag vill rikta en uppmaning till borgarrådet att säga det till

kamraterna på Östermalm, som tidigare har sagt att det finns ett centralt beslut som innebär att man inte får lägga egenregianbud. Det vore bra om vi fick detta klargjort.

På Östermalm bedyrar man ofta att förvaltningen bedriver en jättebra verksamhet och att de är fantastiska. Men inget är så bra att det inte kan bli bättre. Det är deras mantra. Jag sitter i den sociala delegationen. När det gäller stadsdelsarresten har det visat sig att det under den här mandatperioden har blivit avslag på ansökan om boenden i andra stadsdelar eftersom det har funnits möjlighet till boende på Östermalm. Stadsdelsarrest har alltså varit lika vanligt under den här mandatperioden. Det har sagts att det ska bli annorlunda efter den 1 juli, men det återstår väl att se. Man har inte kunnat ge något svar på frågan om vad som har hänt med kundvalsmodellen efter den 1 juli. Vi vet inte om det har visats sig att det har blivit bättre, utan man har sagt att det är för tidigt ännu. Kundvalet ger sken av att man själv kan påverka, men privatisering leder ju också till minskad insyn.

Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 169

H e l e n a B o n n i e r (m): Birgit! Det är glädjande att höra att du verkligen har hört på vad vi säger inom majoriteten på Östermalm: Ingenting är så bra att det inte kan bli bättre. Det är av precis det skälet som vi nu har låtit upphandla de äldreboenden vi har. Vi är tyvärr, både du och jag, medvetna om hur det har varit tidigare på Östermalm med äldreboendena och vilka problem vi har haft där. Det vill vi inte upprepa.

Du säger att man saknar insyn och att vi vill avlösa verksamheten inom förvaltningarna. Så är det inte! Vi avhänder oss inte ansvaret för ett boende även om det är någon annan som utför det. Det är precis lika viktigt att följa upp verksamheten när vi inte driver den i egen regi. Vi är helt övertygade om att de äldre som kommer att bo på våra boenden och deras anhöriga är ganska ointresserade av vem som driver verksamheten. De vill ha ett bra boende, och det får de.

Anförande nr 170

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Visst ska vi ha insyn. Men det jag ville säga är att det är svårare när det blir privatiserat.

Jag upprepar frågan till er på Östermalm. Borgarrådet säger att man kan lägga egenregianbud. Varför säger ni då på Östermalm att det finns ett centralt beslut om egenregianbud?

Anförande nr 171

A b e b e H a i l u (s): Fru ordförande, kommunfullmäktige! När vi socialdemokrater pratar om kvalitet menar vi i första hand personaltätheten. Två tredjedelar av kostnaderna inom äldreomsorgen är löner till personal.

Birgitta Holm och Margareta Björk är undantag i Stockholms stadsdelar om det är sant att de har tillåtit egenregianbud. Många borgerligare ordföranden och ledamöter

har inte vågat göra det, speciellt inte i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Om man avskedar en tredjedel av personalen från ett äldreboende och ger det till en privat utförare blir det självfallet billigare, precis som Margareta Björk sade. Men vad som händer är att den privata utföraren måste ha en vinst att dela ut till sina aktieägare. Eftersom det i avtalet inte finns någon gräns för vinsten i företaget kan de få hur stor maximal vinst som helst. Detta är inte reglerat i avtalet. Det betyder i sin tur att de måste avskeda även efter det att de har tagit över. De måste avskeda alla fast anställda – all erfaren och utbildad personal. Vad gör de i stället? Självfallet måste de jobba med timanställda.

För våra äldre räcker det inte med att någon bara byter blöja. Det finns så mycket när vi pratar om kvalitet. Det handlar inte bara om att byta blöja eller att tvångsmata de äldre. Man måste ge de äldre tid. Det är stor skillnad när vi pratar om kvalitet och när ni gör det. Den borgerliga sidan har missbrukat orden kvalitet och valfrihet.

Anförande nr 172

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Du påstår att jag har sagt att det blir billigare när det är enskilda som utför verksamheten. Det har jag inte sagt. Jag har sagt att vi ger samma ersättning beroende på vårdtyngd, enligt den vårdtyngdsmätning som man gör, till enskilda och till kommunala utförare. Vi ger samma ersättning. Jag hoppas att jag inte behöver upprepa det mer i kväll.

Jag måste upplysa dig om att för varje person som bor på ett vård- och omsorgsboende ska det upprättas en genomförandeplan. Det är den planen som talar om vilken vård och omsorg som varje individ ska få. Alla har inte samma genomförandeplan, utan det är individuella planer. Det är viktigt att komma ihåg det. Enligt dig verkar det som att man gör likadant med alla som bor på äldreboenden. Så är det inte. Alla är individer, och alla ska få sin vardag utformad individuellt.

Anförande nr 173

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! Det har alltid varit en individuell bedömning. Det är inte någonting nytt inom äldreomsorgen i den här staden. Det är inte något som ni har skapat nu.

Det står i protokollet vad du egentligen har sagt och inte har sagt. Från den borgerliga sidan är det i alla fall många som har sagt att det blir billigare med privata utförare. Det är självklart att det blir billigare om ni avskedar en tredjedel av personalen på varje äldreboende. Om den privata utföraren dessutom sköter äldreboendet med timanställd personal som inte är utbildad och erfaren blir det självfallet billigare.

Anförande nr 174

J o n a s N i l s s o n (m): Fru ordförande! Under förra mandatperioden satt jag i en stadsdelsnämnd. Då kom det klagomål på att pensionärerna inte fick vara ute tillräckligt mycket. Med den här salens goda minne tillsköt man 3 miljoner kronor – tror jag att det var – för att pensionärerna skulle få komma ut på promenader och så vidare. Ett år efteråt tänkte jag att jag måste kolla vad som hade hänt i stadsdels-

nämnden. Har de äldre fått vara ute mer? Har de fått gå på promenader? Då var det inte någon som hade en susning i stadsdelsnämnden om att det fanns några pengar för detta ändamål. Jag frågade runt bland andra stadsdelsnämnder, och det var inte många av dem som visste något heller. Det blev en typ av politiskt skådespel. Nu får de äldre inte vara ute, så nu kastar vi till dem några miljoner kronor och så får vi kanske en rubrik i tidningen, tänkte man kanske. Men inte blev det bättre med utevistelserna för de äldre!

Detta är lite oroande just vad gäller politisk styrning. Vi kan se samma sak inom planekonomi i vården. För ett antal år sedan var det en stor diskussion om sjukvårdsköer. Då fick man extra pengar för gråstarr, höftledsoperationer och andra typer av sjukdomar som man inte behövde skämmas för. Men det såg annorlunda ut om man tittade på sjukdomar som folk hade lite skamkänslor för och som de inte ville tala om att de hade, exempelvis livmoderframfall. Det är någonting som man inte går ut och talar om att man har. Man kanske hellre sitter där och är tyst om saken. De sjukvårdsköerna är också väldigt långa.

Det kan vara så också inom äldreomsorgen. Det viktigaste kanske inte är att komma ut på promenader. Som någon annan sade här tidigare kan det handla om blöjbyten oftare eller vad det nu kan vara. Men det talas inte så mycket om det. Därför är det viktigt med valfrihet. Det är viktigt att man kan rösta med fötterna så att man får det som man vill ha – om det nu är promenader, tätare blöjbyten eller vad det nu kan vara. Det är viktigt med valfrihet, och inte med politiska allmosor.

Anförande nr 175

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! Det finns några viktiga grejer som man måste sköta när det gäller äldreomsorgen. Det räcker inte med att någon byter blöja. Om det skulle vara så kommer inte den äldre till äldreboende. Då kunde hon eller han egentligen vara hemma. Det finns några viktiga kvalitativa grejer som man måste sköta. Det handlar inte bara om promenader. Du har inte rätt.

Anförande nr 176

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): För tydlighetens skull vill jag bara tala om att vi har gått ifrån en upphandling där priset har varit avgörande. Många gånger har det lägsta anbudet vunnit upphandlingen och fått ta hand om utförandet, men inte alltid. Jag har också varit med om att ett dyrare alternativ har vunnit. Numera får alla lika ersättning utifrån tre nivåer: vårdtyngd 1, vårdtyngd 2 och vårdtyngd 3. Det är alltså inte billigare om det är någon annan utförare än staden, utan det är samma ersättning. Jag säger det här bara så att det ska vara klart för alla.

Anförande nr 177

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! Om det är sant som borgarrådet säger betyder det att pengarna går till vinst för de privata. Vi pratar fortfarande om personaltätheten. Ni avskedade en tredjedel av personalen från varje boende innan ni privatiserade dem. Det betyder i sin tur att pengarna går till vinst. Det är det här vi är emot. Kvalitet inom äldreomsorgen betyder personaltäthet. Jag vill säga det till dig en gång till.

Anförande nr 178

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Du har rätt i att personaltätheten är en del i kvaliteten, men inte allt. Det finns en del som säger att det under vissa tider också har funnits för många anställda så att man har sprungit om varandra. Men det är viktigt att vi hela tiden följer bemanningen. Därför håller äldreförvaltningen just nu i dessa dagar på att gå igenom bemanningen på våra demensboenden – för att se till att kvaliteten blir tillgodosedd när det gäller bemanningsfrågan.

Men det är helt fel när du säger att nivåerna skulle gå till vinster. Nivåerna är utfärdade utifrån de äldres behov av vård och omsorg.

Anförande nr 179

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tyckte att det var intressant att höra om de äldreboenden här i staden där det har funnits för mycket personal och där de har sprungit om varandra. Det var något nytt! Jag har inte hört någon boende eller anhörig till någon på våra äldreboenden tidigare framföra det som argument och ett skäl till att minska personalen.

Du verkar fortfarande inte riktigt ha förstått detta. Om två utförare får samma ersättning och en av dem dels ska betala verksamheten, dels ta ut en vinst till sina ägare och den andra bara ska betala verksamheten – vem har då råd med mest personal?

Anförande nr 180

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Om inte den enskilda utföraren uppfyller det krav som vi har ställt i förfrågningsunderlaget på att den äldre ska få den vård och omsorg som hon eller han är beviljad måste vi naturligtvis i en uppföljning se till att den utföraren inte får fortsätta med verksamheten.

Anförande nr 181

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande! Problemet är att många av våra pensionärer och funktionshindrade inte får den hjälp som de är beviljade. Jonas Nilsson, som pratade förut, är inte här i salen längre men han kanske hör detta ändå. Jag vill ta upp det som han sade om att vi i förra majoriteten, eller några andra, hade kastat ut 3 miljoner för att äldre människor skulle få gå ut på promenad. Jag tänkte bara tala om för Jonas och kanske även för andra som inte var med på den tiden att det var ett idogt arbete. Vi såg att det gjordes för lite och att biståndsbedömare inte bedömde tillräckligt med promenader. Det är en rättighet att gå ut på promenad. Därför skrevs det ärendet fram med bland annat promenader. Det bordlades och återremitterades av de borgerliga politikerna, vilket gjorde att det kom upp först den 11 december – om jag inte minns fel – förra året när ni hade majoritet. Promenader var någonting som vi tyckte var bra och som det inte behövdes några särskilda pengar till. Det är självklart att biståndsbedömare ska bedöma hjälp med promenad om en äldre har behov av det och vill ha det. Och det är det många som vill! Det är självklart att man ska få göra det i en stadsdel.

Men det som pågår just nu är en nedtrappning av äldreomsorgen i staden. I åtminstone en av stadsdelarna, Skarpnäck, håller man på att trappa ned på hjälptid och på biståndsbedömnarna som ska vara ännu mer restriktiva än de någonsin har varit. Jag anser att detta är fullkomligt bedrövligt.

Anförande nr 182

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): För första gången har vi i år tagit upp en verksamhetsbeskrivning och berättelse som gäller för hela staden. Tidigare har man kollat enskilda stadsdelsnämnder som har fått skicka in redogörelser för hur de har utfört arbetet. Men nu jämför vi hela staden, och vi ser hur olika det ser ut i stadsdelsnämnderna. Det gör att vi måste bli ännu tydligare med vad det är som vi vill mäta utifrån utförandet.

Precis som du säger, Maria Hannäs, får det inte vara olika för olika äldre. Det som är beviljat måste bli utfört. Därför har vi också gått vidare med den frågan. Stadsledningskontoret har nu ett uppdrag att genomlysra hela äldreomsorgen. Det handlar om ledarskap, det handlar om ekonomi och det handlar om att jämföra de boenden som faktiskt fullgör sitt uppdrag både vad gäller att de äldre får det de behöver och att man håller i ekonomin. Vad beror detta på? Vi vet att ledarskapet är oerhört viktigt. Steg för steg ska vi se till att vi går i riktning mot en äldreomsorg som vi gärna kallar för en äldreomsorg i världsklass.

Anförande nr 183

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har en snabb fråga som jag inte fick fram ordentligt förut. Under den förra moderatledda majoriteten här i huset sade man ganska ofta nej till egenregianbud trots att de var de mest ekonomiskt förmånliga. Det berodde inte på bristande kvalitet, utan på att det var en ideologidrivna upphandling.

I kväll har det hörts lite olika budskap. Vi har fått höra att det inte finns något centralt budskap om att egenregianbud inte ska tillåtas. Vad säger moderaterna i den frågan? Vi har ju också fått höra från moderaterna på Östermalm – det finns en representant här som har fått den frågan – om varför det har sagts så från Östermalm. Finns det någon ordning i den här frågan?

§ 18 Införande av valfrihetssystem inom äldreomsorgens dagverksamhet (utl. 2008:151)

Anförande nr 184

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi går vidare i vårt arbete för att öka valfriheten för de äldre. Nu handlar det om dagverksamheter. Det är samma sak där; vi har lyssnat till de äldre och till anhöriga. Det finns en stor önskan om att kunna påverka eftersom dagverksamheterna ser lite olika ut runt omkring i staden.

Detta är bara ett steg i rätt riktning. Vi behöver se över ersättningssystemen. Vi kommer att pröva att ha en högre ersättning till de dagverksamheter som är till för demenssjuka i förhållande till den mer sociala dagverksamheten. Vi ska också i det förslag som kommer att läggas fram när det gäller ersättningsnivåer särskilt ta med det man behöver för att bekosta transporter. Vi räknar med att det här ska kunna träda i kraft vid halvårsskiftet den 1 juli 2009.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 185

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Rätten att ställa sig i kö för att få den biståndsbedömda verksamhet som man önskar ska nu lösa frågan både om kvaliteten i verksamheten och om rätt tillgång. Det är ingen lösning som Vänsterpartiet tror på. Rätten att få en bra daglig verksamhet som motsvarar den enskildes behov handlar om att det finns tillräckligt med dagverksamheter, att den äldre har inflytande över innehållet i verksamheten, att det finns tydliga kvalitetskrav för både den öppna och den biståndsbedömda dagverksamheten och att riktlinjer för biståndsbeslut följs upp och förtydligas och – om det krävs – görs generösare.

Dagverksamheten är inte bara viktig för den äldres välbefinnande utan likväl för den anhöriga. Det är därför det finns dagverksamhet som motsvarar den äldres behov och som har olika inriktningar. Det gäller både den biståndsbedömda och den öppna verksamheten. Den öppna verksamheten får inte lämnas att skötas av enbart ideella krafter. Rätten att välja dagverksamhet ska naturligtvis rymmas inom ramen för en rimlig kostnad. Alternativa utförare kan tillgodoses genom ramavtal. Ett enhetligt pris och likartade inriktningar oavsett vem som driver verksamheten kan ordnas utan pengssystem.

Jag vill gärna läsa upp det sista stycket av den reservation som lades fram i borgarrådsberedningen av Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, för jag tycker att det är så bra: Vi skulle önska att den borgerliga majoriteten kunde gå från att hantera olika sorters organisations- och formfrågor till att fokusera på innehållet, kvaliteten och verksamheternas ekonomiska förutsättningar. Ständiga organisationsförändringar och personalneddragningar drabbar många äldre och gör att många av dem upplever otrygghet.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets och Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 186

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Margareta! Efter det anförandet förstår jag verkligen inte varför du inte säger ja till valfriheten. Det du efterlyser är ju precis det som vi kommer att kunna tillgodose – olika inriktningar och olika möjligheter och äldres påverkan på var de skulle vilja vara någonstans för att få sitt behov tillgodo-sett. Det är märkligt att du inte vill vara med och säga ja till valfriheten.

Anförande nr 187

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det var ju precis därför jag läste upp det sista stycket! Det handlar återigen om formerna för det organisatoriska och inte om innehållet i verksamheten. Det är formerna som blir det viktiga. Tillgången på tillräckligt många dagliga verksamheter är det som är viktigt för oss. Vi måste verkligen möta det behov som finns bland de äldre och de anhöriga.

Anförande nr 188

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Margareta! Jag tycker att du är verkligen verbal och duktig att prata. Precis som Ewa säger betyder mycket av det du för fram att du egentligen skulle kunna säga ja till vårt förslag. Men med all respekt är det så att Vänsterpartiet och Folkpartiet och de andra allianspartierna står rätt långt ifrån varandra ideologiskt. Det är väl där det ligger.

Anförande nr 189

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag tycker att det har framgått tydligt även i den tidigare debatten var vi står och vad vi vill använda skattemedel till. Vi vill att de ska gå tillbaka till verksamheten och ge den ett bra innehåll. Vi ska arbeta med att få en bra verksamhet, inte utifrån att man har många aktörer att välja mellan utan utifrån att vi har mycket som drivs i form av bra kommunal verksamhet. I stället kan man se till att man har privata aktörer, men inte genom upphandling. Man kan skapa ramavtal.

Anförande nr 190

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande och fullmäktige! För att inte få exakt samma debatt igen om hur och vem och på vilket sätt man är för eller emot valfrihet kan jag konstatera att just när det gäller dagverksamheten finns det ett stort behov av utbyggnad. Jag ser inte riktigt att detta förslag till beslut omfattar det.

Det som läggs fram inom äldrepolitikens område handlar återigen mycket om hur man upphandlar olika typer av system. Det är ganska lite fokus på annat. Äldreomsorgen ligger till stor del ute på stadsdelsnämnderna. Om man upplever att man har ett behov av att ta in andra utförare för att på det sättet öka mångfalden skulle den kompetensen kunna ligga på stadsdelsnämnderna.

När man gör sådana här centrala upphandlingar innebär det egentligen att man talar om att det inte finns någon del av den centrala verksamhet som i dag bedrivs som är tillräckligt bra. Man raserar detta i och med att diskussionen om egenregi hela tiden

har förts. Jag tycker att det är olyckligt. Jag hänvisar till den gemensamma reservationen från s och v i kommunstyrelsen.

Anförande nr 191

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Det är roligt att vi nu kan införa valfrihet också i dagverksamheten. I dag finns valfrihet inom hemtjänsten. Man kan välja sitt boende. Och nu kommer vi alltså till dagverksamheten. Just detta att man som äldre kan välja dagverksamhet utifrån sitt behov och sina önskemål är viktigt. Som vi har sagt tidigare hänger detta också ihop med en kvalitetsutveckling inom äldreomsorgen. Det handlar nu om en utveckling av dagverksamheterna. Mycket är sagt här i kväll. Jag behöver inte ta om alla argument, utan yrkar bara bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 192

Borgarrådet Samuelsson (kd): Upphandlingen av dagverksamhet skiljer sig från upphandlingen av boenden, där vi har central upphandling. Dagverksamheterna upphandlas ute i stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 193

Paul Lappalainen (mp): Jag får väl försöka med min fråga en gång till. Det står här att målet med valfrihetssystemet är att mångfalden ska öka. Det ska finnas många aktörer att välja bland med olika profiler och inriktningar. Jag kan inte formulera mig tydligare. Finns det ett centralt förbud mot egenregianbud som en del i det så kallade valfrihetssystemet eller inte? Eller har moderaterna på Östermalm missförstått det här? Finns det ett budskap som går ut offentligt i den här salen och ett annat budskap som skickas ut under hand till stadsdelarna? Finns det något svar på det?

Anförande nr 194

Borgarrådet Samuelsson (kd): Stadsdelsnämnderna är i sin fulla rätt att besluta om man också vill ha anbud i egen regi.

Anförande nr 195

Paul Lappalainen (mp): Finns det ett budskap från det moderata partiet och moderata borgarråd här i salen om att ett anbud i egen regi inte ska accepteras på stadsdelsnivå? Det var frågan. Det var ingen fråga till Ewa Samuelsson.

*§ 19 Reviderad antidiskrimineringsklausul i stadens upphandlingar
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 9 juni 2008 (utl. 2008:152)*

Anförande nr 196

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Det här är ett ärende som vi diskuterade före sommaren och som då minoritetsåterremitterades. Därför tänker jag inte upprepa diskussion. Stadsledningskontoret har kommenterat de frågeställningar som minoritetsåterremissen innehöll, och jag har kompletterat mina synpunkter utifrån det som var minoritetsåterremissens innehåll. Här kvarstår det skilda synsättet. Vi menar att det är oerhört viktigt med en hård linje när det gäller diskriminering, men samtidigt är det inte vi utan andra som måste ta ansvar för den rent rättsliga delen i detta. Vi för vår del vill göra det som är det mest kraftfulla när diskriminering är klarlagd, och det är att häva slutna avtal.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 197

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, ledamöter! Stockholm är en segregerad stad. För att kunna ta itu med en del av problemet, motverka diskriminering och utveckla ett positivt mångfaldsarbete krävs en kraftfull lagstiftning mot diskriminering på arbetsmarknaden. Under den förra mandatperioden införde v, s och mp en kraftfull antidiskrimineringsklausul i alla stadens upphandlingar. Men den togs senare bort av den nuvarande borgerliga majoriteten. Nu försöker majoriteten införa en nyreviderad antidiskrimineringsklausul med en hel del begränsningar i tillämpningen som kan göra klausulen till ett dokument på hyllan.

Det är viktigt för trovärdigheten att Stockholms stad föregår med gott exempel och skickar en tydlig signal till alla leverantörer och utförare, och även underleverantörer, att de som vill göra affärer med Stockholms stad måste dela stadens grundläggande demokratiska värderingar.

Bifall till reservationen från v, s och mp!

Anförande nr 198

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det tog många timmar innan man fick klättra upp här i kväll. Jag vill också yrka bifall till den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen som vi i den samlade oppositionen står för.

Jag tycker, i motsats till finansborgarrådet, att det inte är så stor skillnad mellan det tidigare förslaget och det förslag som ligger på bordet i kväll för behandling. Det är lite synd att man inte har vågat ta till mer och kanske inte har den tillbörliga respekten för återremissyrkandet. Vi tycker att många frågor fortfarande är obesvarade i det här ärendet.

Vi anser fortfarande att det är lika oacceptabelt som förra gången att undanta underleverantörer. Vi anser fortfarande att stadsledningskontoret borde återkomma med ett förslag till klausul som omfattar samtliga leverantörer.

Jag har valt att uppehålla mig vid en detalj som jag tycker är väldigt viktigt, och vi kan jämföra med den förra diskussionen om upphandlingen. Det är sorgligt att majoriteten inte har vågat ta med möjligheten att lägga ett vite på en entreprenör som diskriminerar. Utifrån min fackliga bakgrund vet jag hur det brukar gå till där ute i det verkliga livet. Det är ytterst få fall av diskriminering som kommer till domstolen. Oftast handlar det om en förlikning mellan parterna, precis som vi skriver i vår reservation. Det är klart att den enskilde individen som har svårt att stanna kvar på en arbetsplats, oavsett om det är i kommunen eller hos en entreprenör, kan vara nöjd med att parterna kan förlika sig om en pengasumma, det vill säga att man blir utköpt. Det kan givetvis vara acceptabelt just då.

Men i alla diskrimineringsfall där det handlar om det arbetsrättsliga området som anmäls, vilket detta egentligen handlar om, återkommer alltid Diskrimineringsombudsmannen till den fackliga organisationen och kräver att man ska göra sitt förhandlingsarbete. Det är därför vi inte får dom i de här ärendena. Nu säger vi att vi inte kan häva kontrakt förrän en dom har fallit. Jag tycker att det är oerhört allvarligt. Därför tycker vi att det skulle kunna vara en oerhört kraftfull markering att kunna lägga ett vite. Då kunde den här diskrimineringsklausulen också ha ett värde.

Oberoende av om det är kommunen, kommunens entreprenörer eller deras underleverantörer som diskriminerar kommer de här ärendena att hanteras på samma sätt av Diskrimineringsombudsmannen. Det tycker jag är viktigt att komma ihåg.

Som jag sade tidigare kommer man ofta överens om ett lämpligt skadestånd, och sedan är ärendet ur världen. Det har åtminstone inte prövats. Det innebär att vi, som de politiker som beslutar om upphandling, inte får kunskap om detta.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 199

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag skulle vilja att Mirja reder ut för mig på vilket sätt det är kraftfullare och mer verkningsfullt att ha ett vitesföreläggande. Vi skriver att när vi har fall av konstaterad diskriminering kan vi häva avtal. Vad kan vara mer press på leverantörer än detta? Vad kan vara en tydligare signal från staden än att vi kan, vill och är beredda att häva avtal om man inte följer det nationella regelverket som det råder stor enighet om? På vilket sätt menar Mirja att ett vite skulle vara ett effektivare medel? Det förstår jag inte riktigt.

Anförande nr 200

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Med ett vitesföreläggande menar vi att man skulle kunna komma in tidigare i stället för att vänta på att dom har fallit. De här domarna faller inte, finansborgarrådet. Jag har till och med läst 6 kap. 13 § i lagen om offentlig upphandling. Den är på tre rader. Den säger följande: Den upphandlande myndigheten får kräva sociala, miljömässiga och andra villkor

bara det nämns i annonsen och förfrågningsunderlaget. Därför borde majoriteten ha gått lite djupare för att redan i ett tidigare skede förhindra att diskriminering uppstår.

Anförande nr 201

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det har varit en lång resa. Sten säger att det är ett kraftfullt verktyg. Det låter som ett lika kraftfullt verktyg som det valfrihetssystem som diskuterades tidigare där egen regi uppenbarligen inte är tillåtet.

Utvecklingen går framåt och bakåt. År 1998 sade Folkpartiet och Moderaterna nej till klausulen i kommunstyrelsen. År 2001 visar Kristdemokraterna en viss moralisk och etisk ledning. Då antar Carl Cederschiöld och den moderatledda Stockholmsregeringen en svag klausul, men det var i alla fall bättre än ingenting. Den var förmodligen bättre än den som kommer att antas i dag. År 2005 antas en klausul av s, v och mp påhejade av Kristdemokraterna som säger att de vill ha en ännu starkare klausul. År 2007 bestämmer man att klausulen ska bort. Man säger att man ska återkomma med en ännu starkare klausul. Kristdemokraterna är väldigt tydliga med att man kommer med en starkare klausul. Vari ligger den där förstärkningen?

Förut gällde klausulen både varuupphandlingar, tjänsteupphandlingar och byggupphandlingar. Nu gäller den bara tjänsteupphandlingar och entreprenader. Förut skulle den gälla för hela den verksamhet som berördes av företaget men inte nu. Nu gäller den bara den del som är kopplad till själva avtalet. Vad är budskapet här? Signalen är: Se till att ni diskriminerar på områden som inte har med upphandlingar att göra! När det gäller skatteklausuler, som vi fortfarande har i våra upphandlingar, accepterar vi såvitt jag vet inte att man fuskar med skatter eller avgifter på en andel av avtalet som inte har med staden att göra. Jag antar att vi ändå kommer att häva avtalet. Har budskapet till tjänstemännen här varit: Skriv en sådan klausul att vi kan låtsas som om vi har en klausul? Vi garanterar trippel rättssäkerhet till företagarna. Vi lovar återkomma med ännu större krav för dem som diskrimineras.

Anförande nr 202

G u l a n A v c i (fp): Herr ordförande! Den här frågan har hängt med i fullmäktige ganska länge. Jag blir lite oroad när jag hör hur Paul Lappalainen talar om antidiskrimineringsklausulerna. Om den här sidan hade fått styra staden hade vi i princip dragit in domstolarna i fullmäktige. Det är det du säger indirekt när du vill bestraffa hela företag. Om en person i ett företag eller någon annan verksamhet visar sig ha diskriminerat går Paul Lappalainen förslag ut på att hela företaget ska bestraffas. Då ska hela upphandlingen dras tillbaka. Man måste göra skillnad på rollerna, Paul. Du är förtroendevald. Du är ingen domstol. Våra domstolar klarar väldigt bra av att bedöma vad som är diskriminering eller inte i olika fall. Låt oss hålla isär rollerna!

Anförande nr 203

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Alla vill framhäva att det är en rättssäkerhetsfråga. Men om staden försöker att häva ett avtal och inte har hållbar bevisning för

diskriminering, till exempel genom en dom, flera förlikningar eller annan diskriminering som är väldigt tydlig, är det farligt att häva avtalet, men det finns ingen annan möjlighet. Du kan gärna läsa det som jag har skrivit angående detta. Det är inte så enkelt som att man kan häva avtal. På det här sättet får man inte möjlighet till en rättsprövning. Man får möjlighet till två rättsprövningar.

Anförande nr 204

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Vi har försökt att ta hänsyn till de synpunkter som har kommit fram under remissbehandlingen vid återremissen. Vi har framför allt tagit rätt stort intryck av Konkurrensverkets synpunkter när det gäller just undantagen för underleverantörer och de undantag som Konkurrensverket i övrigt rekommenderar för att vi inte ska hamna på kant med vad som är juridiskt möjligt. Men oppositionen ger sig inte.

Vi fick precis höra att vi ska ödsla timmar, dygn och veckor av stadsjuristernas tid för att driva processer som vi vet att vi inte kommer att vinna bara för att Paul Lappalainen är ute på något slags märkligt korståg mot gällande lagstiftning. Det är okej, men det får du vara i riksdagen. Stadsfullmäktige i Stockholm ändrar inte på lagen.

Staden är ingen domstol. Staden ska inte vara en domstol. Vi ska agera inom de gränser som gällande lagstiftning sätter upp. Om man läser reservationen i kommunstyrelsen finner man faktiskt en del rätt intressanta formuleringar. Jag ska nu ägna mig åt lite kort högläsning. Det påstås att det krav som vi ställer på lagakraftvunnen dom för hävning av avtal speglar en icke affärsrättslig syn eftersom vi inte kräver i andra avtal att tredje part, som man uttrycker sig, ska uttala sig. Nu är det så att en domstol inte är vilken tredje part som helst. Vi har ett rättssystem, lagstiftning och ett domstolssystem som är en statlig myndighetsutövning. Det är inte vilken tredje part som helst.

Sedan skriver ni också, och det tycker jag egentligen är ännu roligare: Det är staden som avtalspart som ska bedöma om det finns tillräckligt med bevisning för att häva avtalet. Naturligtvis ska inte staden häva avtal utan att ha grund för det.

Detta ger uttryck för en rätt intressant syn på juridik, rättssäkerhet och sådana saker. I vilken annat avtalsförhållande är det så att en avtalspart godtyckligt kan häva avtalet utan att detta ska beslutas av domstol? På vilka grunder ska staden kunna häva ett avtal? Det skriver ni faktiskt ingenting om mer än att ni för något slags formalistiskt resonemang om att man kan ha som strategi att vi vill ha det så här för att hävning bara ska komma i fråga om det finns en lagakraftvunnen dom och att detta egentligen är ett sätt för oss att komma till en situation där man kan lösa sådana här problem med förlikning eller vad det nu är ni säger. Det är lite oklart och luddigt formulerat. Det är en oerhört märklig syn på hur det juridiska systemet fungerar och vilken roll vi som politiker i den här församlingen har.

Vi ska självfallet följa den lagstiftning som finns. Jag har i denna fråga i denna fullmäktigesal tidigare citerat Olaus Petri. Jag ska inte göra det igen även om det är mycket lockande. Jag konstaterar i alla fall att vi inte kan agera domstol. Det är inte

vår uppgift att häva avtal utan att det finns en lagakraftvunnen dom. Paul Lappalainen är jurist. Detta borde vara fullständigt självklart.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 205

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag kan någonting om juridik. Det intressanta är att just sådana här klausuler används i andra städer. Jag har den fördelen att jag kan lite grann om vad som händer i andra delar av världen för att motverka diskriminering. I New York, Toronto och San Francisco går det att använda sådana här klausuler. Då kan man fundera på hur det kommer sig. De städerna agerar inte som domstolar, men de använder den upphandlingsmakt de har för att genomföra en politik, en antidiskrimineringspolitik. Här låtsas vi föra en antidiskrimineringspolitik och får det att verka som om vi bryr oss om rättssäkerhet. Jag skulle gärna se ett större intresse för rättssäkerheten angående dem som diskrimineras. Det hör jag aldrig i den här salen.

Anförande nr 206

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag ska be att få gratulera Paul Lappalainen till hans mödosamt förvärvade kunskaper i avtalsrätt. Jag har också en hel del mödosamt förvärvade kunskaper i avtalsrätt, men som Paul Lappalainen säkert lärde sig när han läste juridik kommer inte alltid två jurister till samma slutsats, vilket väl härmed är bevisat.

Åtminstone jag blev förvånad över att höra att bara för att man kan göra detta i Toronto och San Francisco borde vi kunna göra det. Mig veterligen lyder Stockholm varken under kanadensisk eller under amerikansk lagstiftning.

Anförande nr 207

T e r e s L i n d b e r g (s): Man blir lite förvånad när man hör Cecilia Brinck och hennes syn på politik och på att välja. Som privatperson kan man naturligtvis välja vilket företag man vill till exempel ska klippa gräsmattan, städa hemmet, bygga om farstun eller vad man nu vill göra. Då kan man antingen välja någon som är seriös och sköter sina åtaganden eller någon som är mindre seriös och kanske inte betalar skatt och så vidare. Det handlar hela tiden om att använda det maktmedel man har. För upphandlare som köper tjänster och varor handlar det naturligtvis om pengar. Så funkar marknaden.

Stockholms stad har en omsättning på 47,8 miljarder. Det, mina vänner, är det maktmedel vi i den här salen har att styra över. Det är faktiskt synd och skam att vi inte kan använda det på vettigt sätt när det gäller upphandlingar och se till att det blir sjysta villkor för människor som lever i och utanför vårt land. Om man fransäger sig den här möjligheten blir det tandlöst.

Anförande nr 208

C e c i l i a B r i n c k (m): För det första får man inte ens som privatperson lov att anlita vem som helst att göra vad som helst, vilket åtminstone rätt många politiker borde vara medvetna om vid det här laget. Staden har ett större ansvar. Som Teres mycket riktigt påpekar har vi en omfattande upphandlingsverksamhet. Vi sitter på stora kassor. Det är viktigt att vi följer den lagstiftning som finns. Teres Lindberg säger med lite darr på stämman att det är skam om vi inte kan använda de maktmedel vi har. Problemet är att ni vill använda maktmedel som vi inte har. Ni vill att staden ska ta sig en rätt som staden enligt gällande lagstiftning inte har. Det är det vi protesterar mot.

Anförande nr 209

A b i t D u n d a r (fp): Vi har, som sagt, diskuterat detta förut. Jag är helt övertygad om att vi alla, oavsett vilken sida vi sitter på, är överens om att diskriminering är oacceptabelt. För mig handlar det om att man å ena sidan ideologiserar själva dokumentet. Man ser på frågan utifrån en ideologisk och politisk ståndpunkt. Vi försöker å andra sidan se det utifrån det juridiska perspektivet så att det följer lagstiftningen.

Jag tror att inte någon på den här sidan kan påstå att det under de fyra år som har varit, det vill säga med det dokument som ni har antagit, har blivit mindre diskriminering i krogköer etcetera. Om man har fått den effekten vore det intressant att se det dokumentet.

Jag tycker att det blir bättre nu genom att man för det första konkretiserar till vissa sakområden. För det andra tycker jag att en upphävning av avtal är ett mycket tydligt budskap, det vill säga att vi inte accepterar diskriminering. Det är mycket tydligt för mig. Därför förstår jag inte förslaget att man skulle införa böter i stället för upphävning. Det är ju en så stark åtgärd man vidtar, precis som finansborgarrådet sade. Jag tycker att det budskapet är väldigt viktigt.

Jag tycker också att det är viktigt att staden arbetar utifrån implementeringar. Jag tycker att det saknas i de stora dokument vi antar. De är laddade både ideologiskt och politiskt, men ibland är det väldigt svårt att som ledamot se vad som händer sedan. Jag tycker att det är väldigt viktigt att man gör noggranna uppföljningar av implementeringar eftersom det ska vara levande dokument.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 210

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Såvitt jag förstår är tanken att någon sorts bötessystem skulle vara ett komplement till hävning i vissa lägen. Däremot är hävning grunden i den tidigare klausulen också. Det är jättebra att ni behåller hävning. Ni kunde ha tagit hela förslaget från Konkurrensverket.

Anförande nr 211

A b i t D u n d a r (fp): Du tycker också att det är bra med hävningen. Jag tycker att hela dokumentet blir mer konkretiserat och hållbart i förhållande till lagstiftningen. Det framgår också i ärendet att alla de instanser som har lämnat yttranden tycker att det har blivit bättre utifrån den juridiska aspekten. Det är en väldigt viktig fråga.

Anförande nr 212

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är ingen av oss som skulle säga något annat än att vi är emot diskriminering. I grund och botten gäller svensk lag alla parter som vi ska teckna avtal med. Vi tycker att vi har kunnat enas om en nyanserad hållning utifrån den lagstiftning som gäller. När vi gör upphandlingar är det viktigt att vi är väldigt tydliga. De krav vi ställer ska vara mätbara, inte minst när det gäller skall-kraven.

Det är klart att man kanske skulle kunna önska sig att rättsväsendet skulle agera snabbare och också hjälpa oss i det här arbetet. Jag hörde nyligen att några hade lämnat in sin lönekartläggning för att se om den var diskriminerande. Inom samman företag hade handläggarna hos Diskrimineringsombudsmannen olika syn på detta. Det ena fick godkänt och det andra inte. Det var inom samma företag fast i olika delar av företaget. Det visar att detta är väldigt svårt. Därför är det viktigt att vi blir tydliga, inte minst när det gäller hur redovisningen ska ske.

Därför tycker jag att det här förslaget till beslut är nyanserat. Vi kan säkert gå vidare och, om möjligheter ges via förändrad lagstiftning, ställa ännu tydligare krav. Men där vi står i dag är det här en nyanserad hållning.

Anförande nr 213

Borgarrådet L i v h (v): Eftersom ni nästan var mer radikala än vi var under den förra mandatperioden skulle jag vilja fråga dig, Ewa, vad det är som har gjort att ni kristdemokrater har backat och accepterar den här klausulen.

Anförande nr 214

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Vi ser att det inte går så tydligt att mäta och ställa de här kraven. Då tycker vi att det är bättre att man har den här nyanserade hållningen för att vi ska kunna gå vidare i arbetet. Men som jag sade i mitt anförande är vi inte främmande för att bli ännu tydligare om lagstiftningen förändras.

Anförande nr 215

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag ska börja med att yrka bifall till den samlade reservationen från s, mp och v.

Både som arbetsgivare och upphandlare måste och borde staden vara en föregångare, och det gäller också i antidiskrimineringsarbetet. Jag tror faktiskt att vi här inne är överens om att ingen ska diskrimineras och att ingen har rätt att diskriminera. Så enkelt och precis så svårt är det.

I det här förslaget har den borgerliga majoriteten valt att lägga fram en klausul som inte automatiskt gäller underleverantörer och som bara omfattar vissa delar av verksamheten, det vill säga tjänstehandel samt bygg- och anläggningssektorn. Man har också lagt fram en klausul som inte omfattar hela verksamheten hos de företag vi upphandlar tjänster eller annat av utan bara den del som är upphandlad. Det betyder att här avhänder sig staden en tydlig och bra möjlighet att gynna sjysta företag framför osjysta, det vill säga att se till företag som helheter.

Den delen av klausulen betyder att företag kan bete sig i princip hur man vill i andra delar av sin verksamhet utan att staden måste avsluta kontraktet med det företaget. Det tycker inte jag är att tala om tydligt vad staden borde vilja om man vill vara en föregångare i antidiskrimineringsarbetet. Framför allt betyder det att vi gynnar de osjysta på bekostnad av de sjysta. Det är en oansvarig politik som inte leder Stockholm in i en framtid där vi står rustade för det vi behöver.

Jag vill hålla med majoriteten på en punkt. Vi ska inte agera domstol. Det är helt riktigt. Vi ska vara politiker på olika sätt. Jag ska sammanfatta detta på tre sätt. Vi hanterar våra verksamheter, oavsett om det är förskola, skola, äldreomsorg eller snöentreprenader, på bästa sätt, vi stöder Stockholms ekonomiska utveckling genom det arbete som görs i Stockholm Business Region och på andra ställen och det vi framför allt ska göra är att använda skattemedlen på det allra bästa sättet för att gynna en sjyst marknad i Stockholm med sjysta företag där Stockholms medborgare får det bästa för sina inbetalda skattemedel. För oss innebär inte ett gott hanterande av skattemedel att man ser igenom fingrarna när det gäller diskrimineringsarbetet. Det tycker jag att vi gör med den här klausulen.

Jag vill återigen yrka bifall till reservationen från s, mp och v.

Anförande nr 216

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Hur vill vi att man ska kunna jobba mot diskriminering i Stockholms stad? Alla här säger sig ju vara emot diskriminering. Om det till exempel förekommer sexuella trakasserier hos olika företag som staden köper tjänster av kan staden, om man har en riktig antidiskrimineringsklausul, begära att de här företagen redovisar vilken handlingsplan de har mot sexuella trakasserier och att de har definierat vad sexuella trakasserier innebär. Det är lag på att alla ska ha detta. Man ska ha en definition av sexuella trakasserier och en handlingsplan mot sexuella trakasserier, men tyvärr, moderater och folkpartister, ser inte verkligheten så ut att alla företag har detta. Ni vill inte agera i det här läget.

Hade man haft möjlighet att använda vite skulle ni kunna kräva av de här företagen, som ni kanske genom Sveriges Radio eller genom diskrimineringstester vet att det förekommer sexuella trakasserier hos, att de gör det som lagen säger. De här företagen kommer inte att bli dömda av någon domstol. Det verkar inte finnas så mycket kunskap på den högra sidan av rummet om vad diskrimineringslagarna är. De allra flesta fallen av diskriminering kommer aldrig upp i någon domstol. Det finns inga domstolsprocesser. Ni säger konsekvent att ni inte vill använda de resurser som staden har när man köper tjänster eller varor för att agera på det här sättet.

Det papper som ni säger är en antidiskrimineringsklausul innebär att du står naken, Sten Nordin. Kejsaren har inga kläder. Det papperet är tomt.

Anförande nr 217

C e c i l i a B r i n c k (m): Det här börjar bli väldigt intressant. Nu får vi lite klargöranden om vad det är som ska ligga till grund för stadens domstolsverksamhet, nämligen att vi hör någonting i radio. Jag är tacksam för att jag har fått veta det. Jag skulle vara ännu mer tacksam om jag fick något slags besked från oppositionen när jag undrar: Är ni inte ett dugg besvärade av det faktum att de flesta tunga juridiska remissinstanser och till exempel Konkurrensverket är ganska eniga när det gäller att peka på att till exempel undantaget för underleverantörer förmodligen är nödvändigt för att man inte ska komma i konflikt med gällande upphandlingslagstiftning? Det verkar inte bekymra er.

Anförande nr 218

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Nu lyssnade du väldigt dåligt, Cecilia. Jag sade att det staden kan kräva är att man lever upp till den lagstiftning som finns. Man kan fråga de företag som Sveriges Radio har avslöjat om de har det som lagen kräver, en definition av sexuella trakasserier och en handlingsplan. Om de inte har det kan man kräva att de tar fram det inom loppet av ett halvår, och om de inte gör det kan vi använda vite. Du verkar lyssna väldigt dåligt.

Det hänvisas till olika jurister hit och dit. Jag har jobbat med de här frågorna väldigt länge. Det finns jurister på Finansdepartementet och Justitiedepartementet som tycker att den klausul som vi föreslår fungerar. Det finns jurister på Nämnden för offentlig upphandling. Det finns jurister på de olika ombudsmännen. Det verkar vara så att Cecilia vet vad det juridiska Sverige tycker i den här frågan, men tyvärr verkar hennes kunskaper vara väldigt grunda. Jag litar inte på hennes bedömningar.

Anförande nr 219

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har den allra största respekt för Cecilia Brincks juridikkunskaper, och det gäller alla andra herrar och damer jurister till höger och vänster här i salen också. I det sammanhanget är jag en tämligen enkel man. Jag är ingen jurist alls. Jag förstår att man måste träda ganska försiktigt här, annars åker man väl dit på en verbal örfil på latin. Men jag kan ändå inte låta bli att vara lite näsvis. Jag vill minnas att vi i utbildningsnämnden var överens allesammans, från höger till vänster, om att inte bara vara lite gramse och gräma oss över utan faktiskt överklaga länsrättens dom om att vi inte fick bryta avtalet med en fristående förskola innan domen hade vunnit laga kraft.

Jag är ingen jurist, så det finns säkert någon lagkunnig som kan förklara detta för mig och förklara skillnaden eftersom man ibland tycker så och ibland så. Det som ibland är en självklarhet kan vara fullständigt otänkbart i ärendet efter. Det finns säkert en förklaring på latin även här, och jag ser fram emot den.

Anförande nr 220

Cecilia Brinck (m): Det finns säkert en förklaring på latin, men det finns en mer lättfattlig förklaring på svenska. Den lyder: Det rör sig faktiskt inte alls om samma sak. Det som utbildningsnämnden gjorde i det fall som Roger Mogert just beskrev var att vi beslutade att överklaga ett inhibitionsbeslut som länsrätten hade fattat när det gällde bidrag till en enskilt driven förskola. Det hade inte någonting med upphandlingslagstiftningen att göra. Det hade inte någonting med antidiskrimineringsklausuler att göra. Det hade över huvud taget inte någonting med ärendet och kvällens debatt att göra.

Anförande nr 221

Borgarrådet Mogert (s): Det var tyvärr på svenska, så jag förstod det där, Cecilia. Det har visst någonting med dagens debatt att göra. Motiveringen till överklagandet och motiveringen till länsrättens dom att inte låta oss bryta avtalet var just detta att domen inte hade vunnit laga kraft. Det överklagade vi och ville bryta avtalet innan dess. Nu står ni och säger att det är fullständigt otänkbart på principiell och saklig grund. Jag är medveten om att det inte var en upphandling utan ett pengssystem, men i grunden är väl ändå principen den densamma.

Anförande nr 222

Paul Lappalainen (mp): Det konstigt så kloka lekmännen kan vara. Jag hade först tänkt nämna detta med att föreliggande förslag om en kraftfull upphävning är den kraftfullaste möjliga åtgärden inom ramen för gällande lagstiftning. Det är den kraftfullaste åtgärd som jag hittills har föreslagit. Man skulle kunna lägga fram en hävning av avtalet plus fem års icke-deltagande i framtida upphandlingar, som man gör i just amerikanska städer.

När jag först började den här resan var jag helt ensam bland jurister att fatta detta var lagligt. I synnerhet sådana experter som Nämnden för offentlig upphandling och Konkurrensverket sade att det var olagligt och att det får vi inte göra. Det skulle störa konkurrensen. Det fanns alla möjliga ursäkter. Jag hänvisade till EG-rätten. Så småningom fick de backa och säga att det kanske går men att det skulle avgränsas lite här och lite där tills man till slut har upprättat någon sorts klausul som i fall företagen i den här staden kommer att fatta. Utan det är det totalt meningslöst. Det är en trevlig politisk symbol som skickas ut från alliansen.

Det här är snarare en återbetalning för att man vann valet. Det är kanske lika bra att säga det. Företagen vill inte ha den här klausulen, och därmed går alliansen med på att tömma den på innehåll. Då kan man gå ut till allmänheten och säga: Titta vad snälla vi är. Vi är emot diskriminering. De kraftfulla åtgärderna är bara på låtsas.

Konkurrensverket och de andra remissinstanserna som har sett det här förslaget har haft fel i tio år. De fortsätter att ha fel. Det här förslaget skickades till exempel inte till ombudsmännen. Ombudsmännen har en helt annan klausul som är mycket kraftigare än den här. Om man tycker att Konkurrensverket är så starkt, vad är då poängen med att behålla möjligheten till hävning? Konkurrensverket säger också att det förmodligen strider mot något slags princip där det inte finns några prejudikat.

Det är vad de säger. De antyder att det skulle strida mot lagen, men det finns ingenting som visar detta än.

Anförande nr 223

C e c i l i a B r i n c k (m): Det blir alltmer uppenbart att hela världen har fel utom Paul Lappalainen. Av den situationen kan man dra två slutsatser. Antingen är det så eller också skulle Paul Lappalainen kunna dra en helt annan slutsats av det faktum att han uppenbarligen är rätt ensam bland jurister om den åsikt han har.

Anförande nr 224

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag vet inte om det är meningsfullt att svara över huvud taget på en sådan tanke. Om du lyssnade på vad jag sade skulle du ha hört att jag sade att jag var en bland hundra som trodde på denna idé för tio år sedan. Nu är det inga advokater och inga jurister som kan komma till mig och säga att de kan visa att den klausul som vi avskaffar i dag är olaglig. De kan antyda och säga att kanske, möjligtvis och det beror på. Det mesta av det som det beror på är om politiker misshandlar avtalet. Om politiker misshandlar avtalet är det farligt hur som helst, men det är inte klausulen som strider mot lagen.

Anförande nr 225

A b i t D u n d a r (fp): Jag har stor respekt för Pauls kunskap i dessa frågor, men jag är väldigt nyfiken och har en naiv fråga. Kan du ge mig några exempel på vad ni i tidigare majoritet har åstadkommit utifrån den klausul som ni har genomfört? Kan du ge ett exempel? Jag kommer ihåg att du inte var här i salen så ofta under den förra mandatperioden, men nu syns du mycket här. Det är jättetrevligt. Kan du ge ett exempel på något som ni gjorde bättre och som vi nu gör sämre? Jag är nyfiken.

Anförande nr 226

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag kan åtminstone nämna tre exempel på varför den här klausulen är av intresse. För det första var lobbyorganisationen för företagen väldigt bekymrade över den här nya klausulen som vi införde 2005. Varför det? Jo, därför att de skulle vara tvungna att sätta sig in i diskrimineringslagstiften för att fatta vad det betyder.

Sedan har det funnits anmälningar om diskriminering när företag händelsevis hade upphandlingar med staden. Det togs upp och man frågade: Har du en upphandling med Stockholms stad? Fram till dess hade de vägrat att vara med i förhandlingarna över huvud taget. När frågan om klausulen togs upp blev företaget väldigt intresserat av en förlikning.

§ 23 Bildandet av ett gemensamt brandförbund (kommunalförbund) (utl.2008:159)

Anförande nr 227

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Äntligen har vi kommit fram till ett fantastiskt spännande beslut som jag har väntat på hela kvällen. Det gäller bildandet av ett gemensamt brandförbund för Stockholmsregionen och de elva kommuner som är inblandade.

Staden och regionen växer ordentligt. Det är många stora, nya bostadsområden som etableras. Det finns ett antal företag som väljer att lägga sin verksamhet. Det är någonting som är bra för Stockholm. När Stockholm växer innebär det naturligtvis att vi står inför en del utmaningar. Det är bra och positivt att vi tar tag i en del av dessa frågeställningar med dagens beslut.

Dessa utmaningar handlar i mångt och mycket om nya riskmässiga överväganden. Vi pratar om säkerhet och risker för dem som bor och verkar i Stockholmsregionen. I en bred politisk enighet har vi fört en diskussion om ett gemensamt brandförsvärsförbund där vi genom en gemensam ledning av räddningstjänsten kan möta framtidens utmaningar på ett väldigt bra sätt.

Målet med ett större kommunalförbund mellan de här elva kommunerna är att föra ihop räddningstjänsterna och få en interkommunal samverkan inom ramen för ett kommunalförbund. Det finns en rad orsaker till varför detta är bra. Jag skulle framföra allt vilja peka på den gemensamma ledningsfunktionen som innebär att vi kan få en strategisk ledning av regionen som helhet i ett räddningsmässigt perspektiv. Genom det här förbundet får vi också en mindre sårbar organisation, och vi står rustade inför framtiden.

Jag är väldigt tacksam för att vi med den här breda politiska enigheten om syntesen i detta gemensamt med de övriga kommunerna inför 2009 kan skapa en tryggare och bättre region för alla.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 228

K a r i n H a n q v i s t (s): Herr ordförande! Jag skulle kunna inleda med samma ord som det föredragande borgarrådet: Äntligen! Frågan om ett kommunalförbund har diskuterats i många år. Jag minns att man i början av 90-talet diskuterade ett kommunalförbund tillsammans med Solna och Sundbyberg, men det blev inget av med det. Det blev i stället en avtalslösning. Men i dag är vi äntligen framme vid ett beslut om ett kommunalförbund med elva kommuner.

Vår region växer, som sagt, och vi ställs inför stora, nya utmaningar men också stora, nya risker. Då måste vi hjälpa åt. Då måste vi samverka. I ett kommunalförbund har man mycket större möjligheter till effektiviseringar och bättre utnyttjande av våra gemensamma resurser. Dessutom följer resurserna medborgarna. Vi rör oss ju över regionen årsvis. På sommaren är det till exempel väldigt många stockholmare som

vistas ute i skärgården, och då har man bättre resurser att jobba med risker och sådant.

Naturligtvis måste brandförsvaret finnas på plats när en olycka händer, men med förbundsbildandet har vi också större möjligheter att jobba med det så viktiga förebyggande arbetet.

Den här frågan har också hela tiden haft den operativa personalens stöd. Man har velat detta länge, men det har aldrig kommit till skott den politiska vägen. Nu är man äntligen framme och ser möjligheter till utveckling och specialisering inom den operativa verksamheten, och det känns bra.

Ordförande, fullmäktige! I kväll skulle jag faktiskt vilja skänka en liten tanke eller hälsning till Peter Lundén-Welden som finns någonstans på andra sidan jordklotet. Peter har lagt ned ett mycket stort och engagerat arbete i den här frågan. Han har också med stor diplomati lyckats få detta till stånd. Det har inte varit lätt i en del borgerliga kommuner, det kan jag avslöja. Men nu är vi där i alla fall. Jag är rätt säker på att Peters insats har bidragit till att vi kan fatta det här beslutet i kväll om ett kommunalförbund som troligen kommer att heta Storstockholms brandförsvär.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 229

Borgarrådet L i v h (v): Herr ordförande! Det blir inte något anförande, eftersom vi politiskt är eniga om detta. Men vi är inte helt eniga om representationen. Vi tycker inte att man ska behöva vara vald eller representera en fullmäktigeförsamling för att sitta i den här nämnden. Vi tycker att även andra personer ska komma i fråga. Det är vår enda invändning.